

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2023. május-június

A TARTALOMBÓL

Díjak, elismerések

MTA doktorok

Demonstrátor hallgatók és mentorok

Kálai Tamás professzor

Jancsó Miklós Emlékérem

Oktatók Ünnepe

Fejlesztés, jó gyakorlat

Tüdőrákszűrés

Immunstátusz-meghatározás

Okostechnológiák

„Surgery 101”

da Vinci Xi robot

Rozsnyay Mátyás Emlékverseny

Grastyán Endre emlékére hirdetett
szoborpályázat

Dr. Gömör Béla: „zseni érkezik”

Portré

Koronczay József

Michael Tsokos

Schank László

Seress László

Kongresszusi beszámolók

A Kari Tanács határozatai

Intézeti, klinikai hírek

A Doktori és Habilitációs Tanács
ülései

Kalandozások hűvösebb tájakon: a borítón Justyna Kulisa a belső színes oldalon pedig Szegedi Ádám fotói.

A Kari Tanács

2023. május 11-i ülésének határozatai

9/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel jóváhagyta a Pro Facultate Medicinae kitüntetések adományozását:

ARANY fokozat

Dr. Csernus Valér emeritus professzor
PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet

EZÜST fokozat

Dr. Berki Timea egyetemi tanár
PTE, KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Dr. Tényiné Dr. Csábi Györgyi egyetemi tanár
PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika

Dr. Villányi Kinga klinikai főorvos
PTE, KK, Urológiai Klinika

BRONZ fokozat

Salamon Réka logopédus
PTE, KK, Fül- Orr-Gégészeti és Fej- Nyaksebészeti Klinika

Brunnérné Bayer Zsuzsanna szakasszisztens
PTE, ÁOK, Orvosi Népegészségtani Intézet

Horváthné Füzi Klára osztályvezető főnővér
PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika

Papp Edit ápolásszakmai igazgatóhelyettes
PTE, KK, Orvosi Genetikai Intézet

10/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a szervezeti egységvezetői pályázatot:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Mangel László Csaba PTE, KK, Onkoterápiás Intézet	70	3	2

11/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta az egyetemi docensi pályázatokat:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Ács Péter PTE, KK, Neurológiai Klinika	73	1	1
Dr. Kertes Erika PTE, ÁOK, Élettani Intézet	46	20	9
Dr. Kádárné Dr. Lengyel Zsuzsanna PTE, KK, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika	73	1	1
Dr. Ottóffy Gábor PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika	72	2	1
Dr. Sárszegi Zsolt PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika	73	0	2

12/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a tudományos főmunkatársi pályázatot:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Darnai Gergely PTE, ÁOK, Magatartástudományi Intézet	70	0	2

Felelős szerkesztő: Bogár Lajos

Szerkesztők: Ábrahám Hajnalka, Barthó Loránd, Bátor Judit, Hollósy Tibor, Kozári Adrienne, Ludány Andrea

Technikai szerkesztő: Szegedi Edit Anna ■ Tördelőszerkesztő: Czulák Szilvia

PTE, Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12. ■ Tel.: 72/536-116 ■ E-mail: hirmondo@aok.pte.hu

Nyomtatva a PTE Nyomdája HU ISSN 1586-1031 ■ Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo HU ISSN 1586-1295

13/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a címzetes egyetemi tanári cím adományozását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Forrai Gábor Duna Medical Center, Budapest	68	1	3

14/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag támogatta a Pécsi Tudo-

mányegyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának 7/a. számú melléklet 16. számú mellékletének módosítását.

15/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, ÁOK 2023-as tanterveit és a 2023/2024. tanév tanrendjét.

16/2023. (05.11.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag jóváhagyta a 2024/2025. tanévben beiratkozó hallgatók költségtérítési díjait.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései

2023. február 20.

Doktori ügyek

Dr. Alexandros Koukoulis doktorvárományos (Anglia – Fül-Orr-Gégeklinika) értekezésének védeése 2022. december 12-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Horváth Adrienn doktorvárományos (Farmakognózi Intézet) értekezésének védeése 2022. december 13-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Szabó Edina Ivett doktorvárományos (Anatómiai Intézet) értekezésének védeése 2022. december 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Horváth-Szőgyi Katalin Barbara egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) értekezésének védeése 2022. december 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Juhász Annamária doktorvárományos (Neurológiai Klinika) értekezésének védeése 2022. december 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Szabó Tamás egyéni felkészülő (Traumatológiai Klinika – Anatómiai Intézet) értekezésének védeése 2023. január 11-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Petrovics Péter egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2023. január 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Hau Lídia egyéni felkészülő (Budapest) értekezésének védeése 2023. február 13-án 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Habilitációs ügyek

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezettek részére a cím odaítélését:

dr. Koltai Katalin, egyetemi adjunktus, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Egyebek

Nyelvvizsga követelmény: A korábbi szabályozás szerint a doktorandusz a fokozatszerzéshez **kettő idegen nyelv** ismeretének az igazolására volt köteles, ám a jogszabálmódosítás nyomán a következő normaszöveg lépett hatályba 2022 decemberétől: 53. § (5) b) **egy vagy több idegen nyelv** a tudományterület műveléséhez szükséges ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása, amely siketek esetében a nem magyar jelnyelv ismeretének az igazolásával is történhet. A DHT a tanulmányaikat 2023. szeptember 1-től megkezdő hallgatók esetében egy államilag elismert angol nyelvű, középfokú, C típusú nyelvvizsgabizonyítvány bemutatását írja elő.

2023. március 27.

Doktori ügyek

Dr. Rokszin György doktorvárományos (Szolnok - II. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2023. február 22-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Gaszner Tamás egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) értekezésének védeése 2023. március 10-én 88%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Habilitációs ügyek

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezettek részére a cím odaítélését:

dr. Nagy Bálint János, egyetemi adjunktus, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

dr. Ujfalusi Zoltán, egyetemi adjunktus, Biofizikai Intézet

Egyebek

Az OGYDHT következő ülésének időpontja: 2023. május 15., hétfő, 14 óra.

*Dr. Szekeres Júlia, egyetemi tanár,
a PTE, OGY Doktori és Habilitációs Tanácsának elnöke*

„A hippokampusz struktúrája fogott meg és ragadott el”

Csodálkozva álltam a Magatartástudományi Intézet első emeletén, a Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium előtt, látva, hogy *dr. Seress László* emeritus professzor az igazgatója. Meséli, hogy az Orvosi Biológiai Intézet és a labor kettévált a vezetés szintjén, előbbit *dr. Ábrahám Hajnalka* irányítja, utóbbit pedig meghagyta neki. Amíg fel tud jönni a bejáratig vezető negyven lépcsőn, addig szívesen tölti itt az idejét délutánoként. Tanácsaira, segítségére szükség van, ő pedig örömmel adja át tudását akár a fiatalabb kutatógenerációnak, akár a klinikusoknak, akik rendszeresen dolgoznak a laboratóriumban. Élvezettel hallgatom a sztorijait, emlékeit külföldi utazásairól, amik fontos mérföldkövei voltak szakmai fejlődésének. Igazi kutató, amolyan magányos farkas, aki szeret elkülönülten, elmélyülten dolgozni, nem kedveli a zajt, a sok embert, a nyüzsgést. Hivatásában megtalálta az örömet és a szenvedélyt, felcsillan a szeme, ha vizsgálatainak legfőbb és legeredményesebb területéről, a hippokampuszról beszél.

– **Mióta igazgatja a Központi Elektronmikroszkópos Laboratóriumot?**

– 1998-tól, *dr. Bellyei Árpád*, az akkori rektor, és *dr. Lénárd László*, az akkori rektorhelyettes nevezett ki az élére, még docens koromban. Bellyei kérte, hogy csináljam meg a nagydoktorimat és felterjeszt egyetemi tanárnak. 2001-ben ez meg is történt. 1977-től 1998-ig rengeteget dolgoztam itthon és külföldön is, az nagyon termékeny periódusa volt az életemnek.

– **Még nem jelent gondot megjárni az itteni negyven lépcsőt, plusz az otthoni húszat sem.**

– Napi kétszer is megteszem, bár tavaly az unokámmal már nem tudtam felmenni a templomtoronyba, mert ott 140-150 lépcsőfok van. Előtte néhány évvel még megmásztuk.

– **Említette, hogy minden nap itt van, a laboratóriumban, déltől este 8 óráig, ami azért hosszú idő. Nem fárasztja?**

– De, hisz 76 éves vagyok, ugyanakkor abban is el lehet fáradni, ha az ember fekszik (*nevet – a szerk.*). Nagyon szeretek itt lenni. 1974-ben kaptam először elektronmikroszkópos labort *dr. Lissák Kálmán* professzortól, ő volt az, aki végzés után fölvetett az Élettani Intézetbe. Tesla mikroszkópunk volt, és akkor még üveglemezekre fotóztunk, a lemezeket ma is őrzöm. Akkoriban senki sem értett az élettanon a szövettanhoz. Egy asszisztensnővel dolgoztam és megszerettem ezt a szakterületet. A fénymikroszkópot is kedvelem, de az elektronmikroszkópnak sajátos varázsa van. El sem hiszi az ember, hogy látja azokat az egészen kicsi dolgokat, a nanométert. A fénymikroszkóp a látható, kék fényel dolgozik, felbontóképessége egy mikron, tehát a milliméter ezred része. Az elektronmikroszkóp elektron-sugarat használ, ennek sokkal kisebb a hullámhossza, ezért nagyobb a felbontóképessége, a nanométer a mikronnak az ezred része. A sejtmagvacska két mikron, fénymikroszkóp alatt kis gömböcskének látszik, az elektronmikroszkóp alatt

pedig óriási medicinlabdának. Igazi felfutása az 1960-as, 1970-es és 1980-as években volt, azóta már lecsengett irányta az érdeklődés. A betegségek diagnosztikájában nagy jelentősége van, többek között a vese- és izomproblémákkal, illetve a perifériás idegbetegséggel küzdőknel fontos használni, ezért a klinikusok igénybe is veszik. Jelenleg egy társaság a szívizmon belüli alkotórészeket vizsgálja, egy PhD-hallgató pedig az idegrendszerben kutat, és még én is dolgozom vele olyan petesejtekkel, amelyeket nem lehet megtermékenyíteni. *Dr. Bódis József* professzor vont bele a Humán Reprodukciós Nemzeti Laboratórium vezette kutatásba, ami többek közt azt vizsgálja, mi az oka ennek. A petesejt 50 mikron átmérőjű, még épp lehet szabad szemmel látni. Az asszisztensnőm nagyon profi abban, hogy megfogja, beágyazza őket. Azt nézzük, hogy lementszett szeleteik egyforma struktúrájúak-e, illetve különböznek-e az alakos elemeik. Ebben is megtaláltam az örömet.

– **A vizsgálataikat azzal az új elektronmikroszkóppal végzik, amit nemrégiben, 2019-ben kaptak?**

– Azzal is, meg a régivel is, ami már harmincéves. Az új gép 500 ezerszeres nagyításra is képes, és több kényelmi berendezés is található benne, ám én mégis a régit szerettem jobban, mert inkább a mechanikus irányítást részesítem előnyben, és azzal is lehet jó minőségű képeket készíteni. Úgy kell ezt elképzelni, akár a fotózást. Ott is jelennek meg újabbnál újabb gépek, ám alapvetően az a lényeg, hogy az ember tudjon fotózni, azaz kezelni az apparátust, ami a kezében van. A mi esetünkben a beállítás a lényeg, no meg a türelem és a kíváncsiság. Utóbbi kettő nélkül biztosan nem létezik kutatás.

A Légszeszgyár utcában kezdtem, ott volt a laboratóriumom, ahol most a Közgazdaságtudományi Kar igazgatói traktusa van, a legalsó részben. Negyedéves diákkörösként kerültem oda és egy asszisztensnővel dolgoztam. Akkoriban senki sem foglalkozott az élettanon szövettannal, nem is szerették, mert fárasztó volt sokáig a fénymikroszkópba nézni, a fényt pedig nem lehetett lejjebb venni, hisz akkor semmit sem lát az ember.

– **Ön mit szeretett benne?**

– Van, aki a vadászatot szereti, én pedig egy nyuszit sem tudnék lelőni (*nevet – a szerk.*). A viccet félretéve, igazán az önállóság, az elmélyülés fogott meg ebben a munkában. Minden laborban – a patológián, az élettanon is – nyüzsgött egy főnök, aki okos volt, folyamatosan magyarázott, számon kért. Hozzám sokszor hónapokig nem szólt senki, és akkor mentem be, amikor akartam. Ez egyébként általában délelőtt 9 óra tájban történt, kivéve, ha gyakorlatom volt, és este 8-9 óráig dolgoztam.

– **Nem igazán csapatjátékos tehát.**

– Sose voltam, a középiskolában és az egyetemen sem. Kézilabdáztam ugyan, de nem voltam benne jó, inkább birkóztam, meg karatéztam. A tudományos munkában pedig végképp nem szerettem, ha nyüzsgötek körülöttem, általában egy vagy két partnerem volt. Japánba és az Egyesült Államokba is úgy mentem, hogy hívtak. Az elektronmik-

roszkópos tudásom miatt kerestek, feltűnt nekik a nevem, és azt szerették volna, ha nekik dolgozom. Amerikában két elektronmikroszkópom és két asszisztensnőm volt, időnként rákérdeztek, mit csinálok, de nem jártak a nyakamra. Bevallom, az első hónapban be sem mentem a laborba. Októberben ugyanis csodálatos volt az idő Dél-Kaliforniában, sütött a nap, a közelben volt a tenger, előtte sosem jártam ilyen helyen. No, akkor azért figyelmeztettek, hogy nem ártana a munkával is foglalkozni (*nevet – a szerk.*). Aztán annyira meg voltak velem elégedve, hogy hívtak többször és máshova is.

– **Illik az a kifejezés Önre, hogy „csibészséggel felvértezett magányos farkas”?**

– Igen, helytálló. Néha nem árt a csibészség, vannak szituációk, amik előhívják ezt bennem, és nem is jó, ha az ember mindig merev és rigid. Mindemmel, ha sok a munka, abba is nagyon bele tudok feledkezni. Az amerikai asszisztensnőimmal volt, hogy 12 órán át dolgoztunk naponta, így azt sem láttuk, süt-e nap, vagy épp esik-e az eső. Dél-Kaliforniában október táján reggelente és esténként nagyon páráz az idő, és mi csak a ködöt láttuk.

Nagy lendülettel fogtam bele a kandidátusim megszerzésébe is, bár tanársegédként eszemben sem volt, hogy adjunktus legyek. *Dr. Grastyán Endre* akkori intézetigazgató volt az, aki erre rávett. 1987-ben történt ez, amikor negyvenéves voltam. Grastyán rendkívül humánus, szarkasztikus ember volt, aki remekül tudta motiválni a kollégáit is. Emlékszem, mindig azt mondta: a vizsgán sosem azt kell nézni, hogy a hallgató mit nem tud, hanem azt, mit igen. Egyszer az irodájában odavetette nekem a kérdést: „Na, nem tudod megírni a kandidátúrádat?” Ez engem akkor annyira megcsapott, hogy két-három hónapra rá már össze is állítottam az első változatot, amit először az intézetben vitattunk meg. Akkoriban az élettanon volt *dr. Buzsáki György* is, remek volt tehát a közönség, jól meg is nehezítették a dolgomat. Az opponenseim *dr. Lázár Gyula* és *dr. Czéh Gábor* professzorok voltak. Lázár Szentágothai tanítványaként nagyon tudta a szövegtant, sokat tanított nekem, mindig fordulhatam hozzá. Érdekes játéka a sorsnak, hogy tíz évvel később elküldte hozzám a tanítványát módszertant tanulni, így került hozzám *Ábrahám Hajnalka*, aki ma az Orvosi Biológiai Intézet igazgatója. Most egyébként már neki kellene írnia a nagydoktoriját, mert legalább annyi közleménye van, mint amennyi nekem volt a nagydoktorim előtt.

– **Csodálatos mesterei voltak: Lissák, Grastyán, Lázár professzorok.**

– Valóban, és ide kell sorolni *Szentágothai Jánost* is, akinél Budapesten, az I-es számú Anatómiai Intézetben a módszertant tanultam, pontosabban nem közvetlenül tőle, hanem a tanítványaitól. Japánban korábban már alkalmaztam a Golgi-módszert, ami ezüstözési eljárás, és amiért 1906-ban megosztott orvostudományi Nobel-díjat kapott *Camillo Golgi* és *Santiago Ramón y Cajal*. Santiago volt az első, aki ezzel a módszerrel le tudta írni az agyban az ideg- és a gliasejteket. Láttam egy-két metszetet, nagyon szépnek találtam. A módszernek egyébként több variációja van, Japánban csak az egyiket csinálták, amit aztán én is folytattam két évig. Miután hazajöttem, fölmentem Szentágothai Jánoshoz, és ott megtanultam egy másikat, meg még egy harmadikat is. Ezek egyik későbbi változata volt az *id. dr. Gallyas Ferenc* professzor által kifejlesztett ezüst-

tőzési eljárás. Ő egyébként itt dolgozott a laboratóriumban legalább tíz évig, innovatív, remek kémikus volt. Az idegsejtek nyúlványának a festésére dolgozott ki módszereket, többnyire ezüst festéssel. Nagyon macerás és drága eljárás, manapság már senki sem csinálja, az immuncitokémia elvette a jelentőségét.

– **Hogyan lett kutató, miért az elméleti terület felé orientálódt?**

Bevallom, nem akartam orvos lenni. Édesapám az volt, édesanyám pedig védőnő, aztán a sors úgy hozta, hogy mégis az lettem. Ennek oka, hogy sem a zenéhez, sem a rajzhoz, sem a matematikához nem volt tehetségem, az orvosláshoz pedig nem kellett tehetség, csak jó bizonyítvány, nekem meg az megvolt. A pécsi egyetem első két évét nagyon jó eredménnyel zártam, harmadévben aztán jött a klinikum, ami azonban már nem ment. Rájöttem ugyanis, hogy hiányzik belőlem a kellő empátia. Akkor történt, hogy az élettanon a volt csoportvezetőm meghívott diákkörösnek. Akkoriban az endokrin rendszer szabályozásában fontos szerepet játszó hipofízist tanulmányoztam. Hatféle sejt van benne, amiket más-más színnel meg lehetett festeni, és nagyon látványos lett a szövettani képe. Miután végeztek vele kísérleteket, én kiértékeltem őket. Diákkörös társamról időközben kiderült, hogy színvak, így szövettanászként egyedül maradtam. 1968-ban kaptunk egy mikroszkópot – ami ma is megvan – a Magyar Tudományos Akadémiától, ezt rám bízta használatra, a hipofízisben kellett különféle festéseket csinálni vele. Ezután következett az agyfejlődés. A patkányoknak az agya a születésük után legalább akkorát fejlődik, mint az emberé, és mi azt vizsgáltuk, hogy a különböző hormonok miként befolyásolják ezt. Egy-két év után aztán átcsúsztam a hipofízist szabályozó hipotalamuszra, amivel ugyancsak két-három évig foglalkoztam. 1977-ben, Japánban leltem rá a hippokampuszal kapcsolatos cikkekre, amiket amerikai kutatók jegyeztek. Érdekes

módon a legnagyobb anatómusnak tartott *Andreas Vesalius* könyvében nem szerepel a hippokampusz, bár az agy sem nagyon. Aztán száz évvel később jött egy másik anatómus, embriológus, aki gyerekagyakon dolgozott, ő nevezte el a vizsgált területet hippokampusznak. Igazán akkor fogott meg a struktúrája, amikor egy negyven évvel korábbi közleményt olvastam a Nobel-díjas kutatótól, *Rafael Lorente de Nó* spanyol idegtudóstól. Azóta nem is dolgozom máson. Ez a struktúra ugyanúgy néz ki a megszülető patkányban is, mint a felnőttben, csak kisebb és fejlődik, változik. Eből a témából írtam a kandidaturámat. Később elkezdtünk majom- és emberi agyakon is dolgozni, és a nagydoktorim már erről szól.

– **Mi az, ami annyira megfogta ebben?**

– Nem tudom, ahogyan arra sem tudjuk a választ, ki-nek, miért tetszik egy virág. Ez csak úgy jön, egyszerűen elragadott. Mutatok Önnek egy színes ábrát, amit a kandidaturámba készítettem. Ez itt a kipreparált hippokampusz, az egész agyat lepucoltam róla. Olyan, akár a csikóhal, láthatja mellette a csikóhal ábráját is. 1987-ben ez a fotó már megvolt a kipreparált hippokampuszról, bent volt a számítógépemben. Egyszer aztán azt gondoltam, belerakom az egyik közleményembe, majd legalább tízen kérték el használatra. Az egyetem alapításának 650 éves évfordulóján itt volt három Nobel-díjas, mindhárman a hippokampuszon dolgoztak. Egyikük volt *John O'Keefe*, a másik kettő pedig a PhD-hallgatói, egy házaspár, *May-Britt Moser* és *Edvard Moser*, akik azóta már önálló laboratóriumot alakítottak ki. A Kodály Központban, a színpad fölé az én ábrámat vetítették ki háttérnek az előadásukhoz, ám azt nem említették, hogy az nem az ő találmányuk. A fogadáson aztán Buzsáki Gyuri odahívta hozzám May-Britt Mosert, és elmondta neki, hogy az ábra tőlem származik. A hölgy nagy elnézések közepette szabadkozott, hogy ő az internetről töltötte le, ahol nem volt megjelölve a szerző. Azóta az egyik sarokban már ott szerepel a monogramom. Ennek a struktúrájának a másik elnevezése a selyemhernyógubó volt, Szentágothai János is így hívta, mégsem ez maradt fenn a szakirodalomban, hanem a hippokampusz. Ennek az agyi struktúrájának fontos szerepe van – különösen patkányban – a téri tájékozódásban, valamint a memóriában. Volt egy olyan kurzusom, amely 14 héten át, heti két órában csak ezt a témát tárgyalta. Sajnos ma már sokkal kisebb hangsúly esik rá az oktatásban, és van, aki nem is tudja, hol található pontosan. A helye a temporális lebenyben van, mélyen, a fül mögött. Eltávolítása speciális memóriaféleségeket töröl el. Úgy fedezték fel az 1950-es években, hogy az epilepsziát műtéttel kezdték el gyógyítani, és mindkét oldalról eltávolították a betegek hippokampuszát. Az operáció után ezek az emberek sajnos a kórházban éltek le az életüket és nem lehetett onnan őket kiengedni, mert nem találtak volna vissza. Mikor az orvos bement hozzájuk, felálltak és még két év múlva is bemutatkoztak. Kitörlődött a rövid távú memóriájuk, a régi dolgokra azonban emlékeztek. Azóta már csak az egyik oldalról távolítják el a hippokampuszt epilepszia esetén. Nálunk *dr. Dóczi Tamás* professzor operálta az ilyen betegeket, és az 1990-es évektől nekem küldte el a kipreparált részt, hogy nézzük meg a szövettant és mondjuk meg, mely területe sérülhetett, hol vannak, hol nincsenek sejtek, illetve hol zsugorodnak. Az epilepszia is a témánk volt legalább 25 évig, 150 esetet dolgoztunk fel a kórbonc-

tanászokkal karöltve. A magyar parlamenti szabályozás jelenleg is lehetővé teszi ezt – nem olyan szigorú, mint a német vagy az amerikai –, azaz a beteg előzetes beleegyezésével a patológiára kerülő szöveteket fel lehet használni. Nem találkoztam még olyan emberrel, aki tiltakozott volna ez ellen, hisz ők is azt gondolják, hogy fontos tudományosan feldolgozni a kivett szövetdarabot, és ezáltal később segíthetünk másoknak.

Itt, a szobámban, ezen a sok dobozon lát feliratokat, hogy tudjam, hova nyúljak. Vannak egynapos, illetve négy-napos patkányagyak, ezt az áthúzott téglalapok jelzik, amik japánul napot jelentenek. Japánban két évet töltöttem állami ösztöndíjjal, a nejem csak látogatóba jöhetett. Az első félévben a nyelvet tanultam, angolul okítottak japánra, csak épp angolul sem tudtam jól (*nevet – a szerk.*). Ráadásul csak én voltam magyar, a többiek mind más országból érkeztek. Azért is volt fontos megtanulnom a nyelvet, mert abban a kisvárosban, Nagaszakiban, ahova kerültem, senki sem beszélt angolul, csak japánul. Azért oda kerültem, mert az ottani anatómus professzor itt volt Szentágothai professzornál két évig hasonló ösztöndíjjal. Beszélni megtanultam, olvasni azonban nem, bár a boltokat felismertem. A beszéd azért nem jelentett gondot, mert nekik is vannak kettős hangzóik, és ezek ugyanolyanok az ejtés során, mint a magyarban, ráadásul az akcentus is hasonló. Előfordult, hogy a boltban egy nekem háttal álló, japán idős hölgy majdnem elájult, miután kértem valamit, mert nem gondolta, hogy külföldi vagyok (*mosolyog – a szerk.*). Az itt tanuló japán hallgatók is elcsodálkoztak, amikor megszólaltam előttük japánul, mert ők sem számítottak arra, hogy akcentus nélkül beszélem a nyelvüket. Sokat hallgattam rádiót, néztem televíziót, és sokszor kértem a kollégáimat is, hogy beszélgessenek velem japánul. A japánok udvariasak, mindig készséggel segítettek. Félév elteltével aztán megértettem a híradót, az egyszerűbb tévéműsorokat és a japán képeskönyveket is. Azóta persze elfelejtettem, hisz mindennek már 45 éve.

– **Milyen gyermekkorra volt?**

– Szőnyben születtem, ami most Komáromhoz tartozik, édesapám – a megye tisztifőorvosaként – Komáromban kapott szolgálati lakást, ezért ott laktunk negyedikes elemista koromig. Édesanyám háztartásbeli volt. Ezután létrehozták a KÖJÁL-okat, így elköltöztünk Győrbe. Mehettünk volna Tatabányára is, ám inkább Győr mellett döntöttünk, mert az a város szimpatikusabb volt. Háromszobás, ugyancsak szolgálati lakásba költöztünk. Édesapám a nyugdíjazásáig ott volt igazgatóhelyettes. Mivel nagy embernek számított, megkérdezték tőle, hova mennék továbbtanulni. Akkoriban a Révai Gimnázium volt a legjobb az országban, ezért az általános iskola után oda kerültem. Összeválogatták Győr elitjét, azokat a diákokat, akiknek a bizonyítványa kitűnő vagy jeles volt. Orosz tagozatos osztálynak hívtak minket, az orosz mellett németet is oktattak. A másik biológia osztály volt, abban latint tanítottak, angol nem volt. Oroszórát minden nap tartottak, de németből is három hétet. Néhányan hamar kimorzsolódtak. Nagyon sokat tanultam, hogy meg tudjak maradni ebben a versenystájlóban, azon voltam, hogy mindenből ötös legyek. Az osztály érettségi átlaga 4,8-as volt, ez is mutatja, milyen erős csapat volt a miénk. Volt olyan osztálytársam, aki a „Ki, miben tudós?” országos matematika versenyen a dobogón állhatott.

– **Szigorúak voltak a szülei?**

– Nem volt szükség szigorra, mert látták, hogy tanulok. Apám a város vízügyét irányította, sokat dolgozott, este 7-8 óra tájban jött haza. Még nyugdíjas kora után is kértek tőle tanácsokat a győri folyórendezések kapcsán. Anyám jobban oda tudott figyelni rám, de sosem látott megingást bennem, mert nem hoztam kettéseket. Nagyon adtam arra, hogy ne legyek gyöngébb, mint a többiek, és nem szégyelltem, hogy sokat tanulok. Mellette jártam birkózni, biciklizni, kajakozni, mert kellett a levezetés is. A legnagyobb szórakozásom azonban a természetjárás volt. Gimnazistaként felültem a vonatra hajnali fél ötkor, elmentem a Bakonyba, Porva-Csesznekre vagy Zircre, és jártam a turistaútvonalakat. Egyedül kirándultam, élveztem a csendet. A zajos tömegben rosszul éreztem magam, a fák susogása és a zöld színük megnyugtató. Azóta is ez jelenti a valódi felüdülést. Minden nyáron, legalább két hétre elmegyünk Bakonybélbe, a Bakony közepébe, az a kedvenc helyem. Pápa és Zirc között félúton található, ahol a nagy monostor áll. A Mecsek is szép, de az parkerdő, a Bakony az igazi, vad erdő, fantasztikusak a tölgyesei. A Balaton vagy a tenger nem vonz. A negyven kilométerekből mára már csak öt-hat lett, de ez is pihentet.

Létezik még egy hely a világban, gyönyörű település, amit nagyon szeretek, ez a Laguna Beach Amerikában, Kalifornia államban, Los Angeles alatt, Irvine magasságában. Tele van pálmákkal, virágokkal és idős emberekkel. Nagyon sokszor voltam ott, mert busszal az egyetemről mindössze húsz percre volt. Autóval nem rendelkeztem, jogosítványom sincs, Amerikában is biciklivel jártam mindenhol. Vettem egy használt kerékpárt tíz dollárért, azal mentem végig a tengerparton, a csodás bicikliutakon. A kollégám meghívására érkeztem egyébként Amerikába, aki levelet írt, hogy menjek át Japánból hozzá. Persze ez azért nem ment olyan könnyen, mint gondolta, előtte haza kellett jönnöm, hisz kirúgtak volna az állásomból, ha csak úgy átutazom.

A japán ösztöndíjam idején dr. Lissák Kálmán volt az intézetigazgató. Emlékszem, besomfordáltam hozzá, épp gyakorlati vizsgán ült, hogy kérjem, írja alá a minisztériumnak címzett kérvényt a kétéves kinti tartózkodásomhoz. Ennyit mondott mindössze: Menj, fiam! Dr. Grastyán Endrével már nem volt ennyire egyszerű a dolgom, de ő sem gátolt az amerikai utamban. Először egy évre mentem oda. Kérdezte a kinti kollégám, hogy mennyi pénzt szeretnék, mire azt válaszoltam, nem tudom, mennyibe kerül ott az élet, de nem szeretnék nyomorogni. Az volt számomra a fontos, hogy legyen lakásom, tudjak rendesen enni. Végül az itteni fizetésem sokszorosát kaptam. Éltem, mint Marci Hevesen. Persze dolgozni is kellett ezért, az egy évnél munkából három közleményt is írtunk 1982-83-ban, mindegyik szerepelt a kandidátusi disszertációmban. Volt olyan, amelyre azóta háromszáz citáció is összegyűlt. Mindhárom a hippokampusz különböző aspektusait taglalta. Az 1980-as években aztán volt még legalább tíz hasonló cikk ebben a témában.

– **Van testvére?**

– Igen, egy húgom van, aki két évvel fiatalabb nálam. 1981-ben Kanadába ment férjhez, azóta is ott él, a Nagytavak felett. Veszprémben végzett labortechnikumot, majd a budapesti Honvédkórházban dolgozott sokáig labor-

asszisztensként. A lánya egy évvel fiatalabb a fiamnál, a fiam 1980-as születésű. Náluk nincs unoka, nálunk van kettő.

– **Pécsett élnek a fiáék?**

– Nem, mert a fiam itt nem kapott állást. Irodalomtudományt tanult, Shakespeare-ből írta a PhD-ját. Először a kaposvári egyetemen tanított, aztán a csoportos létszámleépítések során – lévén nem volt helybéli – elküldték. A felesége is bölcsész, szövegszerkesztéssel foglalkozik, és mivel ő sem talált itt munkát, ezért elmentek Szegedre. A két unokám már ott született.

– **A felesége, dr. Nemes Zsuzsanna is orvos.**

– Igen, belgyógyász, a fertőző- és a májbetegségek a specialitásai, egy darabig a fertőző osztály vezetője volt. Jelenleg magánrendelőben dolgozik, valamint oktat magyarul és angolul az I-es számú Belgyógyászati Klinikán. Nagyon szereti a szakmáját.

– **Egyetemi szerelemből lett házasság?**

– Igen, az utolsó évben alakult, jelenleg pedig már az ötvenedik élet tapossuk együtt. Kisebb döccenők voltak a házasságunkban, mert legalább tizenöt évet dolgoztam külföldön, de a feleségem stabilitásának köszönhetően kitarítottunk egymás mellett. Ugyan kijöhetett Japánba, de azért főleg egyedül voltam. Béreltem egy tradicionális japán házat, amiben nagy élmény volt lakni, és még utazásra is futotta, Japán felét biztosan láttuk. Csodálatos vidékek vannak ott, gyönyörűek az évszakok. Amerikában már a fiam is kint volt, először kétévesen, majd pedig iskolás korában. Nagyon jó dolguk volt, napoztak és uszodába jártak. Az egyetem területén laktunk, mert az egyetemi dolgozóknak építettek egy campust, amiben apartmanok voltak. Reggel csak besétáltam az egyetemre, buszra sem kellett szállnom.

– **Mennyi idősek az unokái?**

– A kisfiú tízéves, a kislány nyolc. Főleg ünnepekkor és az iskolai szünetekben találkozunk, mert messze vannak, farsztó az utazás Szegedre. Sajnos nem tudok már velük futkározni, focizni, rollerezni, nehéz őket követni. Három évvel ezelőtt még jobban bírtam a tempót, bár már akkor is azt mondta a fiúunokám, hogy olyan vagyok, akár egy lassú csiga (*nevet – a szerk.*). Uszodába még el tudunk menni együtt, de kirándulni már nem, oda a fiammal mennek. Szerencsére az unokák is szeretik az erdőt. Időnként a feleségemmel elmegyünk wellnesselni néhány napra, vagy Budapestre múzeumba és színházba. A szállodák már nem jelentenek akkora élményt, mint régen, mert akárhova megyek, mindenütt rántottát és virslit eszem (*nevet – a szerk.*). Van egy kis diabéteszem, ezért cukormentes diétán vagyok, így a sütemények, a fagyaltok sem jöhetnek szóba, pedig nagyon szerettem őket. A nejem őszintén rá tud csodálkozni a szállodai terített asztalokra. A Gellért Hotel étterme még engem is elkápráztatott, reggelente volt ott minden, mi szem-szájnak ingere. Sajnálom, hogy bezárták.

– **A tévélés vagy az olvasás leköti?**

– Egyáltalán nem tévézek, az interneten szoktam videókat és híreket nézni. Könnyebb ott olvasni, mert nagyobbak a betűk. Az otthoni, nagy könyvtáram köteteinek a jelentős részét egyetemista koromban végigolvastam, faltam a könyveket. Manapság inkább csak a szakirodalom érdekel, abból is az anatómiához kapcsolódó élettan.

Schweier Rita

Nincs az a hátborzongató fikció, amire az élet ne tudna rátenni egy lapáttal

Egy tűt sem lehetett leejteni április 13-án a pécsi orvoskar régi épületének aulájában és karzatán, ahol *dr. Michael Tsokos* professzor, igazságügyi orvosszakértő, orvosigazgató, továbbá a true crime műfaj ünnepezt írója adott elő az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat szervezte Motivációs Beszéd szónokaként. A másfél órás előadás alatt a hallgatóság hátborzongató bűncselekményeken, terrorcselekményeken, háborús bűntetteken, természeti katasztrófán, valamint bizarr, krimibe illő, de az élet írta eseteken keresztül nyert betekintést az igazságügyi orvostan területébe, illetve Tsokos írói karrierjével, személyes filozófiájával is megismerkedhettek.

Az igazságügyi orvostan sarokköve, elengedhetetlen kitétele az objektivitás – mondta előadása felvezetésében Michael Tsokos, akinek pályafutása során épp úgy akadt dolga felkavaró bűncselekményekkel, mint a háború, a terrorizmus pusztításával, valamint hajmeresztő, egyúttal a szakterületen dolgozók számára talányos esetekkel. Objektívnek lenni azonban, legyen az ember felvértezve a szakma összes tudásával, néha nehezebb, mint gondolnánk. Példaként egy 2015-ös németországi kettős gyermekgyilkosságot hozott fel, mely rendkívüli mértékben felkavarta a közvéleményt: egy akkor 32 éves férfi, Silvio S. elrabolt, szexuálisan bántalmazott, majd megölt egy 4, illetve egy 6 éves bevándorló kislányt. A négyéves Mohamed teste a férfi kocsjából került elő, míg a hatéves Eliast, akinek hónapokkal korábban veszett nyoma, egy kertben ásta el. Tsokos a rendőrséggel együtt exhumálta a testet, valamint elvégezte rajta a szükséges vizsgálatokat, feltárva halálának körülményeit. Mint mondta, az idő tájt az ő fia is ilyen idős volt, aki óhatatlanul eszébe jutott az eset kapcsán.

Tsokos a rengeteg fotóval kísért, esettanulmány-gyűjteménynek is beillő előadása során esetről esetre járva engedett betekintést az igazságügyi orvostani munkába. Nem csupán bűncselekmények vagy idegenkezűség gyanúját felvető esetekhez hívták. 1998-ban a srebrenicai mészárlás áldozatainak azonosításán dolgozott, 1999-ben pedig Koszovóban vett részt tömegsírok exhumálásában. 2004-ben, mikor intenzív

vízalatti földrengés okozta cunami pusztított Délkelet-Ázsiában és Kelet-Afrikában, csapatával a thaiföldi Phuketben dolgozott pokoli körülmények között az elhunytak azonosításán, 2016-ban pedig részt vett a több mint 40 életet követelő isztambuli, valamint a szintén ebben az évben történt berlini terrortámadás áldozatainak vizsgálatában. Az orvosszakértő krimibe illő fordulatokról számolt be egy kazahsztáni eset kapcsán, ahol egy potenciális politikai szállal is bírósági sorozatgyilkosság kapcsán kutakodott. 2017-ben pedig a kameruni Jean-Marie Benoît Balla katolikus püspök holttestét vizsgálta az Interpol kérésére, kizárva a korábban gyanított idegenkezűséget, egyúttal rámutatva a korábbi vizsgálat hiányosságaira is.

Dr. Michael Tsokos előadásán szólt írói munkásságáról is. Mint ismert, a professzor íróként is befutott, számos non-fictiont és thrillert, krimi adott ki, esetenként más szerzőkkel vagy szakértőkkel együttműködve. A manapság rendkívül felkapott, az orvostanhallgatók körében is népszerű true crime műfaj ünnepezt képviselője, több könyve bestseller lett Németországban, a „Die Zeichen des Todes” („A halál jelei”) című podcast-sorozata pedig szintén széles körben ismert és kedvelt. Tsokos hangsúlyozta – példákkal is alátámasztva –, tapasztalatai alapján nincs olyan hajmeresztő fikciós forgatókönyv, melyet az élet a saját bizarr és random módján ne tudna tromfolni. Másfél órás előadása zárásaként saját életvezetési filozófiáját osztotta meg a hallgatósággal. Mint mondta, fontos, hogy nyitott szemmel és elmével járjunk annak érdekében, hogy felismerjük az esélyeket, melyek alapjaiban formálhatják át az életünket. Fontos, hogy ne idegenkedjünk az újtól, a változástól, merjünk új dolgokba vágni, és törekedjünk a szinergiákra. A legfontosabb azonban, hogy annak szenteljünk életünket, ami megmozgat minket, ami érdeklődéssel tölt el bennünket, ez által hivatásunk minden pillanatát élvezzük, kihívásként élve meg mindent, amit az élet e téren prezentál.

Harta Viktor

További fotók.

Demonstrátor hallgatók és mentorok kitüntetése a tavaszi közgyűlésen

A Demonstrátori Diákkör (DDK) tavaszi közgyűlése április 17-én zajlott karunk új oktatási épületében, melyen 106-an – mentorok, hallgatók, oktatók – vettek részt. Kitüntetésben részesültek a DDK-ösztöndíj nyertes hallgatói, valamint a kimagasló mentori feladatot végző oktatók is.

A DDK 2016-os megalakulása óta 831 hallgató csatlakozott a szervezethez, és csak az idei tanévben 160-an regisztráltak. Az utóbbi években már több mint 250-en végeznek demonstrátori munkát az egyes intézetekben és klinikákon. A magyar, a német és az angol évfolyamok kiemelkedő hallgatói díjat vehettek át az eddigi aktív demonstrátori félévek száma, a „demonstrátori munka” tantárgyak keretében teljesített kreditjei, és a kötelezettségeken túli diákköri tevékenységük alapján. Az eseményen a kimagasló mentori tevékenységet végző oktatók is elismerést kaptak, amit *Reglödi Dóra* professzor, tudományos dékánhelyettes és *dr. Tamás Andrea*, a DDK elnöke adott át. A díjazási szempontok közül kiemelendők a nagy sikerű demonstrátori workshopok. Ilyen volt az Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet által életre hívott, segédoktatói képességeket fejlesztő, illetve a belgyógyászati betegevizsgálatot oktató, propeudeutika workshop. Utóbbi három nyelven zajlott, és több mint száz magyar, angol és német programos orvostanhallgató vehetett részt rajta. Az idei szemeszterben megrendezték az első sebészeti workshopot is (Surgery 101), amiről ugyancsak elhangzott beszámoló.

A közgyűlésen *dr. Czopf László* oktatási dékánhelyettes, a „demonstrátori munka” tantárgyfelelőse, és *dr. Tamás Andrea* DDK-elnök köszöntötte a megjelenteket. A DDK elnökségébe választották *Brunauer Alexandra* és *Lucas Liliána* orvostanhallgatókat, akik a vezetőség hallgatói tagjai-ként segítik a szervezet munkáját. A szaknyelvi demonstrátori workshopon szerzett tapasztalatokról *Phan Hoan Minh Nhat*, *Nick Alkhouri* és *Nochta András* senior demonstrátorok számoltak be. A belgyógyászati workshopot 2022

novemberében ismét megtartották angol, német és magyar nyelven. A szervezésről, a lebonyolításról és az itt gyűjtött élményekről *Peresztegi Mira Zsófia* senior demonstrátor hallgató beszélt, aki a DDK elnökségének hallgatói tagja is. *Furkan Yaslioglu* és *Brunauer Alexandra* a PTE Surgical Society által első alkalommal megrendezett, „Surgery 101” sebészeti workshopjáról tartott előadást, továbbá bemutatkozott – *Phan Hoan Minh Nhat* prezentációjának a keretében – a PTE Emergency Society hallgatói szervezete is.

DÍJAZOTT HALLGATÓK

I. díj

Németh Nóra Rita (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *dr. Németh Tímea*, *dr. Bacher Viktor*, *dr. Laczy Boglárka*, *dr. Sütő Balázs*)

Furkan Yaslioglu (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Csubák Evelin (Anatómiai Intézet; *dr. Kovács László Ákos*, *dr. Fábíán Eszter*)

Jessica Seetge (Anatómiai Intézet, Transzlációs Medicina Intézet, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet, I. sz. Belgyógyászati Klinika; *dr. Ujvári Balázs*, *dr. Reglödi Dóra*, *dr. Gaszner Balázs*, *dr. Fábíán Eszter*, *dr. Pétervári Erika*, *dr. Tóth Orsolya*, *dr. Borbély Éva*)

Peresztegi Mira Zsófia (Anatómiai Intézet, Élettani Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, Szívgyógyászati Klinika; *dr. Sparks Jason*, *dr. Gálosi Rita*, *dr. Laczy Boglárka*, *dr. Komócsi András*)

Bajjnath Tanusha (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és

NDC; *dr. Németh Tímea, Dávidovics Anna, dr. Sütő Balázs, dr. Sélley Eszter, dr. Bekő Viktória*)

Bosnyák Inez (Anatómiai Intézet; *dr. Reglódi Dóra, dr. Fülöp Balázs*)

Horváth Balázs (Anatómiai Intézet; *dr. Horváth Judit*)

Phan Hoang Minh Nhat (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *dr. Németh Tímea, Dávidovics Anna, dr. Sütő Balázs, dr. Alan Abada, dr. Bacher Viktor, dr. Tamás Andrea, dr. Fábián Eszter, dr. Márkus Bence*)

Nochta András (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, Transzlációs Medicina Intézet; *dr. Németh Tímea, dr. Sütő Balázs, dr. Balaskó Márta*)

Brunauer Alexandra (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, PTE Surgical Society; *dr. Zrínyi Andrea, dr. Takács Ildikó, dr. Caleb Ibitamuno*)

Márton Zsombor (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Gaszner Balázs, Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

II. díj

Kalló Patrícia (Anatómia Intézet; *dr. Gaszner Tamás*)

Farkas Vivien (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Németh Tímea*)

Patrick Monteiro Andrade Goncalves (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet; *dr. Németh Tímea, Dávidovics Anna, dr. Sütő Balázs*)

Julia Rokach (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ; *dr. Koppán Ágnes, dr. Caleb Ibitamuno, dr. Takács Ildikó*)

Beck Brandon (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *Eklicsné dr. Lepenye Katalin, dr. Bolba Nóra, dr. Szigeti Nóra, dr. Laczy Boglárka*)

Nick (Omar) Issa George Alkhouri (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai

és Intenzív Terápiás Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *dr. Németh Tímea, Dávidovics Anna, dr. Sütő Balázs, dr. Bolba Nóra*)

Katona Máté (Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium, Anatómiai Intézet, Transzlációs Medicina Intézet; *Görgey Éva, dr. Sparks Jason, Szabó Edina, dr. Garami András*)

Benavides Reyes Mária Luna (Anatómia Intézet; *dr. Rékási Zoltán*)

III. díj

Nagy Varjas Péter (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Takáts Zsuzsanna*)

Baranyai Ferenc (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Takáts Zsuzsanna*)

Kiss Krisztina (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Tamás Andrea, Halász Renáta*)

Varga Viktória Lilla (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Hild Gabriella*)

Mihályi Veronika (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *dr. Gonda Edit, Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Nagy Alexandra Katalin (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *dr. Gonda Edit, Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Molnár Roxána (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *Eklicsné dr. Lepenye Katalin, dr. Laczy Boglárka*)

Vass Virág (Anatómia Intézet; *dr. Sparks Jason*)

Fazekas Luca Boglárka (Anatómia Intézet; *dr. Sparks Jason*)

Bordás Bence (Farmakológiai és Farmakognóziás Intézet - GYTK; *dr. Horváth Györgyi, dr. Farkas Ágnes*)

Patai Kíra Regina (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Németh Tímea*)

Varga Bálint (Anatómia Intézet; *dr. Sparks Jason*)

Dehdari Reyhan (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Anatómiai Intézet; *Szántóné dr. Csongor Alexandra, dr. Rékási Zoltán, dr. Horváth Gábor*)

Gerber Dominika Liza (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Felföldi Luca (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Hild Gabriella*)

Murányi Éva (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet; *dr. Németh Tímea, dr. Sütő Balázs*)

Édes Eszter (Anatómiai Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, Szívgyógyászati Klinika; *dr. Rivnyák Ádám, dr. Böröcz Attila, dr. Meiszerics Zsófia, dr. Kun Szilárd, dr. Kupó Péter*)

Bánki Réka (Transzlációs Medicina Intézet; *dr. Garami András*)

Maximilian WeBling (Anatómiai Intézet, Transzlációs Medicina Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet; *Pethőné dr. Lubics Andrea, dr. Pétervári Erika, dr. Nagy Judit*)

Sepehr Hatami (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Turcsán Bálint (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Pham Dániel, Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Elismerő oklevélben részesültek

Menyhárt Márton (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Nagy Anett (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Szalai-Szolcsányi Judit*)

Valentine Georgia Lesley (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Németh Tímea*)

Szabó Dominik (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet; *dr. Takátsy Anikó*)

Pátri Olívia Sára (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Zahra Momenzadeh (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Németh Tímea*)

Zsiros Anna (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Németh Tímea*)

Éder Rebeka (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Sárkányné dr. Lőrinc Anita*)

Naader Karimi (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Németh Tímea, Dávidovics Anna*)

Hermán Áron (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Zrínyi Andrea*)

Irlanda Gáspár (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Hild Gabriella*)

Mohamed Rajeh (Anatómiai Intézet; *dr. Tamás Andrea*)

Kelemen Lilian (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Horváth-Opper Gabriella, Meiszer Erika*)

Fodor Zsuzsanna Dorottya (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika; *dr. Fábrián György, dr. Koppán Ágnes, dr. Szlávicz Eszter*)

Lee Jaeho (Anatómiai Intézet; *dr. Tamás Andrea*)

Verbói Máté (Anatómiai Intézet; *dr. Pham Dániel*)

Mohos Gabriella Zita (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Berta Anikó, Eklicsné dr. Lepenye Katalin, Sárkányné dr. Lőrinc Anita, dr. Márkus Bence*)

Bodó Eszter (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Tóth Paulina Dominika (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet; *dr. Németh Tímea*)

Setayesh Khazaei (Anatómiai Intézet; *dr. Horváth Gábor*)

Lili Elisabeth Ursprung-Biro (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet; *dr. Németh Tímea, dr. Sütő Balázs*)

Beck Dóra (Anatómiai Intézet; *dr. Sparks Jason*)

Koppán Miklós (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC; *dr. Sebők Judit*)

A mentorok díjazása a díjazott hallgatókkal töltött félévek száma, a 2021-ben regisztrált demonstrátorok száma és a workshopok és egyéb DDK-hoz köthető tevékenységekben történt aktív részvétel alapján került meghatározásra.

DÍJAZOTT OKTATÓK

Kiváló Mentor díjban részesültek

Burzáné dr. Pétervári Erika (Transzlációs Medicina Intézet)

Dávidovics Anna (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Bacher Viktor (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet)

Dr. Balaskó Márta (Transzlációs Medicina Intézet)

Dr. Caleb Ibitamuno (Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ)

Dr. Fábrián Eszter (Anatómiai Intézet)

Dr. Garami András (Transzlációs Medicina Intézet)

Dr. Gaszner Balázs (Anatómiai Intézet)

Dr. Gaszner Tamás (Anatómiai Intézet)

Dr. Hild Gabriella (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Hollósy Tibor (Anatómiai Intézet)

Dr. Horváth Gábor (Anatómiai Intézet)

Dr. Koppán Ágnes (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Kovács László Ákos (Anatómiai Intézet)

Dr. Laczy Boglárka (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC)

Dr. Molnár Gergő (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC)

Dr. Németh Tímea (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Pham Dániel (Anatómiai Intézet)

Dr. Rékási Zoltán (Anatómiai Intézet)

Dr. Sparks Jason (Anatómiai Intézet)

Dr. Sütő Balázs (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet)

Dr. Takátsy Anikó (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet)

Dr. Tamás Andrea (Anatómiai Intézet)

Eklicsné dr. Lepenye Katalin (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Halász Renáta (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Hambuchné dr. Kőhalmi Anikó (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Reglódi Dóra (Anatómiai Intézet)

Szántóné dr. Csongor Alexandra (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

A Demonstrátori Diákkör keretében végzett munkájáért elismerésben részesült

Dr. Sebők Judit (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC)

Dr. Buda Ágnes (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika)

Dr. Molnár Fanni (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC)

Dr. Jasper Nörenberg (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika)

Dr. Filipánits Kristóf (Reumatológiai és Immunológiai Klinika)

Dr. Szántó Zalán (Sebészeti Klinika)

Dr. Sándor Zoltán (Sebészeti Klinika)

Kerbeche Aida (senior demonstrátor, elnökségi tag, ÁOK orvostanhallgató)

Tóth Péter Olivér (senior demonstrátor, ÁOK orvostanhallgató)

A Demonstrátori Diákkör vezetősége nevében szívből gratulálunk minden díjazottnak!

*Dr. Filipánits Kristóf
elnökségi tag*

További fotók.

Propaedeutics Workshop

- Dr. Sebők Judit (DDK Board Member)
- Dr. Buda Ágnes
- Dr. Molnár Fanni
- Dr. Jasper Nörenberg
- **Dr. Filipánits Kristóf (DDK Board Member)**
- Kerbeche Aida (DDK Board Member)
- Tóth Péter Olivér

PTE Surgical Society workshop

- Dr. Szántó Zalán
- Dr. Sándor Zoltán

Belügyminiszteri oklevéllel ismerték el Kálai Tamás professzor felkészítő munkáját

Ünnepélyes keretek között átadott belügyminiszteri oklevéllel ismerték el *dr. Kálai Tamás* professzor, a PTE, Gyógyszerésztudományi Kar Szerves és Gyógyszerkémiai Intézete vezetőjének munkáját, aki a 2022 nyarán megrendezett Nemzetközi Kémiai Diákolimpia egyik ezüstérmes magyar versenyzőjének, *Nemeskéri Dániel*nek segítette a felkészülését. A szakdolgozat- és PhD-témavezetést is végző egyetemi tanár vallja, fontos, hogy a felsőoktatási intézmények ilyen és ehhez hasonló feladatokat is végezzenek, mely egyúttal üzenet a pályaválasztás előtt álló középiskolásoknak is, miszerint érdemes az adott intézményben folytatniuk a tanulmányaikat.

Az 54. Nemzetközi Kémiai Diákolimpiát 2022. július 10-18. között rendezte meg Kína távolléti formában a Covid-korlátozások miatt, melyen 84 résztvevő ország 326 diákja mérte össze tudását, a résztvevőknek kamerák előtt kellett elméleti dolgozatot írniuk. A Qubit.hu cikke szerint Magyarországot *Szabó Márton* (Péter András Gimnázium és Kollégium, Szeghalom), *Saracco Lucio*, *Nemeskéri Dániel* és *Papp Marcell Imre* (ELTE, Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, Budapest) képviselte. Kálai Tamás professzor a Budapesten tanuló, de pécsi gyökerű *Nemeskéri Dániel*t segítette a felkészülésben, aki ezüstérmes szerzett a tanulmányi világversenyen. Szintén ezüstéremmel térhetett haza *Szabó Márton* és *Saracco Lucio*, *Papp Marcell Imre* pedig bronzérmes szerzett a komoly presztízsű megmérettetésen. Az egyetemi tanár áldozatkész, magas színvonalú felkészítő munkáját 2023 márciusában belügyminiszteri oklevéllel ismerték el. Az oklevelet ünnepélyes keretek között adták át Budapesten.

„Dániellel 2021 októbertől készültünk a diákolimpiára. Feladatsorokat állítottam össze számára, ő pedig visszaküldte a megoldásokat, melyeket heti egy online kontaktórán beszéltünk át. Az órák közötti időben mindketten dolgoztunk: én a feladatsorokon, Dániel pedig a megoldásokon” – mondta Kálai professzor. Leginkább szerves kémiai feladatokat gyakorolt vele, eleinte a mechanizmusokat, később biomolekulák totálszintézisét vették át. „Ezek komplex és összetett feladatok, de sokat lehet tanulni belőlük” – hangsúlyozta a professzor. Hozzátette, a Nemzetközi Kémiai Olimpiai bizottság a helyi versenyszervezőkön keresztül gyakorló feladatsorokat küldött a diákoknak, melyek színvonala messze meghaladja a középiskolában elvárt tudást, leginkább a kémia BSc és a vegyész MSc ismeretanyagához áll közel. Mint mondta, *Nemeskéri Dániel* sikeresen vesz részt fizika versenyeken is, így az anyagtudományi, illetve fizikai-kémiai problémák megoldásában a „fizikusi vénája” is segítségére volt. Kálai Tamás kitért arra is, hogy az 54. Nemzetközi Kémiai Diákolimpiát eredetileg valós jelenlét mellett bonyolították volna a világ legnépesebb országban, de pont abban az időszakban rendelkeztek elzárlatot a koronavírus-járvány miatt. A megmérettetésen részt vevő országok ennek hatására csoportokba szerveződtek. A magyarok a szlovénekkel, ukránokkal fogtak össze és Szlovéniában, Ljubljánában írták meg a csak elméleti kérdésekből álló feladatsort mintegy öt óra alatt. A versenyzőknek összesen kilenc feladattal kellett megbirkózniuk, akadt köztük

Covid-19 nukleinsav-tesztel kapcsolatos analitikai probléma, kristálytérelmélet, valamint kapitulakton-szintézis is. Korábbi, aranyérmes felkészítette tavaly doktorált kémiából a Göttingeni Egyetemen

„Véleményem szerint fontos, hogy az egyetemek végezzenek ilyen és ehhez hasonló jellegű feladatokat, ugyanakkor az érdeklődő középiskolások számára is hívó szó, hogy az adott intézményben érdemes folytatniuk a tanulmányaikat” – fogalmazott a felkészítő munka kapcsán Kálai Tamás. Szerencsére ez a jelek szerint így van: a márciusi díjátadón kiderült, a középiskolák mellett más magyar felsőoktatási intézmények, illetve az Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat kutatóintézetei végeztek, illetve végeznek felkészítést, ahogy a PTE, TTK Földrajzi Intézete is.

A pécsi gyógyszerészkar egyetemi tanára nem először segítette egy diák felkészülését a kémiai világversenyre. Több mint 10 évvel ezelőtt a pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának 12. osztályos tanulója, *Najbauer Eszter*t segítette. Hangsúlyozta, ahogy *Nemeskéri Dániel*nél – kinek tutorálásában a pécsi fiatal budapesti tanárai, *dr. Villányi Attila* és *dr. Sebő Péter* is szervesen részt vállaltak, ahogy az ELTE Kémiai Intézetének oktatói is – Eszter esetében is csapatmunka volt a felkészítés: középiskolai tanárai mellett a PTE, Természettudományi Kar Kémia Intézetének oktatói is részt vettek benne. *Najbauer Eszter* 2010-ben vett részt az akkor Tokióban megrendezett Nemzetközi Kémiai Diákolimpián, ahol aranyérmes szerzett. Tanulmányait az ELTE kémia BSc, majd vegyész MSc szakán folytatta, 2022-ben pedig a Göttingeni Egyetemen doktorált kémiából. Kálai Tamás megjegyezte, *Najbauer Eszter*t a közelmúltban hívták meg a PAB Kémiai Szakmódszertani Munkabizottság keretében szerveződő, a középiskolás korosztályt célzó, a természettudományos képzéseket népszerűsítő „Velünk élő kémia” előadássorozat egyik előadójaként.

Kálai professzor és munkatársai több kutatási témát hirdettek meg hallgatók számára. Mint mondta, az intézetben dolgoznak gyógyszerészhallgatók *dr. Kunsági-Máté Sándor* egyetemi docensnél, neki a pécsi Természettudományi Karról vannak szakdolgozói. „A molekulák szintézise és izolálása időigényes tevékenység, talán ezért kevésbé vonzó gyógyszerészhallgatók számára, de ettől függetlenül gyógyszerészek számára is ajánlhatunk egy-két érdekes témát” – tette hozzá.

Harta Viktor

A Biofizikai Intézet is támogatta a CanSat országos döntőjébe jutott Babits-osokat

Az országos döntőig jutott a PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Babits Mihály Gimnáziumának öt fős csapata a CanSaton, az űrpart bemutató és népszerűsítő versenyen, amit az Európai Űrügynökség (ESA) azzal a céllal hirdet meg minden évben, hogy a diákok meg tapasztalhassák, milyen részt venni egy valódi űrprojektben. A megmérettetésre az országból 45 csapat, Pécsről három is jelentkezett, de a határon túlról, Erdélyből is érkeztek fiatalok. A Babits Gimnáziumot **Sütő Zsigmond** és **Lukács Szilárd** 10. osztályos, **Czimmer Eszter** és **Fodor Barnabás** 9. osztályos, valamint **Vadász Péter Zalán** 12. osztályos diákok képviselték. A fiatalokat a pécsi orvoskar Biofizikai Intézete is támogatta.

A CanSat valós műhold-szimulációja minden olyan rendszerrel rendelkezik, amellyel a műholdak működnek. Térfogata megegyezik a 0,33 literes üdítő dobozával, innen ered a neve is. A kihívás a diákok számára az, hogy ebbe a kis térbe bele tudják tervezni az összes alrendszert, ami megtalálható a műholdakon, ilyenek a tápegység, a szenzorok, a kommunikáció. A verseny során a CanSat-műholdakat rakétával nagyjából egy kilométeres magasságba juttatják. Itt a hordozóeszközről leválva megkezdik küldetésüket, ami lehet tudományos kísérlet, vagy technológiai demonstráció. A biztonságos landolást követően a csapatok analizálják és prezentálják a gyűjtött adatokat.

„Mindannyiunknak új volt ez a lehetőség, nem értettünk a témához, senki sem foglalkozott ilyesmivel ezelőtt. A verseny biztosított számunkra oktató jellegű tanórákat és képzéseket, amik a műhold elkészítéséhez szükségeltettek, emellett önállóan is megtanultuk a megfelelő programok kezelését” – mondta Sütő Zsigmond. Lukács Szilárd hozzátette, hogy ez az év számukra a tanulásról szólt, úgy véli, teljesítményük meghaladta elvárásaikat. Ahhoz, hogy a legjobb tízbe kerüljenek, le kellett adniuk egy tervrajzot, amit a zsűri három szempont alapján értékelt: elkészül-e a megadott határidőig, mennyire kreatív, illetve biztonságos-e? A közös munka során rengeteget tanultak, többek között azt, hogy mennyire fontos a szervezett csapatmunka és a folyamatos kommunikáció.

„Mindannyian kellettünk ahhoz, hogy az elképzelésünk megvalósulhasson, mindenki keményen, olykor éjszakába

nyúlóan is dolgozott. Rengeteg műszaki és informatikai jellegű dolgot tanultunk, amit a továbbiakban is hasznosítani tudunk. Csapatunk folytatja a munkát, tökéletesítjük a „Kármán 1-es” névre keresztelt CanSatunkat, és jövőre újra elindulunk a versenyen” – nyilatkozta Vadász Péter Zalán.

A diákokat **Kovács Bálint** fizikatanár és **Pandúr Anett** földrajztanár segítette a Babitsból, valamint melléjük állt **dr. Lukács András** egyetemi docens, a PTE, ÁOK Biofizikai Intézetének igazgatója is. „Részt vettem a mérési koncepció kidolgozásában és ajánlottam a csapatnak, hogy másodlagos küldetesként a CanSat mérjen gamma-sugárzást, valamint gyűjtsön pormintákat, melyek méretét mikroszkóp alatt lehet majd vizsgálni. Emellett anyagi támogatást is nyújtottunk, a Biofizikai Intézet rendelte meg a gamma-szenzort, a nyomtatott áramköröket és más elektronikai eszközöket. Korábban nem volt ilyen típusú együttműködésünk, ám ez nagyon sikeresnek mondható. A diákok ugyanis olyan innovatív megközelítéseket alkalmaztak, amelyek közül jó néhányat közvetlen módon áttemelünk az oktatásba. Minket is nagyon inspirált, hogy néhány hónap leforgása alatt olyan eszközt gyártottak, amely alkalmas a gamma-sugárzás mérésére. Ezt használni fogjuk a gyakorlatainkon is, az általuk írt szoftverrel együtt. Nagyon izgalmas volt az is, hogy komplex feladatokat tudtak megoldani az Arduino nevű mikrokontrollerrel. A tapasztalatokat ösztől az egészségügyi mérnökképzésünkbe is beépítjük” – mesélte dr. Lukács András.

A PTE, ÁOK Biofizikai Intézetének igazgatója szerint a diákok számára azért is fontosak az ilyen és ehhez hasonló, projekt alapú versenyek, mert látják és megtanulják, hogy kreatív ötleteiket miként lehet működőképes rendszerré alakítani. Néhány hónap leforgása alatt képessé váltak egy mikrokontroller programozására, a CAD-programban a tervezésre, 3D-ben a nyomtatásra és elektromos áramkör tervezésére is. Mintaszerűnek nevezte a középiskolásokkal való együttműködést a diákok kreativitása és belső indíttatása miatt, a CanSatot pedig kiemelkedő programnak tartja, ami fontos lesz az intézet számára a jövőben is, ahogyan a hozzá hasonló, projekt alapú versenyek is.

Schweier Rita

Berki Timea professzor asszony a „Nők a Tudományban” című konferencia vendégelőadója volt

A budapesti Francia Intézet és a Nők a Tudományban Egyesület a „Nők a Tudományban” (Les femmes dans les sciences) című konferencia keretében egésznapos beszélgetést szervezett 2023. március 27-én a budapesti Francia Intézet Auditóriumában. Az eseményen meghívott vendégelőadóként a PTE, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet vezetője is megosztotta gondolatait és személyes tapasztalatait a nagyközönséggel. A témában rendszeresen megrendezett konferenciákon hangsúlyos a nőknek a kutatásban és a tudományos ismeretek fejlődésében betöltött szerepe, így láthatóvá válnak a meghívott előadók karrierútjának nehézségei és főbb eredményei.

36. OTDK Konferencia

Idén a 36. Országos Tudományos Diákköri Konferenciát rendezték. Hagyományosan két évente méri össze tudásukat és előadási készségüket a graduális felsőoktatás legkiemelkedőbb tanulói számos tudományos altagozatban. Az Orvos- és Egészségtudományok Tagozatának idén a budapesti Semmelweis Egyetem adott otthont április 19. és 21. között. Az orvostudományt folytató többi egyetemhez hasonlóan a mi karunk is felállította a 69 főből álló utazókeretét az idei, februári és a tavalyi, márciusi házi verseny eredményei alapján. Az egyetemi kvóták nagysága a 2 és 1 évvel az OTDK előtti (esetünkben 2021-es és 2022-es) kari konferencián elhangzott előadások számától függött. Nagy örömmel ez a szám folyamatosan növekvő tendenciájú, így bízhatunk, hogy 2025-ben Pécsen még nagyobb létszámmal képviselhetjük az alma matert.

Az esemény során a hallgatók két napon át különböző szekciókban tarthattak előadásokat négy különböző helyszínen. A legtöbb előadás az Elméleti Orvostudományi Központban hangzott el, és a Nagyvárad Téri Elméleti Tömb, a Fogorvostudományi Kar illetve az Egészségtudományi Kar épületeiben is több ülésre került sor. Sokan elcsépeltek közhelynek tartják, hogy az előadók közül mindenki nyertes, ám jelen esetben nem csak erkölcsi és tudományos értelemben igaz az állítás, hiszen ténylegesen a kari konferencia győztesei közül kerültek ki a pécsi delegáció tagjai. A TDK Tanács ismét minden előadónak, mentoraiknak gratulálni szeretne!

A magas színvonalú tudományos diskurzus mellett az OTDK Tanács és a szervezők külön kiemelték a különböző egyetemek, kutatócsoportok tagjainak egymással való kommunikációjának fontosságát, mert ezzel a jövőbeli kollaborációkat indíthatnak el. A házigazdák ennek eleget téve több szociális eseményt is szerveztek a résztvevőknek, amin hallgatónk is örömmel részt vettek. Az esemény a tudományos kutatások prezentációja mellett egy tudományos verseny szerepét is betöltötte, aminek a zsűrizését az OTDK Tanács által felkért oktatók végezték. A fair play szellemében minden szekció bírálóbizottságában a négy orvosi egyetem legalább egy oktatót delegált, ezzel kiküszöbölve a részrehajlás lehetőségét.

Karunk kiválóságai idén 9 első, 6 második, 6 harmadik, valamint 9 különdíjat szereztek meg, amivel az első helyek tekintetében csak a SE tudott többet felmutatni. Ez a szám a megszerzett kvóták tükrében külön büszkeséggel tölti el a TDK Tanács tagjait.

Pintér Erika professzor asszony a pécsi TDK Tanács elnöke átvette a stafétabotot a SE küldöttségétől, és biztosította az egybegyűlteket, hogy lehetőségeink szerint az elődök által lefektetett magas szakmai színvonal mentén szervezzük a 37. konferenciát 2025-ben.

Pytel Bence

Díjazott hallgatónk:

„Surgery 101” – angol nyelvű sebészeti workshop

„Surgery 101” címmel április 1-jén rendezte meg első angol nyelvű sebészeti workshopját a PTE Sebészeti Társaság (Surgical Society) a Demonstrátori Diákkörrel együttműködve a MediSkills laborban – *Furkan Yaslioglu*, 5. évfolyamos orvostanhallgató kezdeményezésére.

A workshop elsődleges célja az volt, hogy a hallgatókkal megismertessék a műtétekhez szükséges előkészületeket, gyakorlati tapasztalatokat adjanak át számukra, új sebészeti technikákat oktassanak, továbbá növeljék önbizalmukat a műtőben. A programra – a rövid jelentkezési határidő ellenére – a vártnál jóval több hallgató jelentkezett. Mivel ez kísérleti projekt, ezért a szervezőknek – a termék méretét és a gyakorlat minőségét szem előtt tartva – korlátozni kellett a résztvevők számát. Sajnálattal kérnek elnézést mindazoktól, akiknek ezúttal nem sikerült az eseményen részt venniük.

A rendezvényt Furkan Yaslioglu nyitotta meg, majd *dr. Szántó Zalán* tartott előadást a műtét előtti tervezés fontosságáról, az óvintézkedésekről, valamint az alapvető műtéti etiketről. A workshopon 28 hallgató, 10 demonstrátor, 1 főnővér és 3 orvos dolgozott együtt. A 4 állomás a preoperatív előkészületekből, a sebészi varrásból, a sebészi eszközök bemutatásából és a műtéti előkészületekből állt. A résztvevőket 4 csoportra osztották, akik minden állomáson körülbelül 30 percet töltöttek el. A preoperatív előkészületek állomást *dr. Szántó Zalán* vezette, ahol szó esett a műtéti beavatkozással kapcsolatos fontos ismeretekről, a helyes viselkedésről, az eljárási rendről és a betegválasztásról. A sebészi varrást bemutató állomást *dr. Ibitamuno Caleb* és a Sebészeti Társaság tagjai (*Brunauer Alexandra*, *Alvilde Hellebo* és *Cettina Politano*) irányították. Itt a leggyakoribb sebzési technikákat gyakorolták, és megismertek a sebészeti varróanyagokkal. A sebészi eszközök állomáson *dr. Sándor Zoltán* volt jelen, *Joris de Smet* (The Surgical Society) segítségével, ezen az összes műtét során általánosan használt eszközt megismertették és gyakorolhattak velük. A műtéti előkészítő állomást Furkan Yaslioglu vezette *Jakovics Adrienn* (MediSkills-Lab) és *Maximillian Werkl* (The Surgical Society) mellett, továbbá a demonstrátor hallgatók, *Sepehr Hatami* és *Jumana*

Ibraheim is segítették a munkát. A résztvevők megtanulhatták a kézmosás és fertőtlenítés helyes eljárását, valamint arról kaptak tájékoztatást, hogyan kell a műtőben a köpenyt és a kesztyűt megfelelően használni, hogyan kell viselkedniük, és mire számíthatnak a műtét során. A Demonstrátori Diákkör további tagjai (*Patrick Monteiro*, *Reyhane Dehdari*, *Tanusha Baijnath*) ugyancsak segítették a munkát. Jelen voltak a regisztráció és a csoportbontás során, a csoportokat a kijelölt állomásokra vezették, és felajánlották a segítségüket, ahol szükség volt rájuk. Az ismeretekben és élményekben gazdag két és fél óra után lehetőség volt beszélgetésre, és a tanultak megvitatására is.

A szervezők köszönetet mondanak a MediSkillsLab dolgozóinak, *Rapcsák Nórának* és *Csont Mihálynak*, valamint a Sebészeti Társaság és a Demonstrátori Diákkör tagjainak is a segítségükért és a türelmükért. Külön köszönetüket fejezik ki *dr. Rendeki Szilárdnak*, az egész projekt során nyújtott támogatásáért. Hálásak *dr. Tamás Andreának*, *dr. Szántó Zalánnak*, *dr. Sándor Zoltánnak* és *dr. Ibitamuno Calebnek* a rendezvény szervezése és lebonyolítása során nyújtott segítségükért. Köszönet illeti a diákokat is, akik érdeklődtek és részt vettek a workshopon. Remélik, hogy a közeljövőben ismét szervezhetnek hasonló programot.

További fotók:

Kiváló Diabetes-edukátor díj

A Magyar Diabetes Társaság (MDT) XXXI. Kongresszusán, Debrecenben május 6-án adták át a társaság tudományos díjait. A Kiváló Diabetes-educator kitüntést az MDT vezetősége a páciensoktatásban kiemelkedő munka elismeréseként hozta létre. Idén hárman részesültek e rangos elismerésben, a PTE, Gyermekgyógyászati Klinikáról Czvenitsné Árkus Ágnes vehette át a díjat.

Árkus Ágnes a gyermekdiabetes-gondozó megalakulásának kezdetétől, évtizedek óta, közel 40 éve teljes munkaidőben vesz részt a régió diabéteszes gyermekeinek gondozásában. Kiválóan és sokoldalúan képzett szakember, aki hallatlan empátiával és segíteni akarással végzi munkáját. Három gyermekdiabetológus szakorvos gondozási tevékenységében közreműködik, és munkaidőn kívül is mindig a hozzáforduló szülők és családok rendelkezésére áll. Nemcsak a gyermekekkel és szüleikkel, hanem közvetlen munkatársaival is megtalálja a közös hangot, kommunikációja és kapcsolattartása kiváló. Hosszú évek óta az edukációs táborok és rendezvények szervezője és aktív résztvevője, az „Alapítvány a Diabéteses Gyermekekért és Fiaikért” ügyintézője.

Szeretettel gratulálunk.

Dr. Pintér Erika kapta idén a Jancsó Miklós Emlékérmet

Dr. Jancsó Miklós professzorra emlékeztek május 10-én, a Szegedi Tudományegyetem, Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetében. Az emléktábla-koszorúzással egybekötött eseményen átadták a Jancsó Miklós Emlékérmet is, amit idén dr. Pintér Erika, a PTE, ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetének intézetvezető egyetemi tanára vehetett át.

„Hosszú évtizedek óta hagyomány, hogy átadjuk a Jancsó Miklós Emlékérmet, a 2000-es évek eleje óta két évente, és mindig olyan kutató kapja, aki kimagasló kutatási eredményeket ért el az élettan, a kórélettan és a farmakológia területén. Megtisztelő, hogy idén dr. Pintér Erikának, a PTE, ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézete intézetvezető egyetemi tanárának adhatjuk át ezt az elismerést, aki kétségtelül méltó arra, hogy a díj tulajdonosa legyen” – mondta dr. Baczkó István, a Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar Farmakológiai Intézetének tanszékvezető egyetemi tanára.

Elhangzott, hogy a díj névadója, dr. Jancsó Miklós a 20. század egyik meghatározó kutatója, oktatója volt. Számos elismerés birtokosa és tudományos társaság tagja, több évig vezette a szegedi orvoskar Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetét. Nevéhez fűződik a kapszaicinnal kapcsolatos kutatások jó része, ezek által vált igazán ismertté. Ezt a területet ölelik fel dr. Pintér Erika kutatásai is, melyek-

kel maga is áttörő sikereket aratott. A professzor asszony „A kapszaicin-érzékeny neuronok harmadik funkciója: a felfedezéstől a gyógyszerfejlesztésig” címmel tartott előadást az emlékülésen.

Részletes beszámoló az eseményről:

Oktatók Ünnepe 2023

Május 17-én rendezte meg karunk vezetése az Oktatók Ünnepét, melynek házigazdái idén is dr. Reglődi Dóra és dr. Czopf László dékánhelyettesek voltak. Az ünnep célja a kar kiváló oktatóinak, oktatásszervezőinek elismerése és megbecsülése, az oktatói motiváció támogatása, valamint az oktatás minőségének a fejlesztése volt.

Idén a 2022-ben végzett hallgatók írásbeli záróvizsgához kapcsolódó voksai, valamint új elemként a Neptunban megjelenő, két féléves szavazataik alapján osztották ki a díjakat, és – ahogyan az elmúlt években is – a dékáni vezetés, az intézetvezetők és a klinikaigazgatók is jelöltek kiváló munkát végző oktatásszervezőket. Elismerésben 20 intézet, illetve klinika részesült, 31-en lettek kiváló előadók, 55-en kiváló gyakorlatvezetők, és a Neptun-szavazás alapján még 11 oktatót is díjaztak. A dékáni vezetés javaslata alapján ketten, az intézetvezetők véleménye okán 33-an részesültek elismerésben. Az oklevél mellé hagyományosan kerámiaszobrot és könyvet is kaptak a díjazottak, Vadász István: 43 év képekben című kötetét.

Az ünnepségen dr. Czopf László beszélt a fizikai órarendről, aminek alapján a POTEcho hallgatói visszajelzések működnek, és ami a Felsőoktatási Információs Rendszer és az oktatói Teljesítményértékelési Rendszer adatforrása. Szó esett az idegen tannyelvű képzés oktatói díjainak elszámolásáról 2024-től, a tantárgybejelentés során a pontos tervezés, a Neptun-kliensben a pontosítás és aktualizálás, valamint a szorgalmi időszak végén az adatvégelegesítés jelentőségéről.

Méltatták a hallgatói demonstrátori munkát – ami sokrétű, segédoktatói, oktatást segítő tevékenység – a Demonstrátori Diákkör szerepét, az ösztöndíj- és a kongresszusi részvételi lehetőségeket, a hallgatói workshopok és a TDK-munka fontosságát. A mintatanterv kapcsán elhangzott, hogy az belső marketing népszerűsítést igényel. Taglalták a képzési és kimeneti követelményeket a kormányrendeletek értelmében, a nem tudás jellegű készségek oktatási módjának megvalósítását.

Dr. Czopf László beszélt az oktatói munka hallgatói véleményezéséről is, a félév végi motivált feedbackről, a POTEcho gyors reagálású visszajelző- és kérdőíves rendszerről, valamint az intézeti, oktatói szintű feedback lehetőségeiről. Útmutató-

nak nevezte ezeket a visszajelzéseket a hallgatók és az oktatók számára is, hozzátéve, hogy nem a hallgatói feedback az oktatás minőségének elsődleges jelzője, ám fontos figyelni rá, és használni a tantárgyi fejlesztéshez. Tanulhatónak nevezte a kulturált és konstruktív üzenetformálást, lényegesnek a megfelelő feedback-kultúra kialakítását. Az oktatásmódszertani előrelépések kapcsán elmondta, hogy azokat a hallgatók pozitívan értékelik. Elengedhetetlennek nevezte a digitális, online technikák alkalmazását, egyben hangsúlyozta a hallgatói felelősséget és az önálló tanulás támogatásának jelentőségét.

Szó esett a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak a WFME MAB (World Federation for Medical Education) szempontú akkreditációs gyakorlatáról is, az intézményi és a szélesebb körű konzultáció, a minőségirányítás fontosságáról, valamint a hatékony hazai és nemzetközi tudományos kommunikációról.

Dr. Czopf László az egyik legjelentősebb marketingerőnek az alumnit nevezte, kiemelte: fontos fenntartani a szakmai és személyes kapcsolatot a karon végzettekkel, informálni és segíteni az Alumni Irodát. Lényeges támaszkodni a nemzetközi oktatásfejlesztésben az alumni hallgatókra, akiknek a nemzetközi marketingben és a toborzásban óriási szerepük van, amit tovább kell erősíteni. Mint elhangzott, a megvalósult objektív, strukturált klinikai vizsga (OSCE) 2023. április 22-én az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központban szimulációs betegekkel, standardizált klinikai helyzetekkel, a gyakorlati klinikai készségek ellenőrzésével, a kommunikációs készségek és „soft skill” (tárgyalási, lelki képességek) felmérésével.

A POTEpedia tananyagfejlesztés kapcsán szó volt arról, hogy abba bevonhatók a társszakmák szakemberei, a hallgatók és más modulok oktatói is. Kiemelték, hogy lényeges a Covid-időszak előadás- és gyakorlatvideóinak megőrzése és további fejlesztése. Dr. Czopf László megemlítette a „Korszerű oktatási módszerek megismerése és oktatói készségek fejlesztése” oktatói továbbképzést, amit PhD- és OFTEX-kurzusként is meghirdettek. Mint mondta, ez minden oktátónak ajánlott és az adjunktusi kinevezés feltétele, mert interaktív oktatói, segédoktatói tapasztalatcserét jelent az Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék szervezésében.

A legtöbb szavazatot kapott intézetek, klinikák

1. Anatómiai Intézet
2. Transzlációs Medicina Intézet
3. Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet
4. II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum
5. Orvosi Biológiai Intézet és KEL
6. Pathológiai Intézet
7. Neurológiai Klinika
8. Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika
9. Igazságügyi Orvostani Intézet
10. Urológiai Klinika
11. Gyermekgyógyászati Klinika
12. I. sz. Belgyógyászati Klinika
13. Élettani Intézet
14. Fogászati és Szájsebészeti Klinika
15. Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
16. Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika
17. Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
18. Szemészeti Klinika
19. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika
20. Biofizikai Intézet

A legtöbb szavazatot kapott előadók

1. *Pethő Gábor* – Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet
2. *Tényi Tamás* – Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika
3. *Szeberényi József* – Orvosi Biológiai Intézet és KEL
4. *Molnár Gergő* – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
5. *Reglödi Dóra* – Anatómiai Intézet
6. *Pétervári Erika* – Transzlációs Medicina Intézet
7. *Pintér Erika* – Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet
8. *Balaskó Márta* – Transzlációs Medicina Intézet
9. *Lempel Edina* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
10. *Marada Gyula* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
11. *Szalma József* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
12. *Alizadeh Hussain* – I. sz. Belgyógyászati Klinika
13. *Wittmann István* – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
14. *Tamás Andrea* – Anatómiai Intézet
15. *Kajtár Béla* – Pathológiai Intézet
16. *Ifj. Sétáló György* – Orvosi Biológiai Intézet és KEL
17. *Gaszner Balázs* – Anatómiai Intézet
18. *László Kristóf* – Élettani Intézet
19. *Wiegand Norbert* – Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika
20. *Bors László* – Neurológiai Klinika
21. *Szabó György* – Ortopédiai Klinika
22. *Than Péter* – Ortopédiai Klinika
23. *Hollódy Katalin* – Gyermekgyógyászati Klinika
24. *Mikó Éva* – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
25. *Gramá László* – Biofizikai Intézet
26. *Rékási Zoltán* – Anatómiai Intézet
27. *Vida Livia* – Pathológiai Intézet
28. *Bellyei Szabolcs* – Onkoterápiás Intézet
29. *Tornóczki Tamás* – Pathológiai Intézet
30. *Szapáry László* – Neurológiai Klinika
31. *Mühl Diána* – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

A legtöbb szavazatot kapott gyakorlatvezetők

1. *Molnár Gergő* – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
2. *Pethő Gábor* – Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet
3. *Pétervári Erika* – Transzlációs Medicina Intézet
4. *Szapáry László* – Neurológiai Klinika
5. *Mikó Éva* – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

6. *Hollósy Tibor* – Anatómiai Intézet
7. *Kaszás Bálint* – Pathológiai Intézet
8. *Sebők Judit* – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
9. *Rékási Zoltán* – Anatómiai Intézet
10. *Kajtár Béla* – Pathológiai Intézet
11. *Balaskó Márta* – Transzlációs Medicina Intézet
12. *Lempel Edina* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
13. *Béres Bence* – Urológiai Klinika
14. *Bors László* – Neurológiai Klinika
15. *Gaszner Balázs* – Anatómiai Intézet
16. *Tóth Dénes* – Igazságügyi Orvostani Intézet
17. *Soós Balázs* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
18. *Reglödi Dóra* – Anatómiai Intézet
19. *Tamás Andrea* – Anatómiai Intézet
20. *Gaszner Tamás* – Anatómiai Intézet
21. *László Kristóf* – Élettani Intézet
22. *Pintér Erika* – Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet
23. *Schönfeld Bernadett* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
24. *Alizadeh Hussain* – I. sz. Belgyógyászati Klinika
25. *Ezer Erzsébet* – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
26. *Kovács László* – Anatómiai Intézet
27. *Csernus Valér* – Anatómiai Intézet
28. *Kálmán Endre* – Pathológiai Intézet
29. *Kormos Viktória* – Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet
30. *Lubics Andrea* – Anatómiai Intézet
31. *Vida Livia* – Pathológiai Intézet
32. *Jüngling Adél* – Anatómiai Intézet
33. *Feketéné Kiss Katalin* – Orvosi Biológiai Intézet és KEL
34. *Ollmann Tamás* – Élettani Intézet
35. *Pytel Ákos* – Urológiai Klinika
36. *Horváth Gábor* – Anatómiai Intézet és Gyermekgyógyászati Klinika
37. *Burján Adrienn* – Pathológiai Intézet
38. *Kinyó Ágnes* – Bőr-, Nemikórtani és Onkoderm. Klinika
39. *Kovács Tibor* – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
40. *Krajczár Károly* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
41. *Simon Mária* – Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika
42. *Vörös Viktor* – Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika
43. *Palkovics Tamás* – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
44. *Pfund Zoltán* – Neurológiai Klinika
45. *Sélley Eszter* – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
46. *Szalma József* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
47. *SzereDAY László* – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
48. *Farkas József* – Anatómiai Intézet
49. *Kiss Péter* – Anatómiai Intézet
50. *Nyul Zoltán* – Gyermekgyógyászati Klinika
51. *Pap Marianna* – Orvosi Biológiai Intézet és KEL
52. *Rajnicz Zsolt* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
53. *Simon Gábor* – Igazságügyi Orvostani Intézet
54. *Sütő Gábor* – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
55. *Szabó Edina* – Anatómiai Intézet

A Neptun-szavazatok alapján díjazott, további kiváló oktatók

1. *Sipos Dávid* – I. sz. Belgyógyászati Klinika
2. *Frank Dorottya* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
3. *Csathó Árpád* – Magatartástudományi Intézet
4. *Stayer-Harci Alexandra* – Orvosi Biológiai Intézet és KEL
5. *Bóné Beáta* – Neurológiai Klinika

6. *Kuzsner József* – Ortopédiai Klinika
7. *Váczy Alexandra* – Orvosi Biológiai Intézet
8. *T. Kovács Katalin* – Reumatológiai és Immunológiai Klinika
9. *Wartáné Kis Andrea* – Alapellátási Intézet
10. *Lukáts Ákos* – Anatómiai Intézet
11. *Schlégl Ádám* – Ortopédiai Klinika

Dékáni vezetés javaslatára oktatásszervezési díjban részesültek kari oktatásszervezési tevékenységükért

1. *Csernus Valér* – Anatómiai Intézet
2. *Csomor Klaudia* – Tanulmányi Hivatal

Intézetvezetői javaslatra oktatásszervezési díjban részesültek intézeti/klinikai oktatásszervezési/oktatásfejlesztési tevékenységükért

1. *Szalai Eszter* – Szemészeti Klinika
2. *Nagy Judit* – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
3. *Horváth-Opper Gabriella* – Anatómiai Intézet
4. *Berényi Károly* – Orvosi Népegészségtani Intézet
5. *Girán Bettina* – Orvosi Képpalkotó Klinika
6. *Soós Szilvia* – I. sz. Belgyógyászati Klinika
7. *Nagy Máté* – Idegsebészeti Klinika
8. *Tóth Tamás Ferenc* – Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika
9. *Horváth Gábor* – Ortopédiai Klinika
10. *Bognár Zita* – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet
11. *Till Ágnes* – Orvosi Genetikai Intézet
12. *Dergez Tímea* – Bioanalitikai Intézet
13. *Olasz Katalin* – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

14. *Faludi Réka* – Szívgyógyászati Klinika
15. *Talián Csaba Gábor* – Biofizikai Intézet
16. *Jon E. Marquette* – Egészségügyi Nyelvi és Komm. Intézet
17. *Buzásné Telkes Ildikó* – Élettani Intézet
18. *Nyul Zoltán* – Gyermekgyógyászati Klinika
19. *Mangel László* – Onkoterápiás Intézet
20. *Benkő László* – Érbébeszeti Klinika
21. *Szántó Ildikó* – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
22. *Garami András* – Transzlációs Medicina Intézet
23. *Faubl Nóra* – Magatartástudományi Intézet
24. *Sztázics Anita* – Neurológiai Klinika
25. *Rózsa Annamária* – Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika
26. *Iffy Sétáló György* – Orvosi Biológiai Intézet és KEL
27. *Schveibert István* – Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet
28. *Tóth Dénes* – Igazságügyi Orvostani Intézet
29. *Princz János* – Alapellátási Intézet
30. *Rozanovic Martin* – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
31. *Nagy Tünde* – Sürgősségi Orvostani Tanszék
32. *Finak Gáborné Gombosi Eszter* – Testnevelés- és Mozgásközpont
33. *Erdősi Judit* – Reumatológiai és Immunológiai Klinika

Szeretettel gratulálunk minden díjazottnak!

Schweier Rita

Az ÁOK három munkatársa vette át az MTA doktora oklevelet

Orvostudomány kategóriában, 2022-ben az MTA doktora lett *dr. Ohmachtné dr. Hollódy Katalin*, a PTE, Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinikájának egyetemi tanára, tanszékvezetője, *dr. Csutak Adrienne*, a Szemészeti Klinika egyetemi tanára, intézetigazgatója, valamint

dr. Molnár Tihamér, az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet egyetemi tanára, intézetigazgató-helyettese, tanszékvezetője, akik 2023. március 28-án átvehették az ezt igazoló oklevelet. A 8 új MTA doktorával a PTE a vidéki egyetemek között az első helyen szerepelt.

Balról jobbra: *Hollódy Katalin*, *Molnár Tihamér* és *Csutak Adrienne*

Nyolcvankét kutató nyerte el tavaly az MTA doktora címet, köztük 26 nő, arányuk 32%. Ez jóval magasabb annál a 17%-nál, amely az MTA összes doktora közötti érték. Az elmúlt évben is 17% volt ez a szám, 2021-ben pedig 16%, tehát ha lassan is, de a nők aránya emelkedik az MTA doktorai között.

„Az MTA doktora cím az akadémiánk egyik legnagyobb becsben tartott, hagyományos értéke” – mondta köszöntőjében *dr. Freund Tamás*. Az MTA elnöke idézte az akadémia küldetését, amely kimondja: „az MTA doktora cím független, országosan egységes, magasan kvalifikált szakértők által végzett, nemzetközi követelményeket integráló minőségbiztosítást nyújt”. *Dr. Benkő Elek* akadémikus, az MTA Doktori Tanácsának elnöke azt emelte ki, hogy ez a cím megkönnyíti és elősegíti a tudományos életpályán való előrelépést.

Részletes beszámoló az eseményről:

További három évig dr. Freund Tamás az MTA elnöke

Az MTA 196. közgyűlésén május 9-én nagy többséggel ismét *Freund Tamás* neurobiológust, az MTA rendes tagját választotta az Akadémikusok Gyűlése a tudós testület elnökévé. Freund Tamás mellett újabb hároméves vezetői megbízatást kapott a főtitkár, *Kollár László Péter* építőmérnök és *Erdei Anna* immunológus, főtitkárhelyettes is. Az MTA-n azért volt szükség tisztújításra, mert elnökének, főtitkárának, főtitkárhelyettesének és három alelnökének a hároméves megbízatása lejárt. Az akadémiai szabályozás szerint minden tisztségre három évre lehet megválasztani és legfeljebb egyszer újrapasztani a jelölteket. Az elnökhöz, a főtitkárhoz és a főtitkárhelyetteshez hasonlóan nem változott a három alelnök személye sem. A társadalomtudományi alelnök *Lamm Vanda* jogász, az élettudományi alelnök *Kosztolányi György* orvos, a természettudományi alelnök pedig *Hudecz Ferenc* kémikus, az MTA rendes tagjai maradtak. Élettudományi elnökségi taggá *Csákiné Michéli Erika* agrármérnököt, társadalomtudományi választott elnökségi taggá *Csépe Valéria* pszichológust, természettudományi elnökségi taggá pedig *Stipsicz András* matematikust választották.

Részletes beszámoló az eseményről:

Pro Universitate Érdemrenddel tüntették ki dr. Makovitzky Józsefet

Pro Universitate Érdemrendet vehetett át május 4-én, a Semmelweis Egyetem Szalonjában rendezett ünnepségen *dr. Makovitzky József* professzor, a PTE, ÁOK-nak és a Heidelbergi Egyetem Neuropatológiai Intézetének, továbbá a Freiburgi Egyetem Igazságügyi Orvostani Intézetének a vendégprofesszora, az I. sz. Kórbonctani és Kísérleti Rákkutató Intézet egykori bonctermi felelőse és oktatója – olvasható a semmelweis.hu-n.

Dr. Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem rektora köszöntőjében elmondta, hogy dr. Makovitzky József tudása megdöbbentően széles tartományt ölel fel, tudományos munkája mellett a képzőművészet és a történelem területén is otthonosan mozog, igazi reneszánsz ember. Évtizedek óta Németországban él és dolgozik. Méltatásában szerepelt az is, hogy mindannyian példát vehetünk bátorságából, abból, ahogyan megfelelt az előtte álló feladatoknak. Azok közé a kiemelkedő példaképek közé tartozik, akiknek életműve nemcsak a mostani, de a jövő generációk számára is valódi mércét jelent.

Dr. Rosivall László professor emeritus laudációjában felidézte dr. Makovitzky József szakmai életútjának legfontosabb állomásait. Kiemelte: a díjazott 1965/66-ban a Lipcsei Egyetem Patológiai Intézetében tanult vendéghallgatóként. A végzés után munkáját a pécsi Kórbonctani Intézetben kezdte, majd 1973-tól *dr. Lapis Károly* meghívására a Budapesti Orvostudományi Egyetemen folytatta. Három év elteltével az ORFI Morfológiai Osztályára ment, de az oktatást folytatta az egyetemen. 1980-ban Budapesten kandidátusi fokozatot szerzett és Jénában habilitált. 1983-ban a Német Szövetségi Köztársaságban a Kieli Egyetem Patológiai Intézetében lett rezidens és azóta Németországban él. 1988-92 között a Hamburg Klinikum Barmbek Patológiai Intézetében társigazgató volt. 1992-től-94-ig vendégprofesszor a Martin Luther Egyetemen Halle-Wittenbergben. 1994-97 között több németországi patológiai magánlaboratóriumban dolgozott. 1997-től 2007-ig a Rostocki Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Intézetének Nőgyógyászati Patológiai Osztályát vezette. 2008. január 1-jén nyugdíjba ment, azóta professzor emeritus és vendégprofesszor a Heidelbergi Egyetem Neuropatológiai In-

Fotó: Kovács Attila (Semmelweis Egyetem)

tézetében és a Freiburgi Egyetem Igazságügyi Orvostani Intézetében. Fő kutatási területe az emberi és állati amiloidok és glükokonjugátok polarizációs mikroszkópos vizsgálata topo-optikai reakciókkal és lézer scanning fluorescens mikroszkóppal, illetve a placentáris endometrium és a mellrák immunhisztológiája. Jelenleg az Alzheimer-kór kutatásával, az agyban történő amiloidlerakódásával foglalkozik.

Az ünnepségen dr. Makovitzky József felidézte a pályáját meghatározó mentorait, egykori főnökeit, *dr. Romhányi Györgyöt*, *dr. Lapis Károlyt*, az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet professzor emeritusát, valamint *dr. Tanka Dezsőt*. Elmondta, hogy ha újrameghatná, ugyanezen az úton haladna, nem változtatna semmit az életén.

Bódi Bernadett
(Semmelweis Egyetem)

További fotók.

Okostechnológiák a hatékonyabb gyógyításért

Mintegy 2 és fél évig tartott az „Egészségügyi Adatelemző, Adathasznosítási, valamint Okoseszköz- és Technológia Fejlesztő Központ kialakítása a Pécsi Tudományegyetemen” elnevezésű projekt, ami közel 2 milliárd forintnyi európai uniós támogatásból valósult meg. A Pécsi Tudományegyetem, a 4iG NyRt., valamint a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közhasznú Nonprofit Kft. többek között egy világujdonságnak számító bioinformatikai elemző programcsomagon, valamint roboteszközökkel támogatott ápolási lehetőségeken dolgozott.

Az egészségügyi ellátórendszer folyamatosan növekvő költségei és az ágazat korlátos erőforrásai miatt szerte a világban egyre nagyobb hangsúlyt kap az egészségügy digitalizációjában és az új adatkezelési technológiákban rejlő lehetőségek kiaknázása. „Egy olyan Egészségügyi Adatelemző, Adathasznosítási, valamint Okoseszköz- és Technológia Fejlesztő Kompetencia Központot kívántunk létrehozni, amely az ipari szereplőkkel együttműködve képes innovatív adatgyűjtési, információfeldolgozási és elemzési módszereket kialakítani, és ezeket új egészségügyi technológiák és szolgáltatások fejlesztésére felhasználni” – nyilatkozta dr. Miseta Attila, az egyetemünk rektora.

A fejlesztések 4 szakmai alprojektben valósultak meg. Egyik az adatvagyon-hasznosítás: az onkológiai betegellátás 5 fókuszterületére koncentrálva olyan űrlapokat fej-

lesztettek, amelyek a betegellátás folyamatába integrálható és strukturált adatgyűjtést tesznek lehetővé. Mindezt integrálták a kórházi informatikai rendszerbe, hatékonyan támogatva a klinikai vizsgálatok megvalósítását, a rák gyógyításának és kutatásának fejlődését. A másik alprojekt eredményeként kifejlesztett Laboratóriumi Információs Menedzsment Rendszer könnyebbé teszi a molekuláris adatok feldolgozását, elemzését és felhasználását diagnosztikai és terápiás szempontból is, komoly előrelépést jelent a személyre szabott és célzott kezelésekhöz. Az okos és robotizált eszközökkel támogatott ápolás a harmadik alprojekt. A robotizált ápolás keretében olyan robotokat azonosítottak, amelyek érintésmentes módon kivitelezhető ápolási feladatok ellátására hasznosíthatóak, ilyen például a táplálék eljuttatása a betegekhez, fogyasztásmérő funkcióval kiegészülve. Létrejött egy ápolási Kórházi Információs Rendszer (HIS) is, ami lehetővé teszi a robotok illesztését a kórházi alrendszerekhez. A krónikus sebek teljes körű digitális modelljének létrehozása és mesterséges intelligencia alapú értékelése keretében kifejlesztettek egy 3D sebszkennert is, prototípusának tesztelése már zajlik a betegellátás területén. A negyedik alprojekt a kettes típusú diabéteszrel kapcsolatos, aminek járványszerű növekedése globális egészségügyi problémát jelent. A fő célkitűzés egy olyan személyre szabott szolgáltatáscsomag módszertanának a kialakítása, amely kúraszerű alkalmazásával képes az oxidatív stressz csökkentésére.

Forrás: PTE

Speciális gyógyszerporlasztó- és párásító készülékekkel gazdagodott a Gyermekklinika

Az Országos Jótékonyági Vadásztársaság adományából speciális gyógyszerporlasztó- és lélegeztetőgép párásítására szolgáló készülékeket vásárolt a PTE, KK Gyermekgyógyászati Klinikájának intenzív osztálya. Az új eszközök a lélegeztetett gyermekek gyógyítását segítik, és mintegy 1,8 millió forintba kerültek. Ünnepélyes átadásukat május 25-én tartották a gyermekklinikán.

Immár hagyomány, hogy az Országos Jótékonyági Vadásztársaság rendszeresen megajándékozza – több más kórházzal együtt – a Gyermekgyógyászati Klinikát is. Az elmúlt években ultrahang- és elektroterápiás készülékeket valamint digitális, hordozható mellkasszívó berendezést is be tudott szerezni általuk a gyermekklinika.

Évente több mint 300 gyermeket ápolnak a Gyermekklinika intenzív osztályán, mely regionális centrumként a délnyugat-dunántúli régió valamennyi súlyos esetét ellátja. Közülük nagyjából minden ötödik gyermek szorul lélegeztetésre, ezért döntöttek úgy, hogy a támogatást a lélegeztetett betegek gyógyszerelésében használatos eszközök beszerzésére fordítják. Dr. Rózsai Barnabás, az intenzív osztály vezetője elmondta, hogy a lélegeztetett betegek esetében a maszkon keresztüli gyógyszerporlasztás nem alkalmazható, mivel azt nem lehet csatlakoztatni a lélegeztető tubushoz. A speciális porlasztó azonban a lélegeztetőgép rendszerébe illeszthető, és a légzőkör megszakítása nélkül alkalmas arra, hogy gyógyszert juttasson a légutakba. A párásító készülék pedig százszázalékos páratartalmat biztosít és melegít, megakadályozva a légutak kiszáradását a lélegeztetés folyamán.

Beszámoló az eseményről, további fotók, videó.

Nemzetközi összefogás a tüdőrákszűrés fellendítésére Európában

Az európai rákellenes terv keretében úttörő, új EU-4Health (EU az Egészségért) projekt indult, ami Európa-szerte megkönnyíti a tüdőrákszűrés programok végrehajtását. A SOLACE projekt arra törekszik, hogy a szűrés akadályait minimalizálja, biztosítsa azok könnyű hozzáférhetőségét minden ember számára, társadalmi és gazdasági helyzetétől függetlenül. A SOLACE az Európai Orvosbiológiai Képző Intézet (EIBIR) által koordinált EU4Health program keretében finanszírozott uniós projekt. A SOLACE konzorcium 34 szervezetet foglal magában, amelyek akadémiai és kutatóintézeteket, egyetemi kórházakat, nemzeti egészségügyi hatóságokat, betegeket és egészségügyi szakembereket képviselő szervezeteket és szövetségeket képviselnek. A következő 36 hónapban a konzorcium legalább 10 tüdőrákszűrés programban vesz részt Európa-szerte.

A daganatos megbetegedések között a tüdőrák okozza a legtöbb halált. Mint minden daganat esetében, a túlélési arány sokkal magasabb, ha korán felismerik. Az alacsony dóziszú computer tomográfiai vizsgálat (LDCT) biztonságos, egyszerű és hatékony módja a tüdőrák szűrésének. Az USA-ban és Európában végzett számos vizsgálat kimutatta, hogy az LDCT, ha hatékonyan alkalmazzák, 20%-kal csökkentheti a tüdőrák okozta halálesetek számát. Az új uniós rákszűrés ajánlás arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vizsgálják meg az LDCT megvalósíthatóságát és hatékonyságát a tüdőrák szempontjából magas kockázatnak kitett személyek szűrésére. Az EU által finanszírozott SOLACE projekt támogatja a tagállamokat a végrehajtásban, és személyre szabott eszköztárat biztosít a nemzeti és regionális központok számára a tüdőrákszűrés programok Európa-szerte történő végrehajtásának megkönnyítéséhez, különös tekintettel azokra a csoportokra, amik az egészségügyi egyenlőtlenségek miatt nagyobb kockázatnak vannak kitéve.

„A SOLACE átfogó iránymutatást nyújt a tüdőrákszűrés programok elindításához, a legmodernebb minőséggel és magas részvételi aránnyal. Így elkerülhetők a jellemző hibák és növelhető a várható élettartam” – fogalmaz *Hans-Ulrich Kauczor*, a SOLACE projekt tudományos koordinátora. Számos oka van annak, hogy a veszélyeztetett személyek nem férnek hozzá a tüdőrákszűréshez. Ez gyakran a hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott közösségekkel fennálló történelmi egyenlőtlenségekre vezethető vissza. Az olyan tényezők, mint a dohányzás, gyakoribbak lehetnek ezekben a csoportokban, tovább növelve a tüdőrák kockázatát. *Ivica Belina*, az Európai Tüdőalapítvány horvátországi tüdőrákos betegek tanácsadó csoportjának tagja elmondta: „A tüdőrák egyik fő problémája a megbélyegzés. Társadalmi szempontból meg kell változtatnunk a tüdőrákban szenvedőkhöz való viszonyunkat. A SOLACE projekt valóban megváltoztathatja ezt, és megszüntetheti a betegek megbélyegzését.”

A SOLACE-nak számos tényezőt kell figyelembe vennie annak érdekében, hogy megkönnyítse a tüdőrákszűrés program végrehajtását az EU 27 országában. Az első kísérleti programok 10 uniós országban zajlanak majd. Ezek közül

Dr. Szántó Zalán

sok távoli közösségeket fog szolgálni, amelyek a kórháztól való távolságuk miatt külön kihívásokat jelentenek. A projekt részeként a SOLACE egyik megközelítése a szállítás vagy a mobil szűrőegységek biztosítása. A projektet a SOLACE konzorcium valósítja meg az Európai Radiológiai Társaság és az Európai Légzőszervi Társaság által kijelölt szakértők tudományos vezetésével. A betegszervezetek, az Európai Tüdőalapítvány és a Lung Cancer Europe a betegek szemszögéből fognak ehhez hozzájárulni.

Marie-Pierre Revel, az Assistance Publique des Hôpitaux de Paris (APHP) munkatársa, aki a nők szűrésekben való részvételére összpontosító, kísérleti tanulmányt vezet, leírja, hogy egy franciaországi program különféle módszereket fog használni, beleértve a „médiamegjelenéseket, a helyi újságokat és szórólapokat, amelyeket az emlőrákszűrésre szóló meghívó levelekkel együtt küldenek”, hogy kifejezetten ösztönözzék a nőket a tüdőrákszűrésre. „Magyarországon három központban, a PTE mellett a Debreceni Egyetemen és az Országos Korányi Pulmonológiai Intézetben indulhatnak meg a vizsgálatok. Pécsen az elkövetkező két évben a pályázat keretein belül 800, alacsony dóziszú CT-vizsgálat elvégzésére nyílik lehetőség” – nyilatkozta *dr. Szántó Zalán* egyetemi docens, a PTE, KK Sebészeti Klinikájának osztályvezetője, a projekt pécsi szakmai vezetője.

Hosszú távon a projekt értékes ismeretekkel szolgál majd arról, hogyan lehet a legjobban megvalósítani a tüdőrák költséghatékony szűrőprogramját, és milyen technikákat lehet alkalmazni a különösen magas kockázatnak kitett csoportok elérésére. Ez biztosítani fogja, hogy azok, akiknél a tüdőrák kockázata a legnagyobb, hozzáférjenek az igényeiknek megfelelő, magas színvonalú szűréshez. A SOLACE projekt hivatalosan 2023. április 1-jén indult, és 3 évig tart.

Európai Orvosbiológiai
Képző Intézet
(EIBIR)

EU4Health

SOLACE projekt

Az eritrit, mint mesterséges édesítőszer és a kardiovaszkuláris betegségek kockázata: amikor a Q4 jobb, mint a Q1

Napjainkra általános problémává vált a nem megfelelő életmód talaján kialakuló túlsúly és elhízás, továbbá az ebből fakadó szív- és érrendszeri betegségek előfordulási gyakoriságának emelkedése. Részben ezen tényezők következtében egyre népszerűbbé válik a cukor helyettesítésére szolgáló édesítőszer használata. Az egyik alternatívájaként elterjedt az eritrit, ami olyan cukoralkohol, amely nem szolgáltat energiát, mégis édes ízt kölcsönöz az ételeknek. Ezen tulajdonságából fakadóan jelentős mennyiségben kerül feldolgozásra az élelmiszeriparban. Egy új kutatás most mégis összefüggést talált az eritritfogyasztás és olyan súlyos kardiovaszkuláris szövődmények között, mint a stroke, a miokardiális infarktus és a fokozott véralvadás.

Dr. Stanley Hazen vezetésével a Clevelandi Klinika Lerner Kutatóintézet Szív- és Érrendszeri Diagnosztikai és Megelőzési Központjában dolgozó kutatócsoport a Nature Medicine folyóiratban publikált komplex vizsgálata 4 fázisból épült fel.

Az első, „felderítő” fázisban 1157 beteg vérképét elemezték, a plazmában jelen lévő eritritol már ezen fázisban összefüggést mutatott a főbb kóros kardiovaszkuláris események 3 éves előfordulási kockázatával. A vizsgálat második fázisában stabil izotóppal jelölt eritritet vizsgáltak két, egymástól független további betegcsoportban. Az amerikai csoportba 2149, az európaiba 833 olyan beteg került, akik hosszútávú kardiovaszkuláris vizsgálati háttérrel rendelkeznek. Mindkét betegpopulációban magas volt a szív- és érrendszeri megbetegedések, a kettes típusú cukorbetegség és az elhízás aránya (tehát akik számára javasolt a fogyás, többek között a cukorbevitel mérséklése révén). A fennálló kardiovaszkuláris megbetegedéssel kezelték körében mindkét kohorszban emelkedett plazma eritritszintet mértek, továbbá magasabbnak bizonyult a véletlenszerű kardiovaszkuláris események kockázata a magas plazma eritritszintű egyéneknél mindkét betegcsoportban.

A vezető kutató szerint, ha a vérben keringő eritrit szintje a felső 25%-ban (Q1) volt, körülbelül kétszeresére nőtt a szívroham és az agyvérzés kockázata az alsó 25%-kal (Q4) szemben nőkben és férfiakban egyaránt. Minden 1 μM emel-

kedés a plazma eritritszintjében az amerikai populációban 21, az európaiban 16%-kal emelte a főbb kardiovaszkuláris események előfordulásának kockázatát.

A harmadik fázisban az eritrit vérlemezkékre gyakorolt hatását vizsgálták in vitro. Az egészséges önkéntesekből kinyert humán vérlemezkében gazdag plazma a korábbi vérmintákban kimutatott eritritszinttel történő inkubálása az ingerfüggő vérlemezke-aggregációs válasz szignifikáns növekedését eredményezte. Ezt követően az eritrit trombocita-adhéziós vizsgálata során az eritrit jelentősen fokozta a trombocita-adhézió és a trombusképződés sebességét in vivo állatkísérletekben. A vizsgálat utolsó szakaszában a kutatók 8 egészséges résztvevő étkezés utáni plazma-eritritszintjét vizsgálták 30 g eritritet tartalmazó ital elfogyasztása után, amelynek során megdöbbentő eredményre jutottak: minden résztvevő eritritszintje az elfogyasztás előtti szint sokszorosának megfelelő értéket mutatott, és csökkenés csak két nap elteltével volt megfigyelhető. Az eritritszintek megfigyelt emelkedése jóval a küszöbérték felett maradt, tehát azon küszöbértékek felett, amelyek a vérlemezkefunkció mutatóinak jelentős növekedését váltják ki.

Összességében tehát a tanulmány szerint azon résztvevők, akiknél magas vér-eritritszintet mértek és fennáll a szív- és érrendszeri megbetegedések valamelyik kockázati tényezője (például a cukorbetegség), kétszer nagyobb eséllyel estek át miokardiális infarktuson vagy stroke-on. A kutatócsoport szerint nyilvánvalóan további kutatásra van szükség ezen területen, összességében azonban a veszélyeztetett populáció tagjai számára célszerű lehet egyelőre korlátozni az eritrit fogyasztását.

Irodalom

Witkowski et al. (2023). The artificial sweetener erythritol and cardiovascular event risk. Nature Medicine, 29; 710–718.

Fekete Kata

ÚNKP ösztöndíjas (ÚNKP-22-3-I-PTE-1558)

Transzlációs Medicina Intézet, Termofiziológia Tanszék

3700 aludoboz gyűlt össze a Fenntarthatóság Hetén

Sikeresen zárult az április 24–28. között rendezett Fenntarthatóság Hete a PTE Zöld Egyetem Programjában. A PTE és a Hell Energy Magyarország Kft. együttműködésében a pécsi orvoskaron felállították a Nagy Alumíniumgyűjtő Falat, ahova egész héten be lehetett dobni az üres alumínium italdobozokat, a szelektíven gyűjtők ráadásul ajándékot is kaptak. A promóció keretében összesen 3700 aludobozt gyűlt össze.

Magyarországon évente több mint 1 milliárd alumíniumdobozt bocsátanak ki, világszinten pedig nagyjából 250 milliárd darabot gyártanak. Ha ezeket egymásra állítanánk, olyan hosszú oszlopot alkotnának, ami 75-ször, oda-vissza elérne a

Holdig. Az újrahasznosítható anyagok közül az aludobozok alapanyagául szolgáló alumínium az egyik legértékesebb, mindemellett az új fém előállításához szükséges energia 95%-a takarítható meg az újrahasznosítással. Ráadásul az aludobozok végtelenszer újrahasznosíthatók, és az így kapott előállított termék semmiben sem különbözik az eredetitől. A szelektív hulladékgyűjtés számottevő lépés, az alumíniumdobozok visszaváltása sokkal többet jelent a jövőnknek, mint azt gondolnánk. Ha tudatosítjuk magunkban, hogy az általunk megtermelt hulladéknak miért és hol van a legjobb helye, sokat tehetünk az élhetőbb jövőért.

Innovatív fejlesztés: egy csepp vérből immunstátusz-meghatározás

A Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karának a szakemberei a Szentágothai János Kutatóközpontban végzett munkájukkal áttörést értek el az immunológiai vizsgálatok területén, ugyanis egy olyan platform fejlesztésén dolgoztak, amely jelentős előrelépést jelent az egészségügyi diagnosztikában, különösen a korai szűrővizsgálatok területén. A PTE a ThermoFisherrel közösen olyan mérőmódszert dolgozott ki, amely egyetlen vércseppből képes komplett immunstátust meghatározni 24 órán belül.

Az immunrendszer vizsgálata létfontosságú a különféle betegségek megelőzésében és kezelésében, azonban a most elérhető módszerek költségesek és bonyolultak, ami megnehezíti az immunrendszer állapotának megbízható felmérését. A most kifejlesztett eljárásnak köszönhetően mára már teljes biztonsággal megállapítható, hogy mennyire működik jól a vizsgált páciensek immunrendszere. Az SZKK szakemberei a platform segítségével képesek kimutatni és értékelni a csontvelőből származó B-sejtek és a timusból származó T-sejtek fejlődésének melléktermékeit, még egy csepp beszáradt vérből is. A ThermoFisher biotechnológiai cég által biztosított Absolute Q berende-

zés és a most kifejlesztett innovatív technológia lehetővé teszi, hogy a szakemberek gyorsan és megbízható módon megállapítsák, hogy valakinek veleszületett vagy szerzett immunhiánya van-e. Ez azért is kiemelten fontos, mivel az újszülötteknél ritkán, de előfordul súlyos, kombinált immunhiányos állapot (SCID), amelynek korai felismerése elengedhetetlen az érintett gyermekek védelme érdekében, hiszen ez az állapot halálos végkimenetelű is lehet. Ez a vizsgálat hasznos lehet az élsportolók és az immun-suppresszáltak (szervátültetettek, egyes daganatos betegek, HIV-fertőzöttek) egészségének követése szempontjából is.

A PTE Innovációs Díját elnyert fejlesztés lehetőséget biztosít arra, hogy a szakemberek kialakítsák – egy immunológiai mérésekre szakosodott laboratóriumban – az újszülöttdiagnosztikai központot. Ez a vizsgálat hazánkban még nem kötelező, azonban számos európai ország már felismerte, hogy a gyermekek védelmében elengedhetetlen, ezért Magyarországon is megkezdődtek a lépések annak érdekében, hogy a vizsgálat, ha még nem is támogatott formában, de bárki számára elérhető legyen.

Az UnivTV riportja:

Tanfolyam az obstruktív alvási apnoe komplex kezeléséről

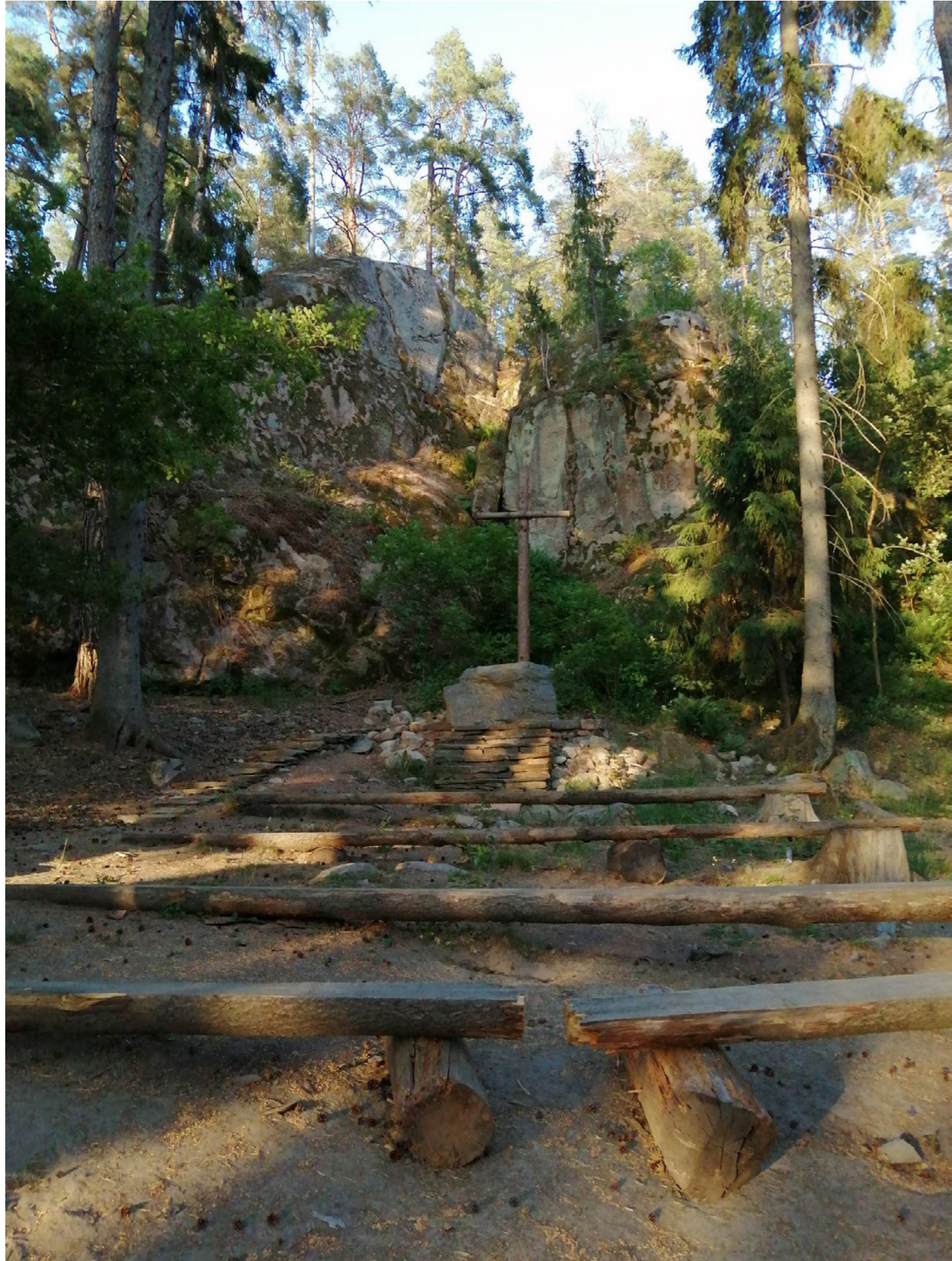
A PTE, Fül-Orr-Gégészeti és Fej- Nyaksebészeti Klinika 2023. április 21-22. között szervezte az „Obstruktív alvási apnoe komplex kezelése” (OSAS) című tanfolyamot. Az OSAS az alvásfüggő légzészavarok egyik kórképe. Elmondhatjuk, hogy bár rendszeresen szerveznek OSAS-továbbképzéseket, a diagnosztikát és kezelést ilyen holisztikus szemlélettel még nem tárgyalták hazánkban kurzuson. A férfiak 9%-a, a nők 4%-a szenved közepes vagy súlyos OSAS-tól. Népegészségügyi szempontból ez jelentős, mert a tartósan kezeletlen állapot növeli a cardio- és cerebrovasculáris kórképek, foglalkozási és közúti balesetek, továbbá a kognitív funkcióromlás kockázatát.

A kurzus célja az volt, hogy a betegség multi- és interdiszciplináris megközelítését foglalja össze, hiszen sokszor szükséges a társszakmák együttműködése. Ezért a tanfolyamon a szakterületükön elismert szomnológusok, felnőtt- és gyermek-fül-orr-gégészek, aneszteziológusok is előadtak, illetve

szájsebész és fogszabályozásban jártas fogorvos, továbbá az obezitás műtéti kezelését végző laparoszko-pos sebész is tartott ismertetést. Ennek megfelelően az ország különböző részeiről érkeztek érdeklődők a társszakmákból is, összesen negyvenen. A klinikánkon kiépített jelközlő rendszernek köszönhetően élő műtéti kivetítést is láthattak a kollégák, melyet a rendezvény helyszínénél szolgáló Hotel Makár Sport és Wellness szálló konferenciatermében élvezhettek. A bemutatóműtétek során 2 beteg alvásendszkópiájának megtekintése után interaktív elemzést követően koblációs (rádiofrekvenciás szöveteltávolításos) nyelvgyöki redukciót, uvulo-palato-pharyngoplastikát és barbed (szöges) reposition pharyngoplasty technikát mutattak be a szakmán belül elismert kollégák (dr. Tóth Eszter és dr. Bella Zsolt). A visszajelzések nagyon kedvezőek voltak, és a kurzus a multidiszciplinaritás szempontjából hiánypótlónak bizonyult, ezért a jövőben az ismétlését tervezzük.

Dr. Somogyvári Krisztina

Sziklatemplom – Upplands Väsby, Svédország

Svéd vörös ház

U 100 rúnakő – 59.4333°N 17.9500°E
<https://frangardarike.se/2021/10/14/runestone-u100/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Uppland_Runic_Inscription_100

Túra Svédországban – Szegedi Ádám fotói

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának 31. tudományos ülészsaka

Az Orvostudományi Hírmondó olvasói már hosszú évek óta olvashatnak beszámolót a tágabb értelemben vett erdélyi orvosok, fogorvosok és gyógyszerészek már évtizedek óta megrendezett konferenciájáról, amelynek idén Csíkszereda adott otthont április 20-22. között. Az Erdélyben élő magyarság múltját és tevékenységét bemutató egyesületet *Mikó Imre gróf* alapította 1859-ben. A szervezet a rendszerváltás után újjá alakult. A legnagyobb létszámú szekciója az egészségügygel, orvostudománnyal foglalkozó szakembereké.

Majdnem 600 résztvevő jelentkezett a rendezvényre, többségük orvos (kb. 410), több, mint 100 fogorvos és közel 50 gyógyszerész. Természetesen a többség az anyaországból érkezett (kb. 450 fő), vagy 2 tucatnyian Magyarországról, hárman messzebből (Német- és Svédországból, egy résztvevő a tengeren túlról, az USA-ból). A résztvevők 15 szekcióülésen, öt kerekasztal beszélgetésben, továbbképző előadásokon (3 szekcióban összesen 9 előadáson) mélyíthették el ismereteiket. A rendezvény fénypontjainak tekinthetők a hosszabb, felkért előadások. A plenáris bemutatókat a Csíkszereda Önkormányzat Színházának, a „Csíki Játékszín” nagytermében hallgathatták az érdeklődők két magyarországi és egy USA-ból érkezett előadótól. A negyedik, Máté Gábor (pszichoterapeuta, író) Vancouverből online jelentkezett. Gyakorlatiasabb ismeretátadás terepei voltak a workshopok, műhelymunkák (urológia, diabetológia, fogorvoslás, neurológia, angiológia, gyermekgyógyászat). A konferencia diszciplínák fölöttiségét mutatta jól a rendezvény grafikai témája, amely a programfüzeten kívül a rendezvény számos pontján megjelent: ikon-szerű apró ábrák reprezentálták az orvosi szakmákat. Hiszen itt egy konferencián vesz részt a falusi családi orvos, kisebb nagyobb kórházak és egyetemi klinikák orvosai, szakorvosok és rezidensek, kutatók, gyógyszerészek. Több idősebb résztvevő meg is jegyezte, hogy sok volt a fiatal kolléga, szakorvosjelölt és fiatal szakorvos, amely az erdélyi magyar nyelvű orvoslás megmaradásának lehetőségét biztosítja.

A beszámoló fontos része a pécsi részvétel ismertetése: már hagyományosan tekinthető, hogy a kísérletes orvostudományi

szekció egyik elnöke *Helyes Zsuzsa* egyetemi tanár volt (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet), aki „Az interleukin-1, a fraktalkin CX3CR1 receptor és a neuroinflammáció szerepe krónikus stressz-indukált fájdalom egérmódeljében” címmel tartott előadást. A plenáris ülésen hangzott el *dr. Fittler András* egyetemi docens (Gyógyszerészet Intézet, Klinikai Központi Gyógyszertár): „Mi történik az internetes gyógyszerforgalmazási térben? Digitális marketing stratégiák és megoldások az online gyógyszerek piacán” című előadása. *Dr. Hámor Andrea* szemész szakorvos (Szemészeti Klinika) rendszeresen vesz részt a szemészeti szekcióban, idén „Elülső szegmens OCT használatának lehetőségei a glaucoma egyes típusaiban” című előadással szerepelt.

Első nap este került sor az ünnepélyes megnyitóra a Csíki Játékszínben. Annak, hogy néhány mondatban kitérek erre, nem protokolláris okai vannak. Elsőként *Bitay Nikő* egyetemi tanár (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem), az egyesület elnöke köszöntötte a résztvevőket, kiemelve, hogy az orvos- és gyógyszerészeti szakosztály az egyesület egyik legaktívabb és produktív szakosztálya az alapítás óta és napjainkban. A város nevében *Sógor Enikő* alpolgármester és Magyarország Főkonzulátusának egyik munkatársa, *Beke Mihály* konzul szólt a résztvevőkhöz, valamint az országos szakmai vezetés nevében *dr. Vass Levente* államtitkár (Egészségügyi Minisztérium). Végül, *dr. Szilágyi Tibor* egyetemi tanár (Marosvárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudományos és Technológiai Egyetem, Élettani Tanszék), a szakosztály elnöke kapott szót. Abban semmi furcsaság nincs, hogy a konferenciát szervező egyesület vezetője felolvassa köszöntőjét – a mondatok azonban nem az elnök saját szavai voltak, hanem a tudomány jelen aktualitását tükrözően a mesterséges intelligencián alapuló program kreálta, ezzel hívva fel e témára a figyelmet.

Ha valaki szakmán kívüli tevékenységre, kirándulásra is gondolt, erre is lehetősége akadt. Csíkszereda város része Csíksomlyó, könnyen megközelíthető volt a Csíksomlyói kegytemplom. Profánabb látogatási cél lehet pl. a Csíki Sörgyártó Manufaktúra. A konferencia harmadik napját hagyományosan kirándulás zárta, idén a kb. 1800 lakosú Csíkszép vízbe vitték a szervezők a résztvevőket. A faluba a XVII. századba őrményeket telepítettek, jelenleg azonban már nem beszélnek az itt élők ezt a nyelvet, bár van néhány család, amely őrmény vérvonallal rendelkezik. A településen a közelmúltban megnyitottak egy hadtörténeti múzeumot, amely a székelyek katonai, honvédő múltjának áttekintésével összefoglalót ad a magyar történelemről.

A helyi szervezők sok munkát fektettek be a rendezésbe. A mozgósításba, hírek közlésébe bevonták a Facebookot, a résztvevők a szokásos kítűző mellé karszalagot is kaptak, amellyel a város bizonyos vendéglőiben kedvezményt kaphattak. Vetítésekkel kapcsolatban technikai problémák sajnos helyenként felléptek, de azt hiszem a konferencia résztvevői elégedetten, kellemes élményekkel távoztak. Legközelebb, 2024. áprilisában Marosvárhely lesz a szakosztály 32. tudományos ülészsakának a helyszíne.

*Weninger Csaba dr.
Trollhättan, Svédország*

A PTE Idegtudományi Centruma

IV. PhD- és TDK-konferenciája

2023. március 31. és április 1. között rendezték a PTE Idegtudományi Centrumának IV. PhD- és TDK-konferenciáját, melyre 54 összefoglalót nyújtottak be az idegtudományi témakörben kutató hallgatók, akik 4 PhD- és 4 TDK-szekcióban számoltak be kutatási eredményeikről.

Minden szekcióban három helyezést nevezett meg a zsűri, a legtöbb pontot elért TDK- és PhD-hallgatók hazavihették a következő rendezvényig a konferencia vándorsorlegét. A PhD-st **Zubánné Inkeller Judit**, a TDK-vándorsorlegét **Bognár Dávid** nyerte.

A díjazottak névsora és munkáik címe

TDK 1. szekció

1. **Tóth Boglárka** (55,3 p, ÁOK, Anatómiai Intézet, dr. Tamás Andrea, dr. Polgár Beáta): PACAP és más bioaktív faktorok vizsgálata vetélésen átesett nők vérplazma mintáiban
2. **Simon Dávid** (53,7 p, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, dr. Borbély Éva, Kepe Eszter): A hemokinin-1 szerepének vizsgálata időskori motoros koordináció romlásban
3. **Radics Réka** (51 p, ÁOK, Anatómiai Intézet, dr. Váczy Alexandra): PACAP 1-38 hatásának vizsgálata diabetes okozta retinopathiában

TDK 2. szekció

1. Bognár Dávid (57 p, ÁOK, Orvosi Képző Intézet, dr. Környei Bálint, dr. Tóth Arnold): Koponyatrauma hatására bekövetkező fehérállományi mikrostrukturális elváltozások követéses vizsgálata modern MRI-modalitásokkal
2. **Gáspár Balázs** (56 p, TTK, Sporttudományi és Testnevelési Intézet, dr. Váczi Márk): Erőszabályozási képesség változásának neurális mechanizmusa erőfejlesztő edzést követően fiatal és idősödő férfiaknál

3. **Papp Edina** (55 p, GTKK, Transzlációs Idegtudományi Kutatócsoport, dr. Knakker Balázs, dr. Hernádi István): Az implicit időbeli felkészülés folyamatai konfliktushelyzetben

TDK 3. szekció

1. **Seetge Jessica** (52,7 p, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, dr. Kormos Viktória, Ammar Al-Omari): Investigation of the TRPA1-expressing Edinger-Westphal nucleus in a mouse model of migraine
2. **Huynh Ngoc Khai** (50 p, TTK, Institute of Biology, dr. Borbély Éva, dr. Helyes Zsuzsanna): Expression of the Transient Receptor Potential Vanilloid 1 ion channel in the supramammillary nucleus and the antidepressant effects of its antagonist AMG9810 in mice
3. **Faludi Péter Béla** (48,7 p, GYTK, Élettani Intézet, dr. Kovács Gergely): Stereology of gonadotropin-releasing hormone and kisspeptin neurons in PACAP genedeficient female mice

TDK 4. szekció

1. **Kocsa János** (55,7 p, ÁOK, Anatómiai Intézet, dr. Pytel Bence, dr. Gaszner Balázs): Az Edinger-Westphal mag sejtjeinek Parkinson-kór modellben megfigyelt funkcionális és morfológiai károsodása nem védhető ki benzerazide/levodopa kezeléssel
2. **Bodó Angelika** (54 p, GTKK, Transzlációs Idegtudományi Kutatócsoport, dr. Hernádi István, dr. Bali Zsolt): A DREADD kemogenetikai technológia alkalmazása patkányok táplálékfelvételének csökkentésére a laterális hypothalamicus area elcsendesítésével
3. **Sebők-Tornai Abigél** (51,7 p, TTK, Biológiai Intézet, dr. Czéh Boldozsár): Szinapszisok és mitokondriumok ultrastrukturális kvantitatív elemzése depressziós betegek hippocampusában

PhD 1. szekció

1. **Zubánné Inkeller Judit** (55,6 p, GTKK, Transzlációs Idegtudományi Kutatócsoport, *dr. Hernádi István*): Jövőorientált kogníció és táplálékfelvételi önszabályozás főemlősökben
2. **Riszt Rafaella Mínea** (54 p, GTKK, Transzlációs Idegtudományi Kutatócsoport, *dr. Hernádi István*): Szekvenciális térbeli választásos kognitív tesztfeladat alkalmazása a munkamemória vizsgálatára nem humán főemlősökön
3. **Göntér Kitti** (52 p, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, *dr. Pozsgai Gábor*): A dimetil-triszulfid TRPA1 ioncsatornán keresztül kifejtett anxiolitikus és antidepresszáns hatásának vizsgálata

PhD 2. szekció

1. **Padányi Anna** (55 p, GTKK, Transzlációs Idegtudományi Kutatócsoport, *dr. Hernádi István*): A szeriális pozíció és a bemutatási idő hatása a teljesítményre Páros Asszociációs Tanulási paradigmában
2. **Szente Anna** (53,5 p, ÁOK, Klinikai Idegtudományok Doktori Iskola, *dr. Darnai Gergely*): Agyi, nyugalmi állapotú funkcionális konnektivitás vizsgálata enyhe Covid-19 fertőzést követően
3. **Bodó Tímea** (52,6 p, ÁOK, Genetikai Intézet, *dr. Hadzsiev Kinga*): Epilepszia-szindrómák ritka genetikai mutációinak vizsgálata

Minden résztvevőnek és helyezettnek, valamint témavezetőiknek is szeretettel gratulálunk, további sikeres kutatást kívánunk!

További fotók:

PhD 3. szekció

1. **Farkas Szidónia** (54,7 p, ÁOK, Élettani Intézet, *dr. Zelena Dóra, dr. Kovács Tamás*): Új ösztrogénszerű vegyületek szelektív, nem klasszikus hatásmechanizmusának vizsgálata MCF-7 sejtekben és neuroprotektív potenciáljuk az Alzheimer-kór két egérmodelljében
2. **Biskup Dóra** (55,3 p, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, *dr. Pintér Erika, dr. Börzsei Rita*): Szomatosztatin 4 receptoron ható agonisták in silico vizsgálata
3. **Nehr-Majoros Andrea** (55 p, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, *dr. Szőke Éva*): Cyclodextrins decrease TRPV1 and TRPA1 nociceptor activation in vitro

PhD 4. szekció

1. **Tololui Kevin Efrain** (54,7 p, BTK, Institute of Psychology, *dr. Csókási Krisztina*): Psychological interventions for acute pain management—a scoping review
2. **Chaves Tiago** (46 p, ÁOK, Élettani Intézet, *dr. Zelena Dóra*): The role of the dopaminergic cells of the median raphe region in the behavior of the male mice
3. **Kumar Prabhat** (44,7 p, ÁOK, Élettani Intézet, *dr. Zelena Dóra*): The effect of high concentration sucrose consumption on posttraumatic stress-like changes in mice

Idegtudományi Társaságok Európai Szövetsége (FENS) Regional Meeting 2023

Május 3-án vette kezdetét a FENS Regional Meeting 2023. A Portugáliában rendezett idegtudományi konferencián több kutató poszterekkel képviselte az Élettani Intézetet. A színvonalas programok mellett jutott idő Algavre megtekintésére is.

A kiállított poszterek szerzői és címei

- *Ildikó Telkes, Katalin Fusz, Péter Kóbor, Kristóf László, Tibor Z. Jánosi, Péter Buzás*: Changes of tyrosine-hydroxylase and parvalbumin immunoreactive elements in the amygdala following prenatal valproate exposure in rats
- *Szidónia Farkas, Tamás Kovács, Adrienn Szabó, Bibiána Török, Csilla Lea Fazekas, Krisztina Bánrévi, Pedro Correia, Tiago Chaves, István M Ábrahám, Dóra Zelena*: Chronic treatment with estrogen-like compounds shows anxiolytic and neuroprotective potential in a triple transgenic mouse model of Alzheimer's disorder
- *Adrienn Szabó, Csilla Lea Fazekas, Kristóf Schwartz, Pedro Correia, Tiago Chaves, Szidónia Farkas, Tamás Kovács, Dóra Zelena*: Motor function in the single-prolonged stress mice model of posttraumatic stress disorder underlined by changes of mitochondrial pathways in the cerebellum
- *Szilárd Szőcs, Tamás Kovács, Nóra Henn-Mike, Márton Tóth, Ágnes Agócs-Laboda, Tamás Dóczy, Zsolt Horváth, József Janszky, Csaba Varga*: Altered h-current in cortical interneurons of drug-resistant epileptic patients
- *Olga Zagorác, Tamás Ollmann, László Péczely, Kristóf László, Anita Kovács, Beáta Berta, Veronika Kállai, Erika Kertes, Ádám Szabó, Dávid Vörös, László Lénárd*: Neuropeptide QRFP affects spatial memory in rats.

Gyermekintenzíves kongresszus Balatonalmádiban

2023. április 20-22. között 300 résztvevővel Balatonalmádiban rendezték a Magyar Gyermekeszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság 30., jubileumi kongresszusát.

Évek óta hagyomány, hogy a kongresszus „nulladik napja” továbbképző tanfolyam, ahol leginkább felkért referátumok hangzanak el. A PTE Gyermekklinikáról 6 orvos és 6 szakdolgozó részvételére volt lehetőség. A kollégáink közül *dr. Kövesi Tamás* docens és *dr. Rózsai Barnabás* adjunktus tartottak előadásokat, előbbi üléselnöki feladatokat is ellátott.

Tavaly elhunyt kollégánk, *dr. Stankovics József* docens a gyermekintenzív ellátásban végzett több évtizedes munkájáért, posztumusz **Tekulics Péter Emlékérmét** kapott.

A kongresszus lehetőséget teremtett a neonatológiai, sürgősségi és a felnőttellátásban, a mentésben valamint a határterületeken dolgozó kollégáknak is a bemutatkozására.

Meeting of the European Society of Paediatric Clinical Research (ESPCR)

Az ESPCR idei, 31. konferenciáját Budapesten rendezték május 26-27. között. Számos országból érkezett több mint 140 résztvevő, többek között Csehországból, Szlovákiából, Szlovéniából és Horvátországból.

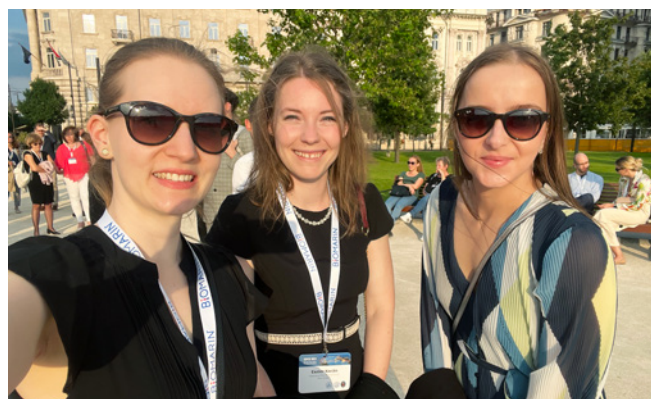
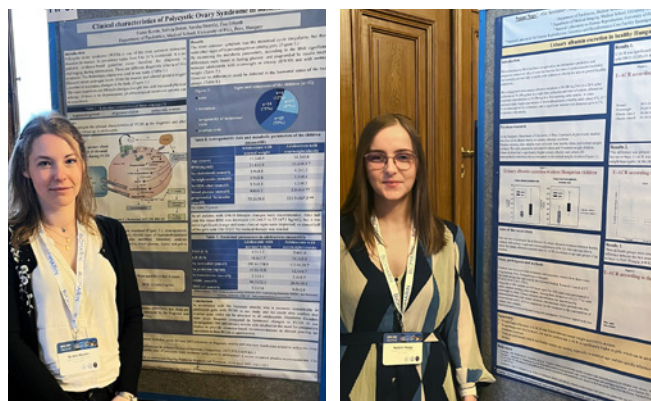
A két nap során több mint 40 előadást hallgathattunk meg, és 30 posztert állítottak ki. Klinikánkról

- *dr. Korán Eszter* „Clinical characteristics of polycystic ovary syndrome in adolescents”,
- *dr. Leibinger Evelin Anna* „Age-specific prevaccination CD3+CD56+ (NKT-like) cells and the outcome of influenza vaccination in children undergoing chemotherapy”, és
- *dr. Nagy Noémi* „Urinary albumin excretion in healthy Hungarian children” címmel mutatott be posztert.

A konferencia első estjén a sétahajózással egybekötött vacsora, a csodálatos látványt nyújtó, kivilágított budapesti látkép, és a finomabbnál finomabb ételek mellett lehetőségünk volt a szakmai kapcsolatok kiépítésére is.

Reméljük jövő tavasszal még többen képviseljük klinikánkat a Horvátországban megrendezendő konferencián!

dr. Nagy Noémi
PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika

Az Európai Szívritmus Társaság 2023. évi tudományos kongresszusa

2023. április 16-18. között rendezték az Európai Szívritmus Társaság (European Heart Rhythm Association) éves tudományos kongresszusát Barcelonában, amelyen a szervezet a 20 éves fennállását is ünnepelte.

A közel 5.000 fő részvételével megrendezett konferencián több, aritmológus berkekben régóta várt, randomizált vizsgálat eredményeit is bemutatták a szívritmuszavarok eszközös kezelésének legújabb irányvonalával, innovációival együtt.

A rendezvényen a PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika 3 előadással képviseltette magát: *Bocz Botond*: „Electro-

anatomical mapping-system guided vs. intracardiac echocardiography-guided slow pathway ablation: a randomized, single-center trial”, *Dr. Debrecei Dorottya*: „Invasive electrophysiology study guided loop recorder implantation in myotonic dystrophy type 1: a prospective single-center study” és *Dr. Kupó Péter*: „Visualizable vs. non-visualizable steerable sheaths for AF procedures: randomized trial”.

Kollegáinknak ezúton is gratulálunk!

Dr. Jánosi Kristóf-Ferenc

Horvát-Magyar-Szlovák-Szlovén Radiológiai Szimpózium

A 12. Horvát-Magyar-Szlovák-Szlovén Radiológiai Szimpóziumot május 5. és 7. között rendezték Horvátországban, a festői Vodiceben. Az esemény célja volt, hogy a négy ország fiatal radiológusai – a tapasztalt kollégák moderálásával – megismertessék egymással munkájukat, erősítsék a szakmai együttműködést és persze barátságok is születhessenek.

A 27 magyar kolléga között a PTE Orvosi Képző Intézetének négy munkatársa kapott lehetőséget a részvételre: *dr. Járay Ákos* a muszkuloszkeletális képző Intézet székfoglaló előadását tartotta, *dr. Botz Bálint* szenior előadást tartott

„Musculoskeletal Ultrasound probe quality assurance in the daily clinical practice” címmel, *dr. Kalmár Péter* „False-positive malignant diagnosis of nodule-mimicking lesions by computer-aided thyroid nodule analysis in clinical ultrasonography practice”, *dr. Varga Eszter Fanni* „Imaging of complicated pancreatitis—from acute to chronic” című előadását tartotta meg.

A nagy sikerű szakmai eseményt a jövő évben Magyarországon rendezzük.

Dr. Varga Eszter Fanni
Orvosi Képző Intézet

Nemzetközi fej-nyaksebészeti kurzuson szerzett tapasztalataink Indiából

2023. március 27. és április 3. között Indiában, Új-Delhiben rendezték a „1st 3D Endoscopic Inside-Out Head and Neck Anatomy Cadaveric Dissection Course” és „2nd International Head & Neck Dissection Course” találkozót, amelyen klinikánkról *Háromi István* és *Jakab-Péter Kinga* vettek részt. A konferenciák lehetővé tették, hogy a néhány éve kezdeményezett, majd a koronavírus-járvány miatt megszakadt kapcsolatunkat megerősítsük az All India Institute of Medical Sciences fül-orr-gégészeti részlegével.

Az első kurzus során lehetőség nyílt a szájgarati anatómia endoszkópos, műtéti szempontból releváns részleteinek mélyebb megismerésére. A második kurzuson 4 napig különböző fej-, nyaksebészeti műtétek elsajátítására, gyakorlására volt lehetőség cadavereken (thyroidectomy, parotidectomy, nyaki disszekciók, laryngectomy, maxillectomy, mandibulotomy, infratemporalis fossafeltárás, pectoralis major myocutan lebeny, supraclavicularis artériára nyezett lebeny). A disszekciók mellett számos rövid, lényegretörő előadás segítette a témákban az elmélyülést. Ottlétük alatt kis betekintést nyerhettek a helyi fül-orr-gégészeti részleg működésébe is. A kurzus ötödik napján pedig élőben közvetített fej-nyaki műtéteket láthattak egy újonnan átadott onkológiai centrumban.

A kurzusok – a műtéti technikák gyakorlásán túl – rálátást engedtek egy teljesen más egészségügyi rendszerre, ezáltal új szempontokból is átgondolhatták a kezelési stratégiákat, módszereket. A kurzusok színvonalas programjain túl módjuk volt megismerni az indiai kultúrát is, megtapasztalni az ottani életnyüzését és felkeresni néhány turistalátványosságot, ezáltal számos emlékezetes élménnyel tértek haza. Nem csak a kurzusokon szerzett új szakmai ismeretekkel gazdagodtak, hanem olyan tapasztalatokkal is, amelyek hozzájárulhatnak a személyes és szakmai fejlődésükhöz egyaránt.

Az intenzív egy hét alatt a kapcsolatépítésre is számos lehetőség adódott. A jövőben szeretnénk a két intézet közötti jó viszonyt megőrizni, részünkről is lehetőséget nyújtani kurzusainkon a részvételre, és a klinikánk működésébe betekintést engedni. Továbbá tervezzük egy hasonló, fej-nyaki műtéteket érintő kurzus szervezését is, mely hiánypótló lenne hazánkban.

Dr. Jakab-Péter Kinga és Dr. Háromi István

Fiatal Gyermekgyógyászok XXI. Konferenciája

A **Fiatal Gyermekgyógyászok XXI. Konferenciáját (FIGYEK)** ebben az évben **2023. május 19. és 21. között Alsópáhokon rendezték.**

Az első napra szervezett workshopok a tudásunk gyarapításán kívül az ismerkedésre is lehetőséget adtak. Ezt követte a tanulságos esetismertetések alapuló tudományos program, ami másfél napot ölelt fel. Klinikánkról kilenc szekcióban összesen tizenhárom előadás hangzott el (*dr. Pagáts Rebeka, dr. Korán Eszter, dr. Juszt Janka, dr. Parrag Hanga, dr. Eitmann Simonetta, dr. Gilitsch Annamária, dr. Péley Dorottya, dr. Csordás Anna, Sájér Annamária* orvostanhallgató, *dr. Szegner Laura, dr. Zsiborás Csaba, dr. Kiss Judit, dr. Labossa Gusztáv*). Két szekcióban kollegáink üléselnöki feladatokat láttak el (*dr. Mosdósi Bernadett* és *dr. Vojcek Ágnes*). Az előadók közül *dr. Pagáts Rebeka* az endokrinológia szekcióban „Turner-szindrómához társult generalizált ödéma nyomában” című előadásával, *dr. Gilitsch Annamária* pedig a nefrológia szekcióban „Három betű és veselégtelenség lehet belőle. Mi az?” című előadásával a szekció legjobb előadása díját nyerte el.

A keszthelyi Festetics-kastélyban, a szombat este programjaként megrendezett vacsora és táncos est jó lehetőséget biztosított a kikapcsolódásra. A programot színesítette még egy kerekasztal beszélgetés is „Generációk együtt” címmel. Három tapasztalt szakorvos, osztályvezető és három fiatal bevonásával azt a nagyon forró témát jártuk körül, milyen generációs különbségek vannak ma az egészségügyben és ezeknek milyen hatása van a közös munkára. A konferencia utolsó előadójaként *dr. Zacher Gábor*t hallgathattunk, aki saját életútjáról, tapasztalatairól osztott meg velünk részleteket. Az előadó utánozhatatlan stílusa és az előadás kötetlen hangulata miatt méltó záró előadása volt ennek a baráti hangulatú rendezvénynek. A kongresszus zárásaként a pandémia után újra szerveződő Magyar Gyermekgyógyász Társaság Fiatal Szekciójának vezetőségi szavazására is sor került, mely alapján klinikánkról a vezetőségbe került *dr. Parrag Hanga* és *dr. Gilitsch Annamária*.

A konferencia társprogramja a zalaegerszegi Koraszülöttmentő és Gyermekintenzív Alapítvány által immár hagyományként, idén a kongresszus utolsó napjára szervezett Zalaegerszeg-Keszthely futóverseny, a „Koraszülött futás” volt. Az egyéni indulókon kívül csapatok is megmérették magukat a Za-

lai Domság lankái közti 66 km-es távon. A *dr. Lakatos Orsolya, dr. Péley Dorottya, dr. Péterfia Csaba, Czucz István, dr. Major Judit, dr. Parrag Hanga* és *dr. Labossa Gusztáv* alkotta pécsi gyermekgyógyász futócsapat jó kedvvel és szép eredménnyel ért célba a keszthelyi Fő téren, öregbítve ezzel klinikánk hírnevét.

A várva várt „FIGYEK” a hazai fiatal gyermekgyógyászokat idén szó szerint megmozgatta. A nagyon színvonalas tudományos rendezvény, a kapcsolódó futóversenyen való részvétellel együtt, egy újabb fantasztikus közös élménye lett a pécsi gyermekgyógyászoknak, amire mindig jó szívvel lehet visszaemlékezni.

*Dr. Gilitsch Annamária, Dr. Lakatos Orsolya
PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika*

A Magyar Kardiológusok Társasága 2023. évi Kongresszusa

A Magyar Kardiológusok Társaságának 2023. évi Tudományos Kongresszusát 2023. május 7-10. között rendezték – a hagyományokhoz híven – Balatonfüreden. A négy napos rendezvény során a több ezer résztvevő között a társszakmák képviselői és a szakdolgozó kollegák is nagy számban képviseltették magukat.

A PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika orvosai és szakdolgozói kimagasló aktivitást mutatva, 12 esetben láttak el üléselnöki teendőket 34 tudományos előadás megtartása mellett, melyeket alább ismertetünk:

- **Cziráki Attila professzor** az „Artériás Stiffness” és a „Hogyan kezeljük a krónikus koszorúérbetegeink magas vérnyomását 2023-ban?” szekciókban üléselnöki teendőket látott el. *Az artériás stiffness paraméterek változása fizikai terhelés hatására fiatal élsportolóknál* címmel előadást tartott.
- **Horváth Iván professzor** üléselnökként szerepelt az „E poszter I.” szekcióban.
- **Komócsi András professzor** üléselnöki feladatokat látott el a „Kettős TAG kezelés gyakorlati kérdései ACS után-kerekasztal megbeszélés”, a „Vária III.” és „Az antithrombotikus kezelés kihívásai” szekciókban. Emellett *A vérzési kockázat komplex értékelése és csökkentésének lehetőségei a PF betegek antikoaguláns kezelése során és Számít-e a BMI a vérlemezkegátló-kezelés megválasztásánál?* című előadásokat tartott.
- **Szokodi István professzor** az „Experimentális kardiológia IV.” szekcióban üléselnöki feladatokat látott el.
- **Simor Tamás professzor** üléselnökként szerepelt a „Gyulladásos kórképek, immunbetegségek és a szív: Klinikai és szív-MR jellegzetességek” szekcióban.
- **Dr. Faludi Réka** üléselnöki feladatokat látott el „A jobb szívfél és a tüdő keringés vizsgálatának új módszerei” és a „Mortalitási prediktorok szívelégtelenségben” szekciókban. Emellett *A képkötők szerepe az ESC 2022-es, pulmonális hipertóniáról szóló ajánlásában; Az optimális szívfrekvencia fenntartása és Diagnosztikus algoritmus* címmel tartott előadásokat.
- **Dr. Gaszner Balázs:** Az „Érbetegségek varia” és a „Szakdolgozó szekció IV” szekciókban üléselnöki teendőket látott el, emellett *Nyitott kérdések pitvarfibrilláló betegek antikoagulációjában* címmel előadást tartott.
- **Dr. Kónyi Attila** *Fiziológiás PM kezelés – HOT-CRT és LOT-CRT a gyakorlatban; Atherosclerosis kezelése a 21. században: Innovatív megközelítések és Kezdeti tapasztalatok orbitális aterektómiával* címmel előadásokat tartott.
- **Dr. Sárszegi Zsolt** *Miért és mikor kezeljük az elhízással élő betegeinket?* címmel tartott előadást.
- **Dr. Németh Ádám** *Orosomucoid monitorozás CABG műtéten átesett betegeknél* című előadást tartott.
- **Dr. Kupó Péter** *Röntgensugárzás-mentes cavotricuspidalis isthmus abláció elektroanatómiai térképezőrendszer nélkül: prospektív, egycentrumos vizsgálat és Pitvarfibrilláció abláció* címmel tartott előadásokat.
- **Dr. Meiszterics Zsófia** *Három billentyűt érintő multiplex papilláris fibroelasztóma esetbemutatása* címmel tartott előadást.

- **Dr. Husznai Róbert** *A CPAP kezelés hatása az artériás stiffness paraméterekre obstruktív alvási apnoeaban* című előadást tartott.
- **Dr. Holczer Lőrinc** *A magas műtėti kockázat dilemmája TAVI endocarditis esetén kapcsán* címmel előadást tartott.
- **Dr. Ezer Péter** *Bal Tawara-szár ingerlés optimalizált kardiális reszinkonizációs terápia; a jónál is jobbat?* címmel előadást tartott.
- **Dr. Ajtay Bella Eszter** *A pulzus érkezési idő (PAT) beat-to-beat fluktuációja magyarázza az EKG- és fotopletizmogram-alapú pulzus intervallum eltérését* címmel előadást tartott.
- **Benavides Reyes Mária Luna** *A pulzushullám érkezési idő (PAT) oszcillációjának háttere egészséges fiatalokban* címmel előadást tartott.
- **Dr. Debreceni Dorottya** *Zero-fluorószkópos stratégia alkalmazása pitvarfibrilláció miatt végzett katéterablációk során – Metaanalízis* címmel előadást tartott.
- **Dr. Jánosi Kristóf-Ferenc** *AV-nodális reentry tachycardia, mint a pitvarfibrilláció potenciális extrapulmonális véna triggere: esetbemutatás.* címmel tartott előadást.
- **Dr. Lukács Réka** *Nátrium-glikóz-kotranszporter-2-gátlókkal kezelt betegek kardiiovaszkuláris kimenetele, randomizált vizsgálatok hálózati metaanalízise* címmel előadást tartott.
- **Dr. Puskás Ákos** *Akut coronarographia CABG műtét után a Covid-érában: egy egycentrumos vizsgálat* című előadást tartott.
- **Dr. Schönfeld Kristóf** *Primér perkután koronária intervenció során kialakuló no-reflow jelenség* című előadást tartott.
- **Dr. Szabó Dóra** *Kardiális adaptáció sportolóknál* című előadást tartott.
- **Dr. Szántó Tamás** *Aorta billentyű implantáció egy antifoszfolipid szindrómás betegnél* című előadást tartott.
- **Dr. Szapáry László Botond** *Orbitális aterektómia használata súlyosan meszes koronárialézióban* című előadást tartott.
- **Dr. Tornócs Dániel** *A transz-radiális behatolási kapu sikertelenségének klinikai hatása ST elevációs miokardiális infarktus miatt koronária intervención átesett betegeknél – elemzés a Nemzeti Szívinfarktusz Regiszter adataiból* című előadást tartott.
- **Dr. Vértes Vivien** *Érdemes-e elkezdni sportolni felnőttkorban? Fókuszban a prevenció* címmel előadást tartott.
- **Dr. Vilmányi Gábor** *„Zajos esetek”* címmel előadást tartott.
- **Ferk Imola** *Fókuszban a betegbiztonság. Túmentes csatlakozók használata centrális katétereken* címmel előadást tartott.
- **Papné Nagy Rita** *Fókuszban a betegbiztonság* címmel előadást tartott.

Kollegáinknak ezúton is gratulálunk!

Dr. Kupó Péter

Rozsnyay Mátyás Emlékverseny

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Szervezete 2023. május 19-21. között szervezte a LVIII. Rozsnyay Mátyás Emlékversenyt Miskolctapolcán, ahol számos érdekes előadást mutattak be a hazai és a határon túlról érkezett fiatal gyógyszerészek. A versenyzők a „közforgalmú” és a „kórház-klinikai” szekcióban mutathatták meg tudásukat.

A PTE, KK Gyógyszertárából 3 szakgyógyszerész rezidens indult versenyelőadással a kórházi szekcióban. *Dr. Kráncsevic Olivér* előadásában a fájdalomcsillapító elegyek kialakításának szempontjait, minőségbiztosítását mutatta be. Egy klinikáról érkező igény teljesítésének bemutatásával foglalta össze a fájdalomcsillapító elegyek elkészítésének gyógyszerészeti vonatkozásait és klinikai gyógyszerészek szerepét a megvalósításban. A szerző a nemzetközi irodalomban található stabilitási adatok mellett az igényelt elegy stabilitását is bemutatta. *Dr. Kiss Boglárka* a mentális betegségben szenvedők gyógyszerészi tanácsadásával foglalkozó előadásában a gyógyszerészek és gyógyszerészhallgatók vélekedését, tudását és kommunikációs nehézségeit vizsgálta. Kérdőívvel felmérte a betegek igényét a kommunikációs kurzusokra, és azt találta, hogy ezekre nyitottak a kitöltők. Az előadás összefoglalta a mentális betegek gyógyszerészi tanácsadásán alkalmazandó kommunikációs eszközöket. *Dr. Vajda Péter* előadásának címe „A gyógyszerfogyasztók környezettudatosabb magatartásának kialakítását ösztönző gyógyszerészi tanácsadás szempontjai és jelentősége”. A szerző a gyógyszerhulladékkal kapcsolatos tudás, tudatosság felmérése és a nemzetközi adatokkal való összevetése mellett a lakossági

gyógyszerhulladék-gyűjtőkről is szolgáltatott adatokat. Az ATC kód alapján a gyógyszer és nem gyógyszer illetve a bontott és bontatlan doboz mennyiségét is elemezte. Ezzel az előadásával *dr. Vajda Péter* a kórházi-klinikai szekcióban III. helyezést ért el.

Az előadásokat követően közösen ellátogattunk Miskolc legrégebbi épületéhez, az Avasi Református Templomhoz, ahol rövid történelmi áttekintést kaptunk a templom múltjáról, továbbá az ott megtalálható Angster-orgonát is megszólaltatták a kedvünkre. Ezt követően elmentünk az Avasi Présházba, ahol finom szendvicsekkel és borkostolóval vártak minket, majd zenés rendezvényt folytatott az este. Összességében az emlékverseny meghatározó élmény volt számunkra, valamint lehetővé tette, hogy új ismereteket és információkat szerezzünk a gyógyszerészet minden területéről. Az előadásokon való részvétel mellett az új kapcsolatok kialakítására és a szakmai közösség erősítésére is volt lehetőség.

Dr. Kiss Boglárka – Dr. Kráncsevic Olivér

52. Membrán-Transzport Konferencia

A hagyománynak megfelelően, 2023-ban is május közepén, 16. és 19. között rendezték Sümegen az 52. Membrán-Transzport Konferenciát, mely továbbra is őrzi a multidiszciplináris jelleget.

Az eseményt idén a PTE két munkacsoportja szervezte. A szakmai bizottság tagjai az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet részéről *Balogh Péter*, *Berki Tímea* és *Németh Péter* professzorok voltak, míg a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetet *Helyes Zsuzsanna*, *Pintér Erika* professzor asszonyok és *dr. Szőke Éva* egyetemi docens képviselték. A konferencia fő tématerületei a komplex jelátviteli mechanizmusok köré csoportosultak, elsősorban az immun- és a neuronális rendszer működésével kapcsolatban. Szó esett a membrán-transzporter fehérjék szerkezetéről, funkciójáról, a membrán lipid raftjainak szerepéről és befolyásolási lehetőségeiről, de organogenezisről és az immunrendszer sejtjeiben zajló jelátviteli folyamatokról is.

Az ünnepélyes megnyitó után a korábbi évekhez hasonlóan átadták a Romhányi György Alapítvány kuratóriumi bizottsága által odaítélt **Romhányi-díjat**, melyet *Tretter László* (SE, Biokémiai és Molekuláris Biológiai Intézet, Orvosi Biokémiai Tanszék) nyert el, továbbá a konferencia kuratóriuma ezúttal is **Kovács Tibor Díjat** adományozott két, 35. életévét még be nem töltött, kiváló eredményeket felmutató fiatal kutatónak. Idén ezt *Parveen Akhtar* (Institute of Plant Biology, Biological

Research Centre, Szeged) és *Zákány Florina* (Debreceni Egyetem, ÁOK, Biofizikai és Sejtbiológiai Intézet) érdemelték ki.

A négynapos rendezvény résztvevői öt előadás- és két poszterszekcióban mutatták be legújabb eredményeiket. Az utolsó napon a bizottság által kiválasztott legjobb poszterek előadási lehetőséget kaptak a „Fiatalok Fóruma” elnevezésű szekcióban, ezzel is segítve, hogy a fiatalok nagyobb figyelmet kapjanak.

A PTE Immunológiai és Biotechnológiai Intézetének munkatársai a következő előadásokat mutatták be:

- *Balogh Péter, Kellermayer Zoltán, Gábris Fanni*: A perifériás nyirokszövetek érmintázat-specializációja, mint a szövet-specifikus immunológiai funkció meghatározója,
- *Engelmann Péter, Bodó Kornélia, Boros Ákos, László Zoltán, Nagygyörgy György, Chayeen Brotzki da Costa, Tolnai Gréta, Rumppler Éva, Molnár László, Németh Péter*: Az *Eisenia andrei* beta-catenin homológ szerepe az embriogenezisben, szöveti regenerációban és az antimikrobiális immunitásban,
- *Boldizsár Ferenc, Olasz Katalin, Esam Khanfar, Gál Patrícia Szonja, Berki Tímea*: Jelátviteli útvonalak szabályozási zavarai RA-ban és
- *Péter Engelmann, Chayeen Brotzki da Costa, Péter Németh* (poszter): Fluctuation of DNA Methylation during anterior and posterior segment regeneration in earthworms

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK

J Thorac Dis. 2023 Apr 28;15(4):2213-2223. doi: 10.21037/jtd-23-378.

Development and validation of a pulmonary complications prediction model based on the Yang's index

Wang L.¹, Zhao Y.¹, Wu W.¹, He W.¹, Yang Y.¹, Wang D.², Xu E.³, Huang H.⁴, Zhang D.⁵, Jin L.⁶, Jing B.⁷, Wang M.⁸, Jin Z.⁹, Daemen J.H.T.¹⁰, de Loos E.R.¹⁰, Greiffenstein P.¹¹, Bertoglio P.¹², Molnar T.F.¹³, Pieracci F.M.¹⁴, China Chest Injury Research Society

¹Department of Thoracic Surgery, Shanghai Jiao Tong University School of Medicine Affiliated Sixth People's Hospital, Shanghai, China. ²Department of Cardiothoracic Surgery, Tianjin Hospital, Tianjin University, Tianjin, China. ³Department of Thoracic Surgery, General Hospital of Southern Theater Command of PLA, Guangzhou, China. ⁴Department of Thoracic Surgery, Fuzhou Second Hospital, Fuzhou, China. ⁵Department of Cardiothoracic Surgery, Shijiazhuang Third Hospital, Shijiazhuang, China. ⁶Department of Thoracic Surgery, the Third Xiangya Hospital, Central South University, Changsha, China. ⁷Department of Thoracic Surgery, Hong Hui Hospital, Xi'an Jiaotong University, Xi'an, China. ⁸Department of Thoracic Surgery, Shanghai Ninth People's Hospital, Shanghai Jiao Tong University School of Medicine, Shanghai, China. ⁹Department of Health Statistics, Naval Medical University, Shanghai, China. ¹⁰Division of General Thoracic Surgery, Department of Surgery, Zuyderland Medical Centre, Heerlen, The Netherlands. ¹¹Division of Trauma, Department of Surgery, Louisiana State University Health Science Center, New Orleans, LA, USA. ¹²Department of Thoracic Surgery, IRCCS Azienda Ospedaliero Universitaria di Bologna, Italy. ¹³Department of Operational Medicine, Faculty of Medicine, University of Pécs, Hungary. ¹⁴Department of Surgery, Denver Health and Hospital Authority, Denver, CO, USA.

Abstract. *Background:* Blunt chest trauma patients with pulmonary contusion are susceptible to pulmonary complications, and severe cases may develop respiratory failure. Some studies have suggested the extent of pulmonary contusion to be the main predictor of pulmonary complications. However, no simple and effective method to assess the severity of pulmonary contusion has been available yet. A reliable prognostic prediction model would facilitate the identification of high-risk patients, so that early intervention can be given to reduce pulmonary complications; however, no suitable model based on such an assumption has been available yet. *Methods:* In this study, a new method for assessing lung contusion by the product of the three dimensions of the lung window on the computed tomography (CT) image was proposed. We conducted a retrospective study on patients with both thoracic trauma and pulmonary contusion admitted to 8 trauma centers in China from January 2014 to June 2020. Using patients from 2 centers with a large number of patients as the training set and patients from the other 6 centers as the validation set, a prediction model for pulmonary complications was established with Yang's index and rib fractures, etc., being the predictors. The pulmonary complications included pulmonary infection and respiratory failure. *Results:* This study included 515 patients, among whom 188 developed pulmonary complications, including 92 with respiratory failure. Risk factors contributing to pulmonary complications were identified, and a scoring system and prediction model were constructed. Using the training set, models for adverse outcomes and severe adverse outcomes were developed, and area under the curve (AUC) of 0.852 and 0.788 were achieved in the validation set. In the model performance for predicting pulmonary complications, the positive predictive value of the model is 0.938, the sensitivity of the model is 0.563 and the specificity of the model is 0.958. *Conclusions:* The generated indicator, called Yang's index, was proven to be an easy-to-use method for the evaluation of pulmonary contusion severity. The prediction model based on Yang's index could facilitate early identification of patients at risk of pulmonary complications, yet the effectiveness of the model remains to be validated and its performance remains to be improved in further studies with larger sample sizes.

◆ ◆ ◆

J Exp Med. 2023 Jul 3;220(7):e20221010. doi: 10.1084/jem.20221010. Epub 2023 Apr 19.

Myeloid Src-family kinases are critical for neutrophil-mediated autoinflammation in gout and motheaten models

Futosi K.^{1,2}, Németh T.^{1,3,4,5}, Horváth Á.I.⁶, Abram C.L.⁷, Tusnády S.¹, Lowell C.A.⁷, Helyes Z.^{6,8}, Mócsai A.^{1,2}

¹Department of Physiology, School of Medicine, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ²ELKH-SE Inflammation Physiology Research Group, Eötvös Loránd Research Network and Semmelweis University, Budapest, Hungary. ³MTA-SE "Lendület" Translational Rheumatology Research Group, Hungarian Academy of Sciences and Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁴Department of Rheumatology and Clinical Immunology, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁵Department of Internal Medicine and Oncology, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁶Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School and János Szentágothai Research Centre, Centre for Neuroscience, University of Pécs, Hungary. ⁷Department of Laboratory Medicine, University of California, San Francisco, San Francisco, CA, USA. ⁸PharmInVivo Ltd., Pécs, Hungary.

Abstract. Autoinflammatory diseases include a number of monogenic systemic inflammatory diseases, as well as acquired autoinflammatory diseases such as gout. Here, we show that the myeloid Src-family kinases Hck, Fgr, and Lyn are critical for experimental models of gout, as well as for genetically determined systemic inflammation in the Ptpn6me-v/me-v

(motheaten viable) mouse model. The Hck^{-/-}Fgr^{-/-}Lyn^{-/-} mutation abrogated various monosodium urate (MSU) crystal-induced pro-inflammatory responses of neutrophils, and protected mice from the development of gouty arthritis. The Src-family inhibitor dasatinib abrogated MSU crystal-induced responses of human neutrophils and reduced experimental gouty arthritis in mice. The Hck^{-/-}Fgr^{-/-}Lyn^{-/-} mutation also abrogated spontaneous inflammation and prolonged the survival of the Ptpn6me-v/me-v mice. Spontaneous adhesion and superoxide release of Ptpn6me-v/me-v neutrophils were also abolished by the Hck^{-/-}Fgr^{-/-}Lyn^{-/-} mutation. Excessive activation of tyrosine phosphorylation pathways in myeloid cells may characterize a subset of autoinflammatory diseases.

◆ ◆ ◆

Int J Mol Sci. 2023 Mar 13;24(6):5479. doi: 10.3390/ijms24065479.

IL-1 mediates chronic stress-induced hyperalgesia accompanied by microglia and astroglia morphological changes in pain-related brain regions in mice

Fülöp B.¹, Hunyady Á.^{1,2}, Bencze N.¹, Kormos V.¹, Szentes N.¹, Dénes Á.³, Lénárt N.³, Borbély É.¹, Helyes Z.^{1,4,5}

¹Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School and Centre of Neuroscience, University of Pécs, Hungary. ²GSK Vaccines Institute for Global Health, Siena, Italy. ³"Momentum" Laboratory of Neuroimmunology, Institute of Experimental Medicine, Budapest, Hungary. ⁴Eotvos Lorand Research Network, Chronic Pain Research Group, University of Pécs, Hungary. ⁵National Laboratory for Drug Research and Development, Budapest, Hungary.

Abstract. Chronic stress causes several pain conditions including fibromyalgia. Its pathophysiological mechanisms are unknown, and the therapy is unresolved. Since the involvement of interleukin-1 (IL-1) has been described in stress and inflammatory pain but no data are available regarding stress-induced pain, we studied its role in a chronic restraint stress (CRS) mouse model. Female and male C57Bl/6J wild-type (WT) and IL-1 α -deficient (knock-out: IL-1 KO) mice were exposed to 6 h of immobilization/day for 4 weeks. Mechanonociception, cold tolerance, behavioral alterations, relative thymus/adrenal gland weights, microglia ionized calcium-binding adaptor molecule 1 (IBA1) and astrocyte glial fibrillary acidic protein (GFAP) integrated density, number and morphological transformation in pain-related brain regions were determined. CRS induced 15-20% mechanical hyperalgesia after 2 weeks in WT mice in both sexes, which was significantly reduced in female but not in male IL-1 KOs. Increased IBA1+ integrated density in the central nucleus of amygdala, primary somatosensory cortex hind limb representation part, hippocampus cornu ammonis area 3 (CA3) and periaqueductal gray matter (PAG) was present, accompanied by a cell number increase in IBA1+ microglia in stressed female WTs but not in IL-1 KOs. CRS induced morphological changes of GFAP+ astrocytes in WT but not in KO mice. Stress evoked cold hypersensitivity in the stressed animals. Anxiety and depression-like behaviors, thymus and adrenal gland weight changes were detectable in all groups after 2 but not 4 weeks of CRS due to adaptation. Thus, IL-1 mediates chronic stress-induced hyperalgesia in female mice, without other major behavioral alterations, suggesting the analgesic potentials of IL-1 in blocking drugs in stress-related pain syndromes.

◆ ◆ ◆

Int J Mol Sci. 2023 Jan 4;24(2):918. doi: 10.3390/ijms24020918.

Unique, specific CART receptor-independent regulatory mechanism of CART(55-102) peptide in spinal nociceptive transmission and its relation to dipeptidyl-peptidase 4 (DDP4)

Kozsurek M.¹, Király K.², Gyimesi K.^{1,3}, Lukácsi E.¹, Fekete C.^{4,5}, Gereben B.⁴, Mohácsik P.⁴, Helyes Z.^{6,7,8}, Bölcskei K.⁶, Tékus V.^{6,7}, Pap K.⁹, Szűcs E.¹⁰, Benyhe S.¹⁰, Imre T.¹¹, Szabó P.¹¹, Gajtkó A.¹², Holló K.¹², Puskár Z.¹

¹Department of Anatomy, Histology and Embryology, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ²Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ³Department of Anaesthesiology, Uzsoki Hospital, Budapest, Hungary. ⁴Laboratory of Integrative Neuroendocrinology, Institute of Experimental Medicine, Eötvös Loránd Research Network, Budapest, Hungary. ⁵Department of Medicine, Division of Endocrinology, Diabetes and Metabolism, Tupper Research Institute, Tufts Medical Center, Boston, MA, USA. ⁶Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, University of Pécs, Hungary. ⁷National Laboratory for Drug Research and Development, Budapest, Hungary. ⁸Chronic Pain Research Group, Eötvös Loránd Research Network, Pécs, Hungary. ⁹Department of Orthopaedics and Traumatology, Uzsoki Hospital, Budapest, Hungary. ¹⁰Institute of Biochemistry, Biological Research Centre, Eötvös Loránd Research Network, Szeged, Hungary. ¹¹MS Metabolomics Laboratory, Instrumentation Centre, Research Centre for Natural Sciences, Eötvös Loránd Research Network, Budapest, Hungary. ¹²Department of Anatomy, Histology and Embryology, Faculty of Medicine, University of Debrecen, Hungary.

Abstract. Cocaine- and amphetamine-regulated transcript (CART) peptides are involved in several physiological and pathological processes, but their mechanism of action is unrevealed due to the lack of identified receptor(s). We provided evidence for the antihyperalgesic effect of CART(55-102) by inhibiting dipeptidyl-peptidase 4 (DPP4) in astrocytes and consequently reducing neuroinflammation in the rat spinal dorsal horn in a carrageenan-evoked inflammation model.

Both naturally occurring CART(55-102) and CART(62-102) peptides are present in the spinal cord. CART(55-102) is not involved in acute nociception but regulates spinal pain transmission during peripheral inflammation. While the full-length peptide with a globular motif contributes to hyperalgesia, its N-terminal inhibits this process. Although the anti-hyperalgesic effects of CART(55-102), CART(55-76), and CART(62-76) are blocked by opioid receptor antagonists in our inflammatory models, but not in neuropathic Seltzer model, none of them bind to any opioid or G-protein coupled receptors. DPP4 interacts with Toll-like receptor 4 (TLR4) signalling in spinal astrocytes and enhances the TLR4-induced expression of interleukin-6 and tumour necrosis factor alpha contributing to inflammatory pain. Depending on the state of inflammation, CART(55-102) is processed in the spinal cord, resulting in the generation of biologically active isoleucine-proline-isoleucine (IPI) tripeptide, which inhibits DPP4, leading to significantly decreased glia-derived cytokine production and hyperalgesia.

♦ ♦ ♦

Front Neuroanat. 2023 Feb 2;17:1058370. doi: 10.3389/fnana.2023.1058370. eCollection 2023.

Development of parvalbumin-immunoreactive neurons in the postnatal human hippocampal formation

Ábrahám H.^{1,2,3}, Kojima H.¹, Götzer K.¹, Molnár A.¹, Tornóczky T.⁴, Seress L.¹

¹Department of Medical Biology and Central Electron Microscopic Laboratory, University of Pécs Medical School, Hungary. ²Center for Neuroscience, University of Pécs, Hungary. ³Institute for the Psychology of Special Needs, Bárczi Gusztáv Faculty of Special Needs Education, Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary. ⁴Department of Pathology, University of Pécs Medical School, Hungary.

Abstract. *Introduction:* Parvalbumin (PV) is a calcium-binding protein present in fast-spiking GABAergic neurons, such as basket and axo-axonic cells. Previous studies in non-human primates reported prenatal expression of PV in the temporal archicortex including entorhinal cortex and hippocampal formation. In contrast, PV-immunoreactivity was observed only postnatally in the human entorhinal cortex. Regarding PV expression in the human hippocampal formation, no information is available. *Methods:* In this study, the neurochemical maturation of PV-immunoreactive interneurons was studied in the postnatal developing human hippocampal formation. *Results:* Before birth, no PV-immunoreactive neurons could be detected in the human hippocampus. At birth, only a few PV-immunoreactive neurons were visible in Ammon's horn. The first PV-immunoreactive cells in the hilus of the dentate gyrus appeared at the age of 1 month. Even at the age of 5 months, only a few PV-immunopositive cells were present in the dentate hilus. The number of cells and their dendritic and axonal arborization in Ammon's horn and in the dentate gyrus gradually increased with age. Even at the age of 2 years, dendritic tree and axons of PV-immunoreactive neurons were less complex than can be seen in 8 and 11 years old children. *Discussion:* Our results showed that long-lasting maturation of PV-immunoreactive interneurons follows the developmental sequence of the subfields of the human hippocampal formation and provides further morphological evidence for the long-lasting functional maturation of the human cortex.

♦ ♦ ♦

Temperature (Austin). 2023 Feb 3;10(1):102-120. doi: 10.1080/23328940.2023.2167444.

Morphological study of the postnatal hippocampal development in the TRPV1 knockout mice

Boros M.¹, Sóki N.¹, Molnár A.¹, Ábrahám H.^{1,2}

¹Department of Medical Biology and Central Electron Microscopic Laboratory, University of Pécs, Medical School, Hungary. ²Institute for the Psychology of Special Needs, Bárczi Gusztáv Faculty of Special Needs Education, Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary.

Abstract. Transient receptor potential vanilloid 1 (TRPV1) is a non-selective cation channel with polymodal sensory function. TRPV1 links to fever, while, according to previous studies on TRPV1 knock-out (KO) mice, the role of the channel in the generation of febrile seizure is debated. In the hippocampal formation, functional TRPV1 channels are expressed by Cajal-Retzius cells, which have a role in guidance of migrating neurons during development. Despite the developmental aspects of febrile seizure as well as of Cajal-Retzius cells, no information is available about the hippocampal development in TRPV1 KO mouse. Therefore, in the present work postnatal development of the hippocampal formation was studied in TRPV1 KO mice. Several morphological characteristics including neuronal positioning and maturation, synaptogenesis and myelination were examined with light microscopy following immunohistochemical detection of protein markers of various neurons, synapses, and myelination. Regarding the cytoarchitectonics, neuronal migration, morphological, and neurochemical maturation, no substantial difference could be detected between TRPV1 KO and wild-type control mice. Our data indicate that synapse formation and myelination occur similarly in TRPV1 KO and in control animals. We have found slightly, but not significantly larger numbers of persisting Cajal-Retzius cells in the KO mice than in controls. Our result strengthens previous suggestion concerning the role of TRPV1 channel in the postnatal apoptotic cell death of Cajal-Retzius cells. However, the fact that the hippocampus of KO mice lacks major developmental abnormalities supports the use of TRPV1 KO in various animal models of diseases and pathological conditions.

◆ ◆ ◆
FEBS Open Bio. 2023 May; 13(5): 818–832. doi: 10.1002/2211-5463.13602

Urocortin stimulates the ERK1/2 signaling pathway and the proliferation of HeLa cells via CRF receptor 1

Balogh B.¹, Vecsernyés M.^{1,2}, Stayer-Harci A.^{1,2}, Berta G.^{1,2}, Tarjányi O.^{1,2}, Sétáló G. Jr.^{1,2}

¹Department of Medical Biology and Central Electron Microscope Laboratory, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Signal Transduction Research Group, János Szentágothai Research Centre, Pécs, Hungary

Abstract. Corticotropin-releasing factor (CRF) stimulates adrenocorticotrophic hormone (ACTH) secretion from the pituitary gland and is an essential regulator of the hypothalamic–pituitary–adrenocortical axis. Isoforms of CRF receptor are known to mediate the effects of urocortin stress ligands on the regulation of stress responses, anxiety, and feeding behavior; however, urocortin stress ligands also influence cell proliferation. In view of the tumor-promoting capacity of prolonged stress, here we investigated (a) the effect of urocortin on cell proliferative signaling via extracellular signal-regulated kinase 1/2, (b) the expression and cellular distribution of the specific CRF receptor isoforms, and (c) the intracellular localization of phosphorylated ERK1/2 in HeLa cells. Stimulation of cell proliferation was observed in the presence of 10 nm urocortin. Our data also suggest that MAP kinase MEK, the transcription factors E2F-1 and p53, and PKB/Akt are involved in this process. These findings may have therapeutic relevance for the targeted treatment of various malignancies.

◆ ◆ ◆
Int J Mol Sci. 2023 May; 24(9): 7929. doi: 10.3390/ijms24097929

A promising way to overcome temozolomide resistance through inhibition of protein neddylation in glioblastoma cell lines

Brandt B.¹, Németh M.¹, Berta G.¹, Szünstein M.², Heffer M.³, Rauch T.A.⁴, Pap M.¹

¹Department of Medical Biology and Central Electron Microscopic Laboratory, Medical School, University of Pécs, Hungary.

²Department of Ecology, Faculty of Sciences, University of Pécs, Hungary. ³Department of Medical Biology and Genetics, Faculty of Medicine, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Croatia. ⁴Department of Biochemistry and Medical Chemistry, Medical School, University of Pécs, Hungary.

Abstract. There is no effective therapy for the lately increased incidence of glioblastoma multiforme (GBM)—the most common primary brain tumor characterized by a high degree of invasiveness and genetic heterogeneity. Currently, DNA alkylating agent temozolomide (TMZ) is the standard chemotherapy. Nevertheless, TMZ resistance is a major problem in the treatment of GBM due to numerous molecular mechanisms related to DNA damage repair, epigenetic alterations, cellular drug efflux, apoptosis-autophagy, and overactive protein neddylation. Low molecular weight inhibitors of NEDD8-activating enzyme (NAE), such as MLN4924, attenuate protein neddylation and present a promising low-toxicity anticancer agent. The aim of our study was to find an effective combination treatment with TMZ and MLN4924 in our TMZ-resistant GBM cell lines and study the effect of these combination treatments on different protein expressions such as O⁶-methylguanine methyltransferase (MGMT) and p53. The combination treatment successfully decreased cell viability and sensitized TMZ-resistant cells to TMZ, foreshadowing a new treatment strategy for GBM. *Antibiotics (Basel)*. 2023 Feb 28;12(3):479. doi: 10.3390/antibiotics12030479.

Virulence characteristics and molecular typing of carbapenem-resistant ST15 *Klebsiella pneumoniae* clinical isolates, possessing the K24 capsular type

Horváth M.¹, Kovács T.², Kun J.^{3,4}, Gyenesei A.³, Damjanova I.⁵, Tigyi Z.⁶, Schneider G.⁶

¹Department of Medical Biology and Central Electron Microscope Laboratory, Medical School, University of Pécs, Hungary.

²Department of Biotechnology, Nanophagetherapy Center, Enviroinvest Corporation, Pécs, Hungary. ³Bioinformatics Research Group, Genomics and Bioinformatics Core Facility, Szentágothai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ⁴Molecular Pharmacology Group, Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Neuroscience Centre, Medical School, University of Pécs, Hungary.

⁵Division of Microbiological Reference Laboratories, National Public Health Center, Budapest, Hungary. ⁶Department of Medical Microbiology and Immunology, Medical School, University of Pécs, Hungary.

Abstract. *Klebsiella pneumoniae* is an opportunistic pathogen that frequently causes nosocomial and community-acquired (CA) infections. Until now, a limited number of studies has been focused on the analyses of changes affecting the virulence attributes. Genotypic and phenotypic methods were used to characterise the 39 clinical *K. pneumoniae* isolates; all belonged to the pan-drug resistant, widespread clone ST 15 and expressed the K24 capsule. PFGE has revealed that the isolates could be divided into three distinct genomic clusters. All isolates possessed *allS* and *uge* genes, known to contribute to the virulence of *K. pneumoniae* and 10.25% of the isolates showed hypermucoviscosity, 94.87% produced type 1 fimbriae, 92.3% produced type 3 fimbriae, and 92.3% were able to produce biofilm. In vivo persistence could be supported

by serum resistance 46.15%, enterobactin (94.87%) and aerobactin (5.12%) production and invasion of the INT407 and T24 cell lines. Sequence analysis of the whole genomes of the four representative strains 11/3, 50/1, 53/2 and 53/3 has revealed high sequence homology to the reference *K. pneumoniae* strain HS11286. Our results represent the divergence of virulence attributes among the isolates derived from a common ancestor clone ST 15, in an evolutionary process that occurred both in the hospital and in the community.

◆ ◆ ◆

Redox Biol. 2023 Mar 15;62:102670. doi: 10.1016/j.redox.2023.102670.

Hydrogen peroxide production by epidermal dual oxidase 1 regulates nociceptive sensory signals

Pató A.¹, Bölcskei K.², Donkó Á.¹, Kaszás D.³, Boros M.², Bodrogi L.⁴, Várady G.⁵, Pape V.F.S.¹, Roux B.T.³, Enyedi B.³, Helyes Z.⁶, Watt F.M.⁷, Sirokmány G.⁸, Geiszt M.⁸

¹Department of Physiology, Semmelweis University, Faculty of Medicine, Budapest, Hungary. ²Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School, University of Pécs, Hungary. ³Department of Physiology, Semmelweis University, Faculty of Medicine, Budapest, Hungary; MTA-SE Lendület Tissue Damage Research Group, Hungarian Academy of Sciences and Semmelweis University, Budapest, Hungary; HCEMM-SE Inflammatory Signaling Research Group, Department of Physiology, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁴Department of Animal Biotechnology, Institute of Genetics and Biotechnology, Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Gödöllő, Hungary. ⁵Research Centre for Natural Sciences, Institute of Enzymology, Budapest, Hungary. ⁶Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School, University of Pécs, Hungary; Eötvös Lorand Research Network, Chronic Pain Research Group, University of Pécs, Hungary; National Laboratory for Drug Research and Development, Budapest, Hungary. ⁷European Molecular Biology Laboratory, Heidelberg, Germany. ⁸Department of Physiology, Semmelweis University, Faculty of Medicine, Budapest, Hungary.

Abstract. Keratinocytes of the mammalian skin provide not only mechanical protection for the tissues, but also transmit mechanical, chemical, and thermal stimuli from the external environment to the sensory nerve terminals. Sensory nerve fibers penetrate the epidermal basement membrane and function in the tight intercellular space among keratinocytes. Here we show that epidermal keratinocytes produce hydrogen peroxide upon the activation of the NADPH oxidase dual oxidase 1 (DUOX1). This enzyme can be activated by increasing cytosolic calcium levels. Using DUOX1 knockout animals as a model system we found an increased sensitivity towards certain noxious stimuli in DUOX1-deficient animals, which is not due to structural changes in the skin as evidenced by detailed immunohistochemical and electron-microscopic analysis of epidermal tissue. We show that DUOX1 is expressed in keratinocytes but not in the neural sensory pathway. The release of hydrogen peroxide by activated DUOX1 alters both the activity of neuronal TRPA1 and redox-sensitive potassium channels expressed in dorsal root ganglia primary sensory neurons. We describe hydrogen peroxide, produced by DUOX1 as a paracrine mediator of nociceptive signal transmission. Our results indicate that a novel, hitherto unknown redox mechanism modulates noxious sensory signals.

ÁOK-s hallgatók is sikeresen szerepeltek az idei MEFOB-on

A Magyar Egyetemi-Főiskolai Országos Bajnokság (MEFOB) a felsőoktatási sport legnagyobb rendezvénye, melynek keretében évről évre egyszerre több országos bajnokságot szerveznek, számos szabadidő-sportos programmal kiegészülve. Idén Debrecen adott otthont a nagyszabású találkozónak.

Az atlétika sportágban május elsején mérték össze erejüket a fiatalok, és a PTE atlétái között az ÁOK-s hallgatók is

sikeresen szerepeltek. Nagy Imola harmadéves fogorvos szakos hallgató 400 méteres síkfutásban ért el 6. helyezést, az idén először megtartott svéd váltóban pedig 4. lett a PTE női „A” csapata, melynek meghatározó tagja volt Nagy Imola mellett Molnár Nóra harmadéves általános orvosszakos hallgató is. A fiatalok összesen 2 aranyéremmel, 3 ezüsttel és 1 bronzéremmel tértek haza, emellett az összesített pontversenyben is a 2. helyen zártak. A csapat vezetője Hajduné dr. László Zita, a PTE, ÁOK Testnevelés- és Mozgásközpontjának egyetemi adjunktusa.

Ezüst- és bronzéremmel tértek haza a PTE vízilabdásai is a MEFOB-ról, akik között ugyancsak vannak orvoskaros hallgatók. A pécsi fiúk a fináléban a Debreceni Egyetem csapatával mérköztek meg április 28. és május 1. között, és az ezüstéremnek örülhettek. A női pólósok a Testnevelési Főiskola és a Szegedi Tudományegyetem után végeztek a harmadik helyen.

Szeretettel gratulálunk!

További fotók.

MEFOB 2023
Atlétika eredmények:

Dobogós öregfiúk a kézilabda világkupán

Két csapat képviselte a PTE-t a VI. Masters Handball World Cup versenyen a horvátországi Omisban. A világkupán az 50+ korcsoportban a PTE PEAC PTKE Old Boys ezüstérmet, míg a 40+ korcsoportban a PTKE Young Boys bronzérmet szerzett – írja az univpecs.com.

A játékosok között több PTE-s dolgozó is volt. A szervezés mellett a PTKE Old Boys csapat játékosaként is részt vett a világkupán *Lipcsik Zoltán*, a PTE, ÁOK Testnevelő- és Mozgásközpontjának testnevelő tanára. A 40+ korcsoportos PTKE Young Boys csapat játékosai között volt *Szőgi Balázs*, a PTE PEAC férfi kézilabda szakosztályának vezetője, *Vajda Kornél*, a PTE, PEAC férfi kézilabda szakosztály edzője és az NB II-es csapat játékosa, *Lévay Tamás*, a PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika hemodinamikai szakasszisztense, valamint *Deák András*, a PTE, KK, SOT SBO ápolásszakmai igazgatóhelyettese. A játékosok többsége a PTE PEAC férfi kézilabda megyei I. osztályának játékosa.

Az univpecs.com-nak Deák András elmondta, hogy összetartó a két csapat, az 50+-os kategóriában indult pécsiiek több mint 20 éve játszanak együtt. Ez olyan baráti társaság, melynek tagjai a születésnapjaikat is együtt ünneplik. Az a tapasztalata, hogy a kézilabda és általában a csapatsportok összehozzák az embereket. Az idei világkupán 16 ország csapata mérte össze erejét és kézilabdaturáját, a legfiatalabb korcsoport a +30-as, a legidősebb a +50-es volt. A 40+-osok gólkirálya Vajda Kornél lett, a szlovák *Adrian Jamrich*-csal holtversenyben: mindketten 14 gólt lőttek a világkupa alatt. Az 50+-os csapat a döntőben a lengyel Masters of Pabianice-től szenvedett vereséget, a 40+-os csapat pedig a hondurasiakat léptette le a dobo-

góról. Itt az ezüst a görög Veterans of Drama csapatnak, az arany pedig a lengyel Team of Tarnownak csillogott. „Úgy gondolom, azzal sikerült az ezüstöt megfogniuk az öregfiúknak, hogy jelenleg is a megyei bajnokságban játszanak, hihetetlen rutinjuk van. A mi 40+-os csapatunkban is vannak rutinos játékosok, és a magas szintű tudás mindig megmutatja magát. Külön előny volt, hogy több poszt kapcsán összecsiszolódott a csapat, összeszokottan tudtunk játszani” – nyilatkozta.

Kiderült, hogy a többi nemzet csapatai mögött kiépített szponzori rendszer áll, egyen mezben, ugyanolyan márkájú cipőkben játszottak, voltak, akik komoly szurkolótáborral jelentek meg Horvátországban. Támogatást Deák Andrásék is próbálnak szerezni. Céljuk, hogy jövőre Omisban megnyerik a világkupát.

Az UnivPécs beszámolója:

Bronzéremmel tértek haza a Medikus Kupáról a pécsi orvosisok

A Semmelweis Egyetem diádalmaskodott a március 31. és április 2. között Budapesten megrendezett 50. Medikus Kupán, megvédve ezzel tavalyi bajnoki címét. A pécsi orvosisok a harmadik helyet megszerezve utazhattak haza. A sorrendben félszázadik Medikus Kupa házigazdája a Semmelweis Egyetem volt. A megmérettetésen a hagyományoknak megfelelően a négy magyar orvosképző sportolói csaptak össze öt sportágban. Pécsről összesen 171 sportoló (32 kézilabdás, 24 kosárlabdás, 22 focista, 28 röplabdás, 20 vízilabdás, valamint 45 cheerleader) és kilenc edző utazott Budapestre. Őket több száz fő szurkoló kísérte.

A megmérettetés SOTE-sikerrel zárult: a budapesti orvosképző honlapján közölték szerint 32 pontot gyűjtve tartották maguknál a tavalyi Pécssett elhódított kupát. Második helyen 22 ponttal a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kara végzett, a PTE, Általános Orvostudományi Kar 16 ponttal lett a harmadik, egy ponttal előzve Szegedet. A jövő évi, sorrendben 51. Medikus Kupát Debrecenben rendezik, így a pécsi orvosisoknak a civisvárosban lesz majd lehetőségük szépitni.

Beszámoló az eseményről, további fotók:

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Alapellátási Intézet

■ 2023. május 18-20. között Budapesten rendezték meg a Családorvos Kutatók Országos Szervezete (CSAKOSZ) XXI. Kongresszusát, amelyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *Busa Csilla*: „Az ellátás előzetes tervezése (advanced care planning) és alkalmazási lehetőségei Magyarországon”; *Frank Nóra*: „Palliatív ellátási igények felmérése a családorvosi praxisban”; *Illés Dorottya*, oh.: „A demencia korai diagnózisának háziiorvosi szempontjai”; *Unyi Martin*: „Telemedicinális ellátás tanulságai egy rezidens szemével”; *Radványi Ildikó*: „A kiégés és a neuropathiás derékfájdalom közötti összefüggés vizsgálata”; *Rinfel József*: „Tehetünk-e többet háziiorvosként a diabéteszes veseelégtelenségek megelőzéséért”; *Heim Szilvia*: „Páciensek véleményének felmérése a demencia szűrésével kapcsolatban”; *Várnai Réka*: „Cystatin-c, orosomuroid, L-arginin és metabolitjainak vizsgálata long-covid betegekben”; *Varga Gergely*, oh.: „Szorongás és depresszió felmérése daganatos betegek körében, félelmeik, erőforrásaik megismerése”.

Intézetünk munkatársa, *Heim Szilvia* „Nívódíj”-ban részesült az eseményen. A kitüntetést a családorvoslás területén végzett több évtizedes kiemelkedő oktatói, kutatói tevékenységért, valamint a CSAKOSZ vezetőségében végzett munkájáért adományozták.

A kongresszuson volt a szervezet vezetőségválasztó közgyűlése is, melynek keretén belül *Csikós Ágnes*t, intézetünk vezetőjét a CSAKOSZ alelnökének választották, továbbá a vezetőség tagjai közé került *Heim Szilvia*, *Rinfel József* és *Várnai Réka*.

Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

■ A PTE Innovációs Napokat idén május 10-11. között rendezték meg, melyen *Tapodi Antal* és kutatócsoportja vehette át a PTE Innovációs Nívódíját új immunizációs platformok kifejlesztése terén végzett kutatói és innovációs tevékenységéért.

■ Innovatív egyetemi technológiákat bemutató szekcióban tartott előadás *Veres Balázs* a „Biokémiát oktató BioCity mobil alkalmazásról”, valamint *Galy-*

lyas Ferenc és *Bognár Zita* „Aritmiás szívgyógyszer ráterápiás felhasználása” címmel.

■ Intézetünk több munkatársa részt vett a Sümegen, 2023. május 16-19. között megrendezett 52. Membrán-Transzport Konferencián. Itt *Gallyas Ferenc* előadást tartott „Gazotranszmitterek biológiai rendszerekben” címmel. Poszterbemutatók a következők voltak: *Pfeiffer Nikoletta* és mtsai: „Az olaparib hatása a temozolamide-indukált sejthalálra U-87 MG sejteken”; *Bárándi Gergő* és mtsai: „Az OPA-1 védő szerepe a blemocin indukált-tüdőfibrózisban”; *Fadi HJ Ramadan* et al: „Effect of desethylamiodarone on triple negative breast cancer”; *Bagóné Vántus Viola* és mtsai: „A PARP inhibitor Talazoparib csökkenti a kísérletes Crohn betegség tüneteit és növeli a mitokondriális ATP szintézist”.

Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

■ 2023. március 8-11. között Lisszabonban rendezték az Európa Fej-Nyak Társaság által szervezett “10th European Congress on Head and Neck Oncology”-t, amelyen klinikánkról *Háromi István* és *Jakab-Péter Kinga* vettek részt.

Gyermekgyógyászati Klinika

■ 2023. március 31. és április 1. között a pécsi Tudásközpontban tartották meg a 27. Tavaszi Amega Fórumot, ahol *Adonyi Mária* előadást tartott „Gondolatok a mikrobiom körül” címmel.

■ 2023. április 21-22. között Kecskeméten rendezték meg a Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság Gyermekendokrinológiai Szekció XXX. Jubileumi Tudományos Ülését, Az „ENDOPED 2023” -at. Az eseményen kollégáink az alábbi előadásokkal vettek részt: *Nagy Noémi*: „Genetikai konzilium jelentősége az alacsonynövésvizsgálásában”; *Stomfai Sarolta*: „Nanosomia és ami mögötte van”; *Bokor Szilvia*: „Táplálási nehezítettség és súlystagnálás csecsemőkorban”. A rendezvényen *Erhardt Éva* és *Kozári Adrienne* üléselnöki feladatokat látott el.

■ 2023. április 20-22. között Debrecenben tartották meg a Magyar Gyermekneurologiai Társaság 47. Kongresszusát, melyen munkatársaink az alábbi

előadásokkal szerepeltek: *Faragó Johanna*: „Koponya MRI vizsgálatok szerepe különböző gyermekneurologiai kórképekben”; *Balogh Dorottya*: „Alvási szokások vizsgálata epilepsziás és egészséges gyermekek körében”; *Kovács Mónika*: „PCDH19 epilepszia – változatos tünetek és lefolyás magyar betegpopulációban”; *Hollódy Katalin*: „Lamotrigin kezelés kapcsán fellépő Lyell szindróma”; *Zsiborás Csaba*: „Családi halmozódást mutató disztónia háttérben álló ritka mutáció”. Az eseményen *Hollódy Katalin* üléselnöki feladatokat látott el.

■ 2023. április 20-22. között rendezték meg a Magyar Gyermekaneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság Kongresszusát Balatonalmádiban. Az eseményen *Rózsai Barnabás*: „Pleuropneumoniák multidiszciplináris ellátása gyermekintenzív osztályon” címmel, *Kövesi Tamás* pedig „Műtön kívüli altatás” és „My worst cases” címmel tartott előadást. A kongresszuson üléselnöki feladatokat látott el *Kövesi Tamás*.

■ 2023. május 18-20. között Budapesten rendezték meg a MAGYIPETT 46. Kongresszusát. Előadásain: *Zarka Zsófia*: „En nagyon bízom Önben – A bizalom szerepe a terápiás kapcsolatban”; *Hankó Csilla*: „Látássérült anyaság – a társadalmi reprezentáció, az egyéni tapasztalat és az anya-gyermek interakciók megközelítéséből”; *Papp-Hertelendi Renáta*: „Pszichotikus tünetek háttérben húzódó dienchephalon tumor”; *Bálint Anna*: „Hogyan tudnánk jól (l)enni? Családkonzultációs ülések evészavaros páciensekkel és családjakkal gyermekpszichiátriai osztályos keretek között”; *Ordas Ágnes*: „Újratáplálási szindróma anorexia nervosával kezelt serdülőkorú páciensekben”; *Fertői Dorottya*: „PTE KK Gyermekklinika Gyermek-, és Ifjúságpszichiátriai Osztályának új ellátási formája”; *Csáki Marietta*: „PTE KK Gyermekklinika Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályon indított csoportterápiás ellátási forma tapasztalatai”. Poszterbemutatók: *Szita Judit*: „Hipertóniás krízis alacsony dózisu atomoxetin terápia mellett – esetbemutató”; *Endre Szilvia*: „A közösségi pszichiátria lehetőségei a serdülőkorúak ellátásában”. A kongresszuson *Csábi Györgyi* üléselnöki feladatokat látott el.

■ A Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzata 2023. május 20-án rendezte meg a „MedPECS – Medical Conference for PhD Students and Experts of Clinical Sciences” tudományos konferenciát, ahol *Nagy Noémi* „Microalbuminuria in healthy Hungarian children” címmel tartott előadást.

■ 2023. május 19-21. között Alsópáhokon tartották meg a Fiatal Gyermekgyógyászok XXI. Konferenciáját, melyen kollégáink az alábbi előadásokkal szerepeltek: *Pagáts Rebeka*: „Turner-szindrómához társult generalizált ödéma nyomában”; *Korán Eszter*: „Convulsio és endokrinológia?”; *Juszt Janka*: „Patadobogás néha jelenthet zebrát is! – avagy a csontfájdalom ritka oka”; *Parrag Hanga*: „Karácsonyi láz olasz módra”; *Eitmann Szimonetta Éva*: „Az FMF szubklinikai jellegzetessége egy betegünk kórtörténete kapcsán”; *Gilitsch Annamária*: „Három betű és veseelégtelenség lehet belőle. Mi az?”; *Péley Dorottya*: „COL(4)A(5) színű vizelet, avagy mikroszkópos hematuria a családban”; *Csordás Anna*: „Két dudás egy csárdában”; *Sájer Annamária*, oh: „Aquagen keratoderma vizsgálata a magyarországi cystás fibrosisos betegpopulációba”; *Szegner Laura Mária*: „Benignus tónusos felfelé tekintés szindróma”; *Zsiborás Csaba*: „Családi halmozódást mutató disztónia háttérben álló ritka mutáció”; *Kiss Judit*: „Lassú halál, avagy ami a gasztroenterológiai diagnózis jócskán túlmutat”; *Labossa Gusztáv*: „Ha az agy mesélni tudna”. A rendezvényen *Mosdósi Bernadett* és *Vojcek Ágnes* üléselnöki feladatokat látott el.

■ A 31. ESPCR konferencia az idei évben május 26-27. között Budapesten volt. Klinikánkról *Korán Eszter* „Clinical characteristics of Polycystic Ovary Syndrome in adolescents”, *Leibinger Evelin Anna* „Age-specific Pre vaccination CD3+CD56+ (NKT-like) Cells and the Outcome of Influenza Vaccination in Children Undergoing Chemotherapy” és *Nagy Noémi* „Urinary albumin excretion in healthy Hungarian children” címmel posztert mutatott be.

Orvosi Képző Klinikák

■ *Faluhegyi Nándor*, *Járay Ákos* és *Botz Bálint* 2023. május 25-27. között meghívott előadóként részt vettek az EUROSON 2023 kongresszuson Rigában. A következő előadások hangzottak el a klinika munkatársaitól: „Point-of-

Care Ultrasound in the Emergency Department Triage as a novel approach to increase patient safety and reduce waiting time” (*Faluhegyi Nándor*); „Point-of-Care Ultrasound Education for clinicians – the current status” (*Faluhegyi Nándor*); „Lesion specific approach in the methodology of hepatic CEUS examinations” (*Járay Ákos*); „Added value of microvascular flow imaging in the assessment of complex renal cysts” (*Járay Ákos*); „Microvascular flow imaging – decision making tool in the clinical ultrasound practice” (*Botz Bálint*); „Ultrasound probe defects – quality assurance in the daily practice” (*Botz Bálint*). *Járay Ákos* ezen felül üléselnöki feladatokat is ellátott a hasi ultrahang és kontrasztanyag ultrahang szekciókban.

■ 2023. május 18-20. között rendezték meg Budapesten a Semmelweis International Vascular Symposiumot, melyen két intervenció radiológusunk vett részt és tartottak előadásokat: *Arnold Tóth*: „An unusual lower limb”, valamint „Jetsteam™ Atherectomy System in CLI”; *Nagy Csaba Balázs*: „Peripheral Artery Disease treatment with Boston Scientific Drug Eluting Technology devices”.

■ A 2023-i tavaszi szakvizsgáztatás során a debreceni Radiológiai Klinikán *Klespitz Péter* radiológia szakterületen sikeres szakvizsgát tett. *Botz Bálint* és *Tóth Arnold* sikeres neuroradiológia szakvizsgát tettek le.

■ Április 1-jén a Covid-pandémia óta először, személyesen rendezték meg a Semmelweis Gyermekgyógyászati Klinikán a félévente megtartott Gyermekradiológiai Kazuisztikát, amelyen hazai radiológusok adtak elő számos, nem mindennapi esetismertetést. Klinikánkról *Deáki Lilla* és *Nemes Katalin* mutatta be érdekes eseteirésát. Mellettük *Dömötör Andrea* képviselte még a klinikát.

■ 2023. március 31. és április 1. között rendezték a PTE Idegtudományi Centrumának IV. PhD és TDK konferenciáját. *Bognár Dávid* TDK-s nem csak szekciójának 1. helyezését érte el, hanem kiemelkedő előadásával a TDK vándorkupát is átvehette. Témavezetője *Környei Bálint*, előadásának címe: „Koponyatrauma hatására bekövetkező fehérállományi mikrostrukturális elváltozások követéses vizsgálata modern MRI modalitásokkal”.

■ 2023. április 28-29. között rendezték meg első alkalommal a Fiatal Intervenció Radiológusok Találkozóját Zircen,

a Premier G Med Cardio Kft. szervezésében. A találkozón elsősorban fiatal intervencióval foglalkozó rezidensek és fiatal szakorvosok voltak jelen, akiknek lehetőségük volt egy-egy érdekes esetük bemutatására. Az esemény fő célja a szövődéssel járó esetek bemutatása volt, amelyről az operátorok megosztották tapasztalataikat, tanulságaikat, majd a többiekkel együttesen megvitatják azokat. A konferencia egyik üléselnöke *Tóth Arnold* volt, aki előadást is tartott a komplex alsó végtagi perkután transzluminális angioplasztikáról. A klinikát képviselte még *Kalmár Péter*.

Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika

■ *Tényi Tamás* 2023. június 11-én tartott plenáris előadást Budapesten a Ferenczi150 konferencián „Ferenczi and Searles on non-human environment – historical and current perspectives” címmel.

■ *Pethő Borbála* első helyezést ért el a 36. Országos Tudományos Diákköri Konferencián Budapesten 2023. április 19-én. Témájának címe: „Perifériás gyulladáshoz biomarkerek vizsgálata magas szuicid rizikójú major depressziós betegekben” Témavezetők: *Tényi Tamás*, *Kovács Márton Áron*.

■ *Bandi Szabolcs Ajtony* 2023. május 3-án a PTE BTK Bölcsész Akadémia előadássorozatában tartott előadást Pécsen, „Túl a 27-esek klubján: a zenész lét és a mentális jóllét dilemmái” címmel.

■ *Nagy Ágnes* a Pszichoterápia folyóirat 17. konferenciáján, amit 2023. május 12–13-án rendeztek meg Budapesten, „Fókuszban a terminálás függő pácienssel” címmel esetrészletet mutatott be.

Szívgyógyászati Klinika

■ 2023. március 31-én az Egri Kardiológia Napok keretében *Kupó Péter* „Kockázatbecslés kombinált antithrombotikus kezelés esetén” címmel tartott előadást.

■ 2023. április 12-én *Béres Szabolcs* sikeresen védte meg „A fotopletizmogram optimális mintavételi frekvenciája szívritmus variabilitás elemzéshez” című PhD-értekezését, *Hejmel László* témavezetésével.

■ 2023. április 16-18. között rendezték meg az Európai Szívritmus Társaság éves tudományos kongresszusát, me-

lyen klinikánk három absztrakt előadással képviseltette magát. A kongresszusi összefoglalót külön írásban olvashatják.

■ A 2023. április 19-21. között megrendezett 36. Országos Tudományos Diákköri Konferencián *Turcsán Márton* II. díjat (témavezetők: *Kupó Péter, Jánosi Kristóf-Ferenc*), *Botz Botond* III. díjat (témavezetők: *Kupó Péter, Debreceni Dorottya*) nyert. A rendezvényen *Czigler László* nyerte a Sebészet Fejlődéséért Alapítvány jutalmát (témavezetők: *Turcsán Judit, Lénárd László*).

■ A 2023. április 21-22-én megrendezett XXI. Szekszárdi Kardiológia Napokon *Cziráki Attila* üléselelnöki feladatokat látott el „Az Európai Kardiológiai Társaság 2022-es ajánlásai” szekcióban, ahol *Faludi Réka* „A pulmonális artériás hipertónia diagnosztikája és kezelése” címmel, *Hejmel László* „Az aorta betegségei” címmel, míg *Kupó Péter* „A kamrai ritmuszavarok és hirtelen szívhalál diagnosztikája és kezelése” címmel tartott előadást.

■ 2023. április 24-én *Meiszterics Zsófia* sikeresen védte meg „Arterial stiffness in high cardiovascular risk patients” című PhD-értekezését, *Gaszner Balázs* témavezetésével.

■ A PTE Természettudományi és Műszaki Innovációs Díjat idén *Hejmel László* kapta a „Precíziós multimodális biológiai adatgyűjtő/elemző eszköz. Know-how viselhető elektronikai alkalmazásokhoz” hordozható hardver egységet és PC-oldali feldolgozó szoftvereket magában foglaló munkájáért. A díjátadásra a Szentágotthai János Kutatóközpontban, a hagyományosan minden évben megrendezett PTE Innovációs Napok eseményen, ünnepélyes keretek között került sor.

■ 2023. május 7-10. között rendezték meg Balatonfüreden a Magyar Kardiológusok Társaságának 2023. évi Tudományos Kongresszusát, melyen klinikánk munkatársai 12 esetben töltöttek be üléselelnöki tisztséget 34 tudományos előadás megtartása mellett. A kongressz-

zusi összefoglalót külön írásban olvashatják.

■ *Kupó Péter* cikket közölt a *Journal of Cardiovascular Electrophysiology* folyóiratban „Ultrasound guidance for femoral venous access in patients undergoing pulmonary vein isolation: A quasi-randomized study” címmel.

■ 2023. május 16-án *Ezer Péter* sikeresen védte meg „Impact of remote monitoring in heart failure patients with cardiac implantable electronic devices” című PhD-értekezését, *Kónyi Attila* témavezetésével.

■ 2023. május 22-23. között *Kupó Péter* intracardialis ultrahang gyakorlati alkalmazásáról tartott hands-on tréninget aritmológus kollegáknak.

■ *Simor Tamás* 2023. június 2-án Debrecenben, a „Hirtelen szívhalál” továbbképző tanfolyamon a szív-MRI hirtelen szívhalál előrejelzésben betöltött szerepéről tartott előadást.

Sokan kipróbálták a da Vinci Xi sebészeti robotot az ÁOK aulájában

A pécsi orvoskar aulájában ismerkedhettek a PTE munkatársai és hallgatói a tavaly ősszel beszerzett, és azóta műtétek sorát végző da Vinci Xi sebészeti robottal május 4. és 6. között. A berendezést mindhárom nap sok fiatal állta körül, akik ki is próbálhatták a működését.

Mint *dr. Szántó Zalán* egyetemi docens, a Klinikai Központ Sebészeti Klinikájának osztályvezetője, a pécsi Robotsebészeti Munkacsoport tagja, az esemény szervezője elmondta, a három nap alatt legalább 250-en próbálták ki a robotot,

köztük több egyetemi vezető, szakorvos és egyetemi kutató is. Május 4-én a Pécsi Rotary Club tagjainak tartottak szakmai bemutatót a Robotsebészeti Munkacsoport orvosai, május 5-én a sebészeti jellegű szakmák szakorvosképzésében a szakorvosjelöltek ismerkedhettek vele, május 6-án pedig a PTE Surgical Society részvételével rendeztek angol nyelvű bemutatót. A programra a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumából is érkeztek biológia-fizika fakultációs diákok. „Sokan jelezték, hogy fantasztikus élmény volt ezt az új technikát megtapasztalni, és kis gyakorlással impresziót kapni a működéséről. A diákok szerint megerősítette őket abban, hogy az orvosi pályát válasszák, a gimnázium után az orvoskaron tanuljanak tovább. A legtöbben arra voltak kíváncsiak, hogy milyen betegeket lehet robottal operálni, milyen hosszú egy-egy ilyen műtét, mennyit kell ehhez tanulni, milyen gyorsan gyógyulnak a betegek, lehet-e az ilyen jellegű beavatkozásokat követni a műtőben, illetve lesz-e a robotnak szerepe a képzésben” – nyilatkozta *dr. Szántó Zalán*.

A háromnapos szakmai bemutató a PTE Robotsebészeti Munkacsoportjának és az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központnak a szervezésében valósult meg, a SofMedica céggel együttműködésben. A program szervezői gondolkodnak a folytatáson, terveik szerint évi három-négy alkalommal felbukkan majd a robot az aulában.

További fotók.

Schweier Rita

Orosz Klára pályaműve nyerte a Grastyán Endre emlékére hirdetett szoborpályázatot

Mint ismeretes, a pécsi orvoskar 2023 januárjában országos, anonim pályázatot hirdetett „Műalkotás készítése a dr. Grastyán Endre Elméleti Tömb névadójára” címmel olyan szobor megmunkálására, amely méltón állít emléket dr. Grastyán Endre személyének, tudományos, oktatói tevékenységének. A kiírásra a műfajban referenciával rendelkező, munkájukat hivatásszerűen végző szobrász alkotók jelentkezhettek. Dr. Grastyán Endre a pécsi egyetemen végzett, haláláig vezette az akkori POTE Élettani Intézetét és irányította az MTA Idegéletani Kutatócsoportját. A pályázat kiírói olyan műalkotást vártak, amely Grastyán szellemiségéhez méltó, inspiráló, kreatív és figyelemfelkeltő. A felhívásra 14 pályamű érkezett, az eredményhirdetést május 8-án tartották.

A bíráló bizottság tagjai – dr. Bódis József, az Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány kuratóriumi elnöke, dr. Miseta Attila, a PTE rektora, dr. Nyitrai Miklós, a PTE Általános Orvostudományi Karának dékánja, dr. Ertl Tibor dékáni tanácsadó, dr. Lénárd László, a PTE, ÁOK Élettani Intézetének korábbi igazgatója, dr. Horváth Csaba és dr. Előd Ágnes szobrászművészek, valamint dr. Aknai Katalin művészettörténész – április 26-án hozták meg döntésüket. Ennek értelmében az első helyezett dr. Orosz Klára, az SZTE, JGYPK rajz- és művészettörténet tanszékének főiskolai docense, a PTE Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar környezetkultúra szakának óraadója lett, 15-ös számú pályázatával. A második helyen dr. Palatinus Dóra, a PTE Művészeti Karának adjunktusa végzett 7-es számú pályázatával, a megosztott harmadik helyen pedig Tóth Zsuzsa, a PTE Művészeti Karának tanársegédje 9-es számú pályázatával, valamint Széri-Varga Géza, csobánkai szobrászművész, a 6-os számúval. A legjobb pályamunka 350 ezer, a második helyezett 300 ezer, a harmadikak pedig, mindketten 250 ezer forintos tiszteletdíjban részesülnek.

„Nagyon szép kezdeményezés volt az orvoskar részéről, hogy egyik emblematikus professzorának, dr. Grastyán Endrének ily módon is emléket állítson. Én még hallottam őt előadni, a maga szerény stílusával és megjelenésével mindig lenyűgözött minket. Bevallom, meglepett, hogy az alkotók a klasszikus ábrázolás helyett inkább a professzor gondolatosságát ragadták meg elképzeléseikben, mindenesetre ko-

molyan elgondolkodtatták a zsűrit” – fogalmazott dr. Miseta Attila, a PTE rektora. Dr. Nyitrai Miklós, a PTE, ÁOK dékánja a szoborpályázat előzményei kapcsán elmondta, hogy az elmúlt 15 évben jelentősen megnőtt a pécsi orvoskaron a hallgatói létszám, ami a képzés színvonalának megőrzése és fejlesztése érdekében szükségessé tette az infrastrukturális bővítést. Létrejött egy nagyjából 12 ezer négyzetméteren elterülő szép, új épület, melynek első két szintje az oktatást szolgálja, a másik kettő pedig az intézetek és a kutatások otthona. Az új bázist dr. Grastyán Endréről nevezték el, akinek emléke előtt szoborral is szerettek volna tisztelni, ezért hirdettek országos, anonim szoborpályázatot. A beérkezett pályamunkákról szólva kifejtette, hogy azok nem a figuratív ábrázolást helyezték fókuszba, hanem sokkal inkább egy modern, friss, ropogós gondolatmenetet követtek, Grastyán személyiségéhez, szellemiségéhez illeszkedően. „Úgy a szakmai bírálók, mint a nem szakmai zsűritagok, valamint a közvélemény is a 15-ös számú pályázatot sorolta az első helyre. Leírásából az derül ki, hogy az alkotó az agy és az aghullámok fizikai megjelenítésében látta azt a lehetőséget, amivel ábrázolni tudja Grastyán Endre gondolatosságát, tudományos szakmaiságát. Az fogta meg a zsűrit és a közvéleményt is, hogy egy szellemesen kitalált alapötletre épülve egy nagyon igényesen elkészített pályázati munkát láthatott, úgy a makettet, mint a kiegészítő anyagokat tekintve. A parkban elképzelve a leendő alkotást, az a térrel is kommunikál majd, kiváltva közös gondolatokat” – összegezte a dékán.

A nyertes, dr. Orosz Klára elmondta, hogy csapatomunkában, a kollégáival együtt dolgozták ki a pályaművet. Örültek annak, hogy a pályázat kiírói nem hagyományos, figuratív megoldást vártak, hanem inkább annak a szellemiségnek a megragadását, amit a professzor képviselt. „Munkáimban fontos a néző bevonása, így ennek a műalkotásnak a belső terébe is be lehet majd bújni, akár feküdni is. A cikcakkos felületek a különböző agyhullámoknak a megjelenítései egy antropomorf formában. A szobor belsejében lehetősége lesz a használóknak meditatív hanghatású zenét hallgatniuk, ami előhívja a theta-hullám aktivitását. Ezek az agyhullámok igen kreatívak, ösztönzőek, inspirálóak és felerősítik intuíciós képességünket is. QR-kód alkalmazás révén virtuálisan a Klinikai Központ fekvőbetegei is megtekinthetik a szobrot, és élvezhetik a theta-hullám relaxáló, flow-élményt és pozitív tapasztalást kiváltó, gyógyító hatását” – nyilatkozta.

A következő hetekben elindulnak a tárgyalások a nyertes és a kar vezetése között az alkotás megvalósításának részleteiről. A szobrot – elkészítési idejének függvényében – október 28-án, az Egyetemi Orvos-és Fogorvosnapok rendezvényének a keretében, vagy 2024. február 25-én, Grastyán Endre születésének 100. évfordulóján avatják fel az orvoskar új oktatási tömbjének északi parkjában.

Az egyetem és a kar vezetése hálás a közös gondolkodásért, és gratulál a nyerteseknek!

További fotók, pályázati dokumentáció.

Schweier Rita

Well-being díjat ért a „Társasjáték szerda”

A „Társasjáték szerda” című foglalkozás kapta a legtöbb szavazatot a pécsi orvoskar „A hallgatói és dolgozói jóllétet támogató, közösségközpontú ötlet kidolgozása és megvalósítása” címmel meghirdetett Well-Being pályázatán, az ezért járó díjat a Tavaszi Koncert keretében adták át. A pécsi orvoskaron vallják: a hallgatói és dolgozói jóllét fontos szerepet tölt be egy szervezet életében, kiemelt jelentőséggel bír a fejlődés szempontjából. A PTE, ÁOK PotePillars stratégiájának Well-Being pillére olyan lehetőséget ad a kari polgárok számára, mely segíti a testi, mentális és szellemi egészség megőrzését, a kar immunrendszerének erősödését.

A pályázatot 2022-ben hirdette az ÁOK olyan ötlet kidolgozásáért, amellyel a pályázók fejleszteni, illetve eredményesebbé kívánják tenni az orvoskar hallgatói és dolgozói jóllétét. Az értékeléssel 5 projektet választottak ki, melyek megvalósítását egyenként 300 ezer forinttal támogatta a kar. Az öt pályaművet 2023 elején bocsátották szavazásra a kari polgárok körében. A legtöbb voksot a „Társasjáték szerda” kapta, elnyerve a **WITTY** (Well-being initiative of the year) **2023 díjat**. A „Társasjáték szerdát” az Orvosi Népegészség-tani Intézet munkatársai valósították meg. Az ezért járó díjat *Reglődi Dóra* professzor, tudományos dékánhelyettes nyújtotta át *dr. Girán János* egyetemi adjunktusnak az április 4-i Tavaszi Koncerten.

További információ, videó:

Tavaszi Koncert: örömmel töltötték meg a pécsi orvoskart

Az ének és a zene uralta a pécsi orvoskar auláját április 4-én este, ahol immáron kilencedik alkalommal rendezték meg a Tavasz Koncertet.

Az adventi örömmel töltött párjaként megrendezett, nagy hagyományú eseményen elsősorban az orvos- és gyógyszerészeti hallgatók, oktatók és munkatársak mutatták meg tehetségüket a népes közönség előtt. A koncertet Reglődi Dóra professzor, tudományos dékánhelyettes szavai nyitották. A folytatásban Remenyik Balázs zongorajátékát, majd Phan Hoang Minh Nhat énekét hallhatta a közönség, akiket a folytatásban dr. Fülöp Balázs örvendeztetett meg egy Chopin- és Rahmanyinov-darabbal. Negyedikként Fellner Csongor (zongora) és dr. Döme András (trombita) lépett az orvoskar aulájának színpadára, utánuk Reyhan Dehdari, majd Tóth Bálint zongorázott az egybegyűlteknél. Az estét

Fotó: Verébi Dávid

Matyikó Boglárka (klarinét) és Petőcz Zsuzsanna (zongora) előadását követően Haroon Gill éneke és gitárjátéka zárta.

További fotók.

A színpadon balról jobbra: Remenyik Balázs, Phan Hoang Minh Nhat, dr. Fülöp Balázs, dr. Döme András, Reyhan Dehdari, Tóth Bálint, Matyikó Boglárka, Petőcz Zsuzsanna, Haroon Gill valamint az est házigazdái.

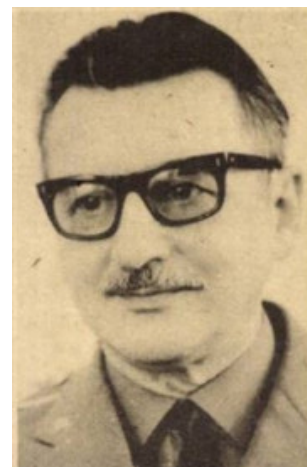
Az ÁOK Munkatársak Archivumából válogatunk

Ezúttal két olyan egykori egyetemi munkatárs pályáját mutatjuk be, aki az egyetemi évek után a katonai orvosi pályát választotta. Mindketten a pécsi orvosi kar diákjai voltak, gyakornokok az egyetemi intézetekben vagy klinikán, majd a honvédség kötelékébe lépve a Pécsi Honvéd Kórház orvosaként működtek.

Koronczay József (1922?-2004)

Budapesten kezdte a tanulmányait, amiket Pécsen, a Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Orvostudományi Karán 1948-ban fejezett be. Később fogászatból tett szakvizsgát. 1977-ben a POTE Egyetemi Tanácsa címzetes egyetemi docensi címmel tüntette ki. Ez alkalomból a Dunántúli Naplóban portrébeszélgetés jelent meg a frissen kinevezett címzetes egyetemi docenssel (Dunántúli Napló, 1977. február 24., 54. szám). Az újságíró röviden így foglalta össze az addigi életpályát: „Az életút viszonylag »sima«. Orvosegyetem Pécsen, negyvenháromban díjtalan gyakornok a Fogászati Klinikán. A háborús évek után, negyvennyolcban kapta meg a diplomát. Egy év múlva (1949) vonult be a honvédséghez. Mint orvos főhadnagy, kapott egy húszágyas osztályt, azaz a gyógyító munkát, mint a pécsi katonai kórház fogászati osztályának vezetője kezdte. Amikor a Honvéd Kórházból Megyei Kórház lett, leszerelt, őrnagyként, de maradt ugyanazon az osztályon. Hat év múlva újból Honvéd Kórház lett a kertvárosi, őrnagyként folytatta az osztályos munkát, de megbízták a parancsnokhelyettesi teendőik ellátásával is. Hatvankilencben lett parancsnok. A fogorvoslást abba is hagyta.”

– A kettő nem megy egyszerre – csóválja a fejét – a vezetés, a szervezés időt és egész embert követel. – Az egyetemmel régi és igen korrekt kapcsolatunk van. Oktatjuk a hallgatókat tábori orvoslásra, haditechnikai ismeretekre, katonapolitikára. Ehhez minden segítséget megadnak, szeretettel bánnak a honvéd-öszöntődíjasokkal is. Igen szoros a konziliáriusi együttműködésünk, ha szükséges, bármelyik klinika átveszi tőlünk a beteget és viszont végül is betegeket látunk el.

A szakmai közéletben is tisztséget vállalt, 1958-ban, amikor Baranya Megyében is megalakult az orvosetikai bizottság dr. Koronczy József is a tagja lett. Ezt a pályát még annyival egészíthetjük ki, hogy a honvédséghez való belépését megelőzően bekapcsolódott az OTI fogászati szűrőprogramjába, amely 1948 nyarán Baranyában kezdte meg működését. Erről a Dunántúli Naplóban a következő beszámoló jelent meg: „*Baranyában is megkezdte működését az OTI mozgó klinikája*” címmel. „*Az OTI (Országos Társadalombiztosító Intézet) híven a Magyar Dolgozók Pártja programnyilatkozatához, amely szerint: »Fokozni kell a harcot a népbetegségek, tüdőbaj, nemibetegségek leküzdésére«, a legmodernebb felszereléssel ellátott vándorambulanciát indított a dolgozók egészségvédelmére. A Borsod megyei kísérleti út után, amely nagyszerű eredménnyel zárult – elsőnek Baranya megyében kezdte meg a vándorambulancia-szolgálat a működését augusztus 17-én. Az OTI a legmodernebb gyógyászati és vizsgálati felszereléssel, röntgen, fogászati, gyermek-, szem- és belgyógyászati eszközökkel ellátott, külön áramfejlesztő készülékkel felszerelt és beépített öltözővel rendelkező hatalmas gépkocsit állított be a távoli falvak és tanyák dolgozói körében a népbetegségek elleni küzdelemre. A nagyjelentőségű akciót Baranyában jól előkészített, tervszerű munka előzte meg. A hatósági orvosi kar dr. Hal József tisztifőorvos irányításával a védőnők, az MDP helyi szervezetek és a MNDSz lelkes asszonyai együttesen készültek a tömegvizsgálat és gyógyítás menetrendszerű lebonyolítására. Elsőnek Vajszló, Hirics, majd Halála és Csányoszló, Sellye és Bogdása községeket kereste fel az egészségügyi autó és dr. Keleti István OTI orvosigazgató, dr. Strenger József OTI főorvos irányításával öt szakorvos, dr. Blaskó Róbert egy. m. tanár belgyógyász, dr. Fischer Matild főorvos szemész, dr. Györffy István gyermekgyógyász, dr. Ujj János és dr. Koronczy József fogász szakorvosok azonnal megkezdtek a vizsgálatot és a gyógyító munkát.*”

Nyugállományba vonulása után sem szakadt meg a kapcsolata az egyetemmel, a honvédelmi oktatás vezetője volt. 1987-ben vonult nyugállományba. Kiténtetése: címzetes egyetemi docens (1977), Április 4-e Érdemrend (1987).

Schank László (1922-1999. 06. 05.)

A középiskolát a szekszárdi Garay Gimnáziumban kezdte, majd Bonyhádra került az Evangélikus Gimnáziumba, ott érettségizett 1940-ben. A Szegedi Orvostudományi Egyetemen kapott diplomát 1946-ban, majd belgyógyászatból szakvizsgázott. 1944 végén Szegedről a front elől menekülnie kellett. Szülővárosában, Szekszárdon húzta meg magát, a vész elcsituláig. A kórházban afféle mindenesi feladatot látott el, majd 1945-ben – tanulmánya befejezése céljából – ismét visszament egyetemi éveinek színhelyére, Szegedre. A diploma megszerzése után rögtön Pécsre került Donhoffer professzor mellé. A pécsi belklinikán volt gyakornok 1947 és 1950 között. 1950-től szolgált a honvédség kötelékében. Előbb csapatorvosként, majd 1952-ben a Székesfehérváron volt orvos, közben tanított is a vöröskeresztes iskolában belgyógyászatot és járványtant. Innen Paksra került.

A Honvéd Kórház megindulásakor került Pécsre. 1953-tól a pécsi Honvéd Kórház belgyógyász főorvosa lett, harminckét évesen a Rákosi-rendszerben pártonkívüliként lett az ország legfiatalabb főorvosa. (A fotón alezredesi uniformisban.) 1956-ban, a forradalmi események idején már a pécsi Honvéd Kórház belgyógyász főorvosaként és a Forradalmi Katonai Tanács vezető orvosaként

összehívta a város egészségügyi intézeteinek vezetőit. Tekintettel a mentők szűkös elhelyezésére, utasítást adott a József Attila utcában ekkor már üresen álló pártházba való áttelepítésre, de a tervet az orosz megszállás miatt nem sikerült megvalósítani. Így a mentők a szolgálatot a Fiume utcai (ma Petőfi Sándor utca) telephelyről látták el.

Az orvoslás mellett tehetséges amatőr festő is volt, ahogy ő maga fogalmazott egy portrébeszélgetésben 1980-ban: „*Alig voltam 13 éves, amikor nekiálltam pingálni, ez akkor még másolást jelentett. Az érettségi után már önállóan kerestem a vásznamra kívánczó témákat, mindig is a táj és az ember érdekelt.*”

– Festő szeretett volna lenni?

– Azt hiszem, soha. A festésznél jobban érdekelt az elesett, a segítségre szoruló ember, hogy belelássak, hogy segíteni tudjak, hogy gyógyíthassak. Úgy éreztem, orvosként többet használhatok, mint mondjuk rajztanárként.

Hobbija azonban végigkísérte életét: képeivel huszonöt önálló kiállításon mutatkozott be országszerte – Pécs mellett Pécsváradon, Székesfehérváron, Kaposváron, Nagykanizsán. Fő témája a táj, ott is inkább a fák, melyek magukon viselik az élet viszontagságait. Művein – amik tájképek, portrék – hol az egyéniséget, hol a fájdalmat, szenvedést igyekezett kifejezni. S hogy milyen eredményességgel, arra válasz, hogy a Nemzeti Galéria több képét minősítette klasszikusnak, elismerést kapott Kisfaludy-Stróbl Zsigmondtól, Ék Sándortól.

Kiténtetése: a határőr szolgálat propagálása terén kifejtett eredményes munkájuk elismeréséül „Kiváló Határőr” jelvény (1970), Közbiztonsági Érem arany fokozat (1978), Szolgálati Érdemérem 25 év szolgálatért (1982), Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozat (1983), Kiváló Munkáért (1984), Katonai és Igazságügyi Érdemrend (1985). 1985-ben a pécsi Honvéd Kórház alezredesi főorvosaként ment nyugdíjba. Később rendelőt nyitott és magánorvosként dolgozott Pécsen.

Téli táj

Szabolcsi Csilla, könyvtáros
Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

Dr. Gömör Béla: „zseni érkezik”

– Dr. Kelemen Endre hematológus (1921-2000) életrajza –

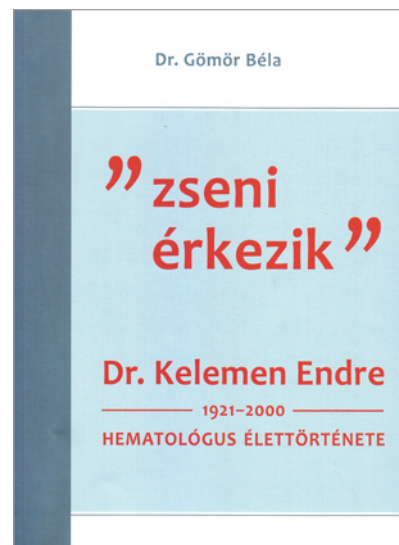
Kiadja: GMR Reklámügynökség, Budapest, 2023

„Dr. Kelemen Endre 1921. január 17-én született Szekszárdon. 1938. szeptemberétől a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem orvoskarának hallgatója. Túlélte a bori munkaszolgálatot és 1945. május 12-én megszerezte orvosi diplomáját. 12 és fél évig Szegeden az I. sz. Belgyógyászati Klinikán, 9 és fél éven át az Orvostovábbképző Intézetben, aztán majd negyedszázadon át a Semmelweis Orvostudományi Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikán működött, végezetül 1992-től az Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Intézetben. A Széchenyi-díjas tudós 2000. január 30-án Budapesten hunyt el. Az egész világon elkönyvelt, hogy munkatársaival ő fedezte föl a thrombopoetint, a keringő vérlemezkék számát emelni képes faktort. Szegeden az 1956-os forradalomban történt szerepvállalása a zseniális tudóst és kiváló orvost a rendszerváltozásig politikai üldözötté tette, aki emiatt az egyetemeken nem oktathatott. Mégis hazánkban az ő vezetése alatt valósultak meg az első csontvelő-átültetések.

A kötet eddig soha nem látott levéltári dokumentumok sorával mutatja be Kelemen Endre életrajzát. Tizenhatan szolgáltattak személyes emlékezést róla, továbbá a róla készített televíziós dokumentumfilmben elmondott személyes, őszinte vallomása szinte szóról-szóra ismertetésre kerül.” Ez annak a szövegnek a teljes idézete, ami a kötet hátsó fedelén olvasható, és ami jól összefoglalja a terjedelmes, közel A/4-es nagyságú, 180 oldalas könyv tartalmát. Persze azért némi kiegészítésre is szorul a fenti tömör recenzió.

Mindjárt a címmel kezdjük: Mikor Magyar Imre, a neves belgyógyász professzor, a budapesti I. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója elintézte, hogy Kelemen Endre átkerülhessen az Orvostovábbképző Intézetből a klinikára, akkor a munkatársainak egyebek mellett ezt mondta: „zseni érkezik”. Hát innen a főcím, amely a könyv címlapján olvasható.

A fenti összefoglalóból tudhatjuk, hogy az 1956-os forradalomban való szerepvállalása miatt „politikai üldözötté” vált, de nem említik a másik okot, ami szintén szerepet játszott ebben. Nevezetesen a „Hollán-affér” című fejezetben olvashatjuk, hogy – saját szavait idézve – „nem kívánt ellentétbe került” Ruzsnyák István belgyógyász professzorral, az MTA politikailag is nagyhatalmú, akkori elnökével, mert védencének, Hollán Zsuzsának a hozzá bírálatra küldött kandidátusi disszertációjának állításait hamisnak nyilvánította. Saját szavaival: az eredményekkel nem mindenben értett egyet. Külön említésre méltó a „Szóbeli történelem (Oral history)” című fejezet is, melyben 16 kortárs orvoskolléga, asszisztensnő, könyvtáros, titkárnő és volt betegének hozzátartozója mondja el Kelemen Endrével kapcsolatos élményeit, történeteit és véleményét. Ha belegondolunk, akkor megállapíthatjuk, hogy dicséretes a könyv szerzőjének az aktivitása, mellyel pl. elkészítette ezt a vélhetően nem kis fáradsággal járó tizenhat interjút!

1. ábra

2. ábra

3. ábra

Befejezőként Kelemen Endre belgyógyász-hematológus, az orvostudományok doktora, c. egyetemi tanár emberi és orvosi nagyságának bizonyosságául röviden bemutatjuk azt a két rangos jutalomérmet, melyet halála után a Magyar Hematológiai és Transzfúziológiai Társaság (MHTT), illetve a Magyar Belgyógyász Társaság (MBT) alapított. A MHTT először 2000-ben kiadott érme képeinken látható (1. és 2. ábra), alkotója Tóth Sándor szobrászművész. A MBT 2018-ban alapított érme ugyancsak képünkön látható (3. ábra), alkotója Csányi Katalin.

Végezetül e sorok írója mindenkinek, de főleg az orvosi hivatást gyakorlóknak szívből ajánlja a könyv elolvasását, már csak azért is, mert érdekes, új, eddig ismeretlen adatokat ismerhet meg az olvasmányos és tanulságos kötetből.

Süle Tamás

Csontváry-Kosztka Tivadar jubileumi kiállítása Budapesten, a Szépművészeti Múzeumban

„Átmenet a gyógyszerészetből a festészetbe” címmel *Csontváry Kosztka Tivadar (1853-1919)* jubileumi kiállítása április 13. és augusztus 1. között látható a budapesti Szépművészeti Múzeumban.

Csontváry az egyik legkülönlegesebb és legjelentősebb magyar festő. 170 éve született Kiszszebenben (ma Sabinov Szlovákiában), ugyanabban az évben, mint *van Gogh*. Sorsukban és bizonyos mértékig személyiségükben is van némi rokonság. A művészeti problémák némelyike – mint például a divizionizmus és a dekoratív szintézis összeegyeztetése – a francia poszt-impresszionizmusnak is feladatokat adott. Egyes műveinek naiv hangvétele *Henri Rousseau* magyar megfelelőjévé teszi, szimbolizmusa *James Ensorra* és a szürrealizmusra, expresszionizmusra emlékeztetnek. Munkái mégsem azonosíthatók egyik művészeti irányzattal sem.

A képeit precízen készítette el. Ismerjük például a „*Vihar a Hortobágyon*” című művének, első nagyobb formátumú festményének keletkezését. Még 1903-ban Jajcén (Bosznia) tartózkodott, ahol a vizesést festette. Felvette a kapcsolatot *Haranghy György* fotóművésszel (Debrecen), és sok kérdést tett fel neki a Hortobágyról, a pusztáról. Csontváry 1903. július elején Jajcéről Debrecenbe küldött levelet a fotográfusnak, akit személyesen nem ismert. Levelében azt írta, hogy a közeljövőben szeretné megfesteni a Hortobágy pusztáját, és mivel hallott a kiváló Hortobágyfotós fényképeiről, szeretne tőle további információkat kérni. Mi a fő motívuma a pusztának, hogyan és mikor a legjobb festeni? Azt is felveti, hogy még a postaköltséget is kifizetné, ha a fotós küldene neki képeket, de ha úgy gondolja, hogy helyben, a helyszínen lenne célszerűbb megmutatni neki az eredeti hangulatot, akkor szívesen meglátogatná Debrecenben. Az eredmény egy impozáns mű a Hortobágyról, a jellegzetes kilenclyukú híddal.

Sokan úgy gondolják, hogy festményei túlméretezettek. Az egész kiállítás csúcspontja minden bizonnyal két legfontosabb, egyébként Pécsen és Budapesten külön-külön függő művének – „*A magányos cédrus*” és „*A zarándoklat a libanoni cédrusokhoz*” – találkozására. 1907-ben a libanoni cédrusokhoz tesz utazást: a magányos cédrus szinte szürrealisztikusan jelenik meg az intenzív világoszöld ellenfényben. Az ég csak addig ér, ameddig a cédrus ágai érnek, ez a fa a kezdet és a vég. A másik cédrus viszont magasztos, védelmező és szinte misztikus a mély éjszakai kékekkel. Itt a zsenialitása teljes mértékben kifejeződik: egyesíti a teremtést, a dinamizmust és a metafizikát.

Mindig is lenyűgözte a művészt a vizesések természetes dinamikája, ami számos művében, például a „*Jajcei vizesés*”-ben vagy a Schaffhausen melletti Rajna-vizesésben is kifejezésre jut. Megfestette a mostari régi hidat is.

Mint sok festőtársa előtte, különösen az impresszionizmusban, Csontváry is fáradszomjasan kereste a fényt. Beutazta az akkor még nagyobb Magyarország különböző vidékeit egészen az Adriáig, és tovább utazott Olaszországba, Szicíliába, Görögországba és a Szentföldre. Ennek során talált rá a világító színekre, amelyeket nemcsak az általa bejárt helyek, például a szicíliai Taormina buja jeleneteihez használt, hanem még drámai éjszakai jelenetekhez is, mint például a „*Telihold*

Öreg halász (részlet)

„*Taormina felett*” című festményében. A múzeumban lépcsőn keresztül jutunk el „*Baalbek*” című monumentális festményéhez, amelyet a legjobb esetben is csak a lépcsőházból lehet még teljes egészében szemügyre venni. De érdemes közelebbről is kutatni néhány részletet. Baalbek templomegyüttese egyébként Libanonban találhatóak, és 1984 óta az UNESCO világörökség része.

Az „*Öreg halász*” kisebb Csontváry fő műveinél, de azon kevesek egyike, ahol az emberábrázolás dominál, és abban is ritkaság, hogy különösen komor, szorongó, nyugtalanító mű: a halász úgy áll a viharos parton, mint egy néma szikla, a lét egyetlen tekintetbe sűrített szimbóluma. Különleges csavar, szinte ördögi trükk, hogy ha a képet képzeletbeli középvonalra mentén kettéosztjuk, a megkettőződés, jobbra és balra tükrözve két új festményt eredményez, amelyek mindegyike önálló műként áll a helyén.

Művei nem csupán korai festői törekvéseinek eklektikus összefoglalása, hiszen Csontváry Kosztka azon művészek közé tartozik, akik személyes stílust teremtettek. Kortársaihoz sokféle kapcsolat fűzte. A „művészeket”, akik a barlangok falait festették rokonainak érzi; a pszichotikus megalomania, amely arra készíti, hogy *Raffaellhez* hasonlítsa magát; a japánokra emlékeztető dekoratív vonaljátéka; és azok a túlradó fantasztikus színek, perzsa miniatúrák.

Csontváry Kosztka Tivadar 41 éves koráig sikeres gyógyszerész volt. Művészettörténet nagy korszakaival éppoly szoros kapcsolatban állt, mint a mi korunkkal, őt Picasso is nagyra becsülte! Az elmúlt évtizedekben – sok év feledésbe merülés után – igazi nemzeti hőssé vált. Minden adottsága megvan hozzá: csak a kora után ünnepezték, kánonja nemcsak látványos, hanem egyedülálló is, és kortársai a magyar társadalomban úgy kezelték, mint minden későbbi nemzeti hőst: kigúnyolták és megalázták. Amikor 1919-ben meghalt, testvére, de mindekelőtt *Gerlóczy Gedeon* építész megmentette és otthonában őrizte festményeit. Csontváry Kosztka sírját 1953-ban felszámolták az Óbudai temetőben, műveiből csak 1958-ban rendeztek először nagyszabású kiállítást Székesfehérváron. 1975-ben Pécsen létrehozták a Csontváry Kosztka Tivadar Múzeumot. Németh Lajos művészettörténész a róla írt tanulmányai a Csontváry-kutatás alapművei, amiket több nyelvre (angol, francia, román, német, stb.) lefordítottak. Síremléke a budapesti Fiumei Úti Sírkertben található.

További információ.

Makovitzky József

Vihar a nagy Hortobágyon

A két cédrus „találkozása”

Római hid Mostarban

